

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

**ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN DAVRANIŞLARININ
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Sümeyye Kübra DAĞLI

İstanbul, 2015

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

**ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN DAVRANIŞLARININ
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan
Sümeyye Kübra DAĞLI

Danışman
Prof. Dr. Semra ÜNAL

İstanbul, 2015

T.C.
YEDİTEPE UNIVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN DAVRANIŞLARININ
ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ad-Soyad: Sümeyye Kübra DAĞLI

ONAY:

Danışman : Prof. Dr. Semra ÜNAL

S. Ünal

Üye: Prof. Dr. Sefer ADA

Sefer Ada

Üye: Dr. Sezgin ERSOY

Sezgin Ersoy

Onay Tarihi: 03/06/2015

ÖNSÖZ

Çocuk hakları, eğitim bilimindeki ve hukukun çocuğa bakış açısının değişmesine paralel olarak giderek önem kazanmaya başlamıştır. Ülkemizin demografik yapısı içinde genç nüfusun oranını da düşünürsek çocuk haklarının anlamı da artmaktadır.

Toplumsal huzur için hakların, öncelikle okullarda yaşatılması gereklidir. Çocuk haklarının, öğrenilmesi, uygulanması, korunması ve yaşatılması konusunda en çok eğitimcilere iş düşmektedir.

Tezimin hazırlanması sürecinde bana her zaman yardımcı olan başta sevgili eşim Okan DAĞLI' ya, öğrencilerime, okul müdür yardımcım Filiz AYGÜÇ' e ve değerli tez danışmanım Prof. Dr. Semra ÜNAL' a rehberliği, hoşgörüsü, keyifli çalışma süreci ve bilgi birikiminden yararlanma olanakları için teşekkürü bir borç bilirim. Ayrıca tez aşamasının her anında benimle beraber olan doğmamış bebeğim Alparslan'la birlikte tüm çocukların daha iyi koşullarda yaşaması için, haklarını öğrenmeleri ve bu uğurda haklarını savunabilmeleri bu tezin küçükte olsa katkıda bulunmasını temenni ederim.

Verilerin toplanması aşamasında, görüşmelere gönüllü katılan tüm öğrencilerime, öğretmen arkadaşlarıma ve okul yöneticilerime ilgi ve anlayışlarından dolayı teşekkür ederim. Bu çalışmayı yürütürken; maddi ve manevi desteğini, teşviklerini esirgemeyen beni yetiştiren aileme tüm minnetimle teşekkür eder, sevgi ve saygılarımı sunarım.

Bu çalışmanın yeni çalışmalar için bir başlangıç olması dileğiyle...

Sümeyye Kübra DAĞLI

2015

ÖZET

ÖĞRETMENLERİN ÇOCUK HAKLARINA İLİŞKİN DAVRANIŞLARININ ÖĞRENCİLER TARAFINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu araştırmada öğretmenlerin çocuk haklarına ilişkin davranışlarının öğrenciler tarafından değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Tarama modeline göre yapılan bu araştırmada, öncelikli olarak literatür taraması yapılmış daha sonra veri toplama aracı olarak kullanılan anket geliştirilmiştir. Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra araştırmanın uygulama aşamasına geçilmiştir. Araştırmanın uygulanması İstanbul ilinin Çekmeköy ilçesinde öğrenim gören 600 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Anketin ilk bölümünde kişisel bilgilerden oluşan 6 soruluk bilgi formu yer almakta, ikinci bölümde **öğrencilerin, öğretmenlerine dair çocuk haklarına ilişkin görüşleri** ve üçüncü bölümde eklemek istedikleri görüşleri bulunmaktadır.

Araştırmanın verileri toplandıktan sonra gerekli analiz işlemleri yapılmıştır. Bu kapsamda öğrencilerin öğretmenlerine yönelik çocuk haklarına ilişkin görüşleri ayrıntılı olarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk hakları, Çocuk Hakları Sözleşmesi, öğrencilerin çocuk haklarına ilişkin görüşleri

İstanbul, 2015

Sümeyye Kübra DAĞLI

ABSTRACT

BEHAVIORAL ASSESMENT OF TEACHERS TOWARDS CHILD RIGHTS BY STUDENTS

In this researched, it is aimed to asses the behaviours of teacers towards child rights.

Descriptive method is used in this research. In this survey, initially literature search has been made and after that to collect data a questionnaire form was developed. Subsequent to the completion of these phases, implementation phase was started. This survey was carried out with 600 students who are studying in Çekmeköy district of Istanbul. In the first part of the questionnaire, 6 questions for personal information take place, the second part consists of opinions of students about teachers' behaviours towards child rights and the third part is left for other opinions, if they want to add.

After gathering the survey data, essential analysis methods has been carried out and the opinions of students on behaviours of teachers towards child rights are analyzed comprehensively.

Keywords: Child rights, Child Rights Agreement, Students On Behaviours of Teachers Towards Child Rights

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
İÇİNDEKİLER	VI
ÇİZELGELER LİSTESİ	X
KISALTMALAR	XXV
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler	3
1.4. Sayıtlılar	3
1.5. Araştırmanın Amacı	4
1.6. Araştırmanın Önemi.....	4
1.7. Sınırlılıklar	4
1.8. Araştırmada Kullanılan Tanımlar	4
BÖLÜM II	6
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	6
2.1. Kavramsal ve Tarihsel Olarak Çocuk Kavramı	6
2.1.1. Çocuk Kavramı.....	6
2.1.2. Çocuk ile İlgili Kuramsal Yaklaşımlar	7
2.1.3. Çocukluğun Tarihsel Gelişimine Kısa Bir Bakış	8
2.2. Kavramsal ve Tarihsel Açından Çocuk Hakları.....	9
2.2.1. Hak Kavramı	9
2.2.2. Temel Hak ve Temel Hak Kullanma Ehliyeti	10
2.2.3. Çocuk Hukuku	11
2.2.4. Çocuk Hakları Kavramı.....	11
2.2.5. Çocuk Haklarının Önemi.....	12
2.2.6. Türkiye'de Çocuk Haklarının Tarihsel Gelişimi.....	14
2.3. Çocuk Hakları Sözleşmesi	15
2.3.1. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Yapısı ve Temel Amacı	15

2.3.2. Çocuk Hakları Sözleşmesinde Temel İlkeler	16
2.3.2.1. Ayrımcılık Yasası	16
2.3.2.2. Çocuğun Yaşama ve Gelişme Hakkı	17
2.3.2.3. Çocuğun Yüksek Yararına Öncelik Tanınması	18
2.3.2.4. Çocuğun Görüşlerinin Dikkate Alınması ve Katılım Hakkı.....	18
2.3.3. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve Türkiye	19
2.3.3.1. Devletin Üstlendiği Yükümlülükler.....	21
2.4. Çocuk Haklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmeler ve Belgeler	22
2.4.1. Çocuk Hakları Cenevre Bildirisi	22
2.4.2. 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri	23
2.4.3. Çocuklarla İlgili Çok Taraflı Uluslararası Sözleşmeler.....	25
2.5. Çocuk Hakları ve Eğitim.....	26
2.5.1. Çocukların Temel Hakları	27
2.5.2. Çocukların Eğitim Hakkı.....	29
2.5.3. Okulda Çocuk Hakları	30
2.5.3.1 Okulda Öğrenci Hakları	31
2.5.4. 1982 Anayasası'nda Çocuğun Hakları	33
BÖLÜM III.....	35
3.YÖNTEM (METODOLOJİ)	35
3.1. Araştırmanın Modeli	35
3.2.Evren ve Örneklem.....	35
3.3. Veri Toplama Araçları	36
3.4. Verilerin Toplanması	36
3.5. Verilerin Çözümlemesi	36
BÖLÜM IV	38
4. Bulgular ve Yorumlar	38
4.1. Grubun Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler.....	38
4.2. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesi	
Maddelerine Ait Puanlarının Demografik Özelliklere Göre Analizleri	50
4.2.1. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını	
Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Cinsiyet Değişkenine Ait Puanların	
Demografik Özelliklere Göre Analizleri	50
4.2.2. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını	
Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Ait	
Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri	64

4.2.3. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri	114
4.2.4. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri	137
4.2.5. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Okul Türü Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri	152
4.2.6. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri	164
BÖLÜM V	183
5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	183
5.1. Sonuçlar.....	183
5.1.1. Öğrencilere Ait Bilgilere İlişkin Sonuçlar.....	183
5.1.2. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Sonuçlar	184
5.1.3. Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar	186
5.1.4. Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar	190
5.1.5. Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar	193
5.1.6. Okul Türü Değişkenine İlişkin Sonuçlar	195
5.1.7. Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar.....	197
5.1.8. Anket Maddelerine İlişkin Frekans, Yüzde ve Ortalamaya Göre Sonuçlar	198
5.2. Tartışmalar	202
5.2.1. Öğrencilere Ait Bilgilere İlişkin Tartışmalar	202
5.2.2. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Tartışmalar	203
5.2.3. Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar	208
5.2.4. Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar	214
5.2.5. Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	217
5.2.6. Okul Türü Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	220
5.2.7. Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar.....	223
5.2.8. Anket Maddelerine İlişkin Frekans, Yüzde ve Ortalamaya Göre Tartışmalar.	225
5.3. Öneriler	231
KAYNAKÇA	233
Ek.1.Anket Formu	238

Ek.2. Anket Çalışması İzin Onayı	241
Ek.3. Özgeçmiş	242

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1. Cinsiyete İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	38
Çizelge 2. Sınıf Düzeyine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	39
Çizelge 3. Annenin Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	39
Çizelge 4. Babanın Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri	40
Çizelge 5. Okul Türüne İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri	40
Çizelge 6. Çocuk Hakları Hakkında Bilgi Düzeyine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri .	40
Çizelge 7. Anket Maddelerine İlişkin Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	41
Çizelge 8. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	50
Çizelge 9. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	51
Çizelge 10. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	51
Çizelge 11. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	52
Çizelge 12. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 10. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	53
Çizelge 13. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 13. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	53

Çizelge 14. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	54
Çizelge 15. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	54
Çizelge 16. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	55
Çizelge 17. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	56
Çizelge 18. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 20. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	56
Çizelge 19. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	57
Çizelge 20. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 22. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	58
Çizelge 21. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 23. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	58
Çizelge 22. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	59
Çizelge 23. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 26. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	59

Çizelge 24. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 27. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	60
Çizelge 25. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	60
Çizelge 26. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	61
Çizelge 27. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	62
Çizelge 28. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	62
Çizelge 29. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	64
Çizelge 29.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	65
Çizelge 30. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 3. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	66
Çizelge 30.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 3. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	67
Çizelge 31. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	68

Çizelge 31.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	69
Çizelge 32. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	70
Çizelge 32.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	71
Çizelge 33. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	72
Çizelge 33.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	73
Çizelge 34. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	74
Çizelge 34.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	75
Çizelge 35. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 12. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	76
Çizelge 35.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 12. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	77
Çizelge 36. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 13. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	78

Çizelge 36.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 13. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	79
Çizelge 37. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	80
Çizelge 37.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	81
Çizelge 38. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 15. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	82
Çizelge 38.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 15. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	83
Çizelge 39. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	84
Çizelge 39.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	85
Çizelge 40. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	86
Çizelge 40.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	87
Çizelge 41. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	88

Çizelge 41.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	89
Çizelge 42. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 20. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	90
Çizelge 42.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 20. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	91
Çizelge 43. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	92
Çizelge 43.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	93
Çizelge 44. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	94
Çizelge 44.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	95
Çizelge 45. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	96
Çizelge 45.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	97
Çizelge 46. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 26. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	98

Çizelge 46.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 26. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	99
Çizelge 47. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	100
Çizelge 47.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	101
Çizelge 48. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	102
Çizelge 48.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	103
Çizelge 49. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	104
Çizelge 49.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	105
Çizelge 50. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 31. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	106
Çizelge 50.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 31. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	107
Çizelge 51. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 32. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	108

Çizelge 51.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 32. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	109
Çizelge 52. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	110
Çizelge 52.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	111
Çizelge 53. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	112
Çizelge 53.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	113
Çizelge 54. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	114
Çizelge 54.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Games-Howell Testi Sonuçları	115
Çizelge 55. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	116
Çizelge 55.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Games-Howell Testi Sonuçları	117
Çizelge 56. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	118

Çizelge 56.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	119
Çizelge 57. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	120
Çizelge 57.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	121
Çizelge 58. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	122
Çizelge 58.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	123
Çizelge 59. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	124
Çizelge 59.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	125
Çizelge 60. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	126
Çizelge 60.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	127
Çizelge 61. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	128

Çizelge 61.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	129
Çizelge 62. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 22. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	130
Çizelge 62.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 22. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları	131
Çizelge 63. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	132
Çizelge 63.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	133
Çizelge 64. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	134
Çizelge 64.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan LSD Testi Sonuçları	135
Çizelge 65. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	137
Çizelge 65.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	138
Çizelge 66. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	139

Çizelge 66.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	140
Çizelge 67. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	141
Çizelge 67.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	142
Çizelge 68. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	143
Çizelge 68.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	144
Çizelge 69. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	145
Çizelge 69.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	146
Çizelge 70. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 27. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	147
Çizelge 70.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 27. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	148
Çizelge 71. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları	149

Çizelge 71.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları	150
Çizelge 72. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	152
Çizelge 73. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	153
Çizelge 74. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	154
Çizelge 75. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 10. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	155
Çizelge 76. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	156
Çizelge 77. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	156
Çizelge 78. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 15. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	157
Çizelge 79. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	157
Çizelge 80. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları	158

Çizelge 81. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	159
Çizelge 82. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	160
Çizelge 83. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	161
Çizelge 84. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	162
Çizelge 85. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları.....	162
Çizelge 86. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	164
Çizelge 86.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	165
Çizelge 87. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 6. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	166
Çizelge 87.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 6. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	167
Çizelge 88. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Çocuk	

Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	168
Çizelge 88.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları.....	169
Çizelge 89. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	170
Çizelge 89.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları.....	171
Çizelge 90. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	172
Çizelge 90.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları.....	173
Çizelge 91. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....	174
Çizelge 91.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları	175
Çizelge 92. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları	176

- Çizelge 92.A** Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları.....177
- Çizelge 93.** Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları.....178
- Çizelge 93.A** Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları 179
- Çizelge 94.** Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 33. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamli Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları 180
- Çizelge 94.A** Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 33. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları 181

KISALTMALAR

Akt	: Aktaran
BMÇHS	: Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi
ÇHS	: Çocuk Hakları Sözleşmesi
ÇMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
TCK	:Türk Ceza Kanunu
TDK	: Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, sayılılar, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi ve araştırmanın sınırlılıkları yer almaktadır.

Bu araştırma ile öğretmenlerin çocuk haklarına ilişkin davranışlarının, ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin alınmasıyla değerlendirilerek; ilgilenen kurum ve kişilerin bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

"Çocuk Hakları Kavramı" geniş anlamda toplumsal, felsefi, ahlaki ve hukuksal boyutları içeren bir kavramdır. Felsefi ve toplumsal açıdan çocuk hakları refah hakları, korumacı haklar, yetişkin hakları ve anne-babalara karşı haklar olmak üzere dört ana başlık altında ele alınmaktadır. Doğal hukuk açısından çocuk hakları, çocuğun insan olması, aynı zamanda da bakıma ve özene gereksinim duyması nedeniyle doğuştan sahip olduğu hakların tümüdür. Bu haklar, insanlığın belli bir gelişme çağında teorik olarak, bütün çocuklara tanınması gereken ideal haklar listesini içerir. Bu ideal liste çeşitli devletlerde değişik ölçülerde pratik değer kazanmış uygulama alanına geçmiş bulunabilir. Fakat bu anlamda çocuk hakları denilince daha çok olması gereken altında kalan ya da yalnızca insan hakları ve çocuk hakları bildirilerinde yer alan ulaşılabilecek hedefler programı akla gelir (Oktay, 2009, s.109).

Çocuk haklarında uluslararası insan hakları ve anayasal temel haklar salt çocuklar için yinelenmekle kalmazlar; aynı zamanda tüm toplum için pekiştirilirler de. Çünkü yadsınamaz bir olgudur ki nasıl bir çocukluk yaşanırsa, öyle bir büyüklük yaşanır, öylesine de çocuk yetiştirilir. Özgürlüğü soluyan çocuk özgürlük oksijeniyle gürleşir, gürbüzleşir ve sonradan bu oksijeni yeni kuşaklara yarar. Bu anlamda çocuk haklarını kökleştirme, bir toplumun demokratik kültürüne ve geleceğine ilişkin en yararlı yatırım, en verimli katkı sayılabilir. Gerçekten de baştan dövülmeyen sonradan dövmez; baştan görüşü alınan sonradan başkalarına danışır; baştan kendisine yardım sağlanan sonradan başkasına yardım eder; baştan anlayış ve hoşgörü gösterir. Sonuçta, barışçı, dayanışmacı, hoşgörülü bir

demokratik toplumu oluşur (Serozan, 2005, s.9).

Okul, öğrencileri okul içindeki haklarından haberdar etmeli ve haklarına işlerlik kazandırmalıdır. Öğrenciler okul içinde haklarının gözetilip, gözetilmediğı kuşusu taşımamalıdır. Öğrenci okulda her açıdan güvencede olduğundan emin olmalıdır. Okulda disiplin sorunlarının azalması açısından özellikle yöneticiler ve öğretmenler öğrenci haklarına saygı göstermeyi içlerine sindirebilmelidir. Öğrenci gözüyle onların haklarını sınırlayan en yaygın öğretmen davranışlarından bazıları aşağıda verilmektedir: Azarlamak, küçük düşürmek, bağırmak, fiziksel olarak tehdit etmek, itip kakmak, alay etmek, susturmak, dinlememek, etiketlemek (aptal, alık, tembel, yaramaz), adıyla çağırılmamak, başkalarıyla karşılaştırmak, adil davranmamak, sevmediğini belli etmek. Bu tür davranışlar öğrencileri eğitimden, öğretmenlerden ve okuldan uzaklaştırabilirdiği gibi istenmeyen davranışlara yöneltebilir. Öğrencilerin okul içinde gözetilmesi gereken haklarından bazıları şöyle ifade edilebilir: Yöneticilerden, öğretmenlerinden saygı görme; ismiyle çağırılma; olumlu bir ortamda öğrenim görme; başarılı olma ve başarma; haklarını kullanamadığında yardım isteme; haklarını koruyucu sistemler isteme; açık ve doğrudan iletişim; dürüst, adil ve başarılı öğretim; fiziksel, duygusal, entelektüel, yaratıcı ve cinsel güvenlik; kişisel, kişiler arası veya eğitimsel zorluklarla karşılaştığında yardım isteme hakkı (Küçükahmet vd, 2005, s.55-56).

1.1. Problem Durumu

Türkiye Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni kabul eden bir ülke olarak bazı sorumluklara sahiptir. Bu nedenle çocuk haklarına dair öğretmen davranışları hakkında öğrencilerin görüşlerinin araştırılmasının önemli olacağı düşünölmüştür.

Araştırmanın problem cümlesi “Ortaokul düzeyinde eğitim-öğretim gören öğrencilerin, çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Ortaokulda öğrenim gören öğrencilerin, öğretmenlerin çocuk hakları ile ilgili davranışları hakkındaki görüşleri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesinde eğitim-öğretim gören ortaokul öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri cinsiyete göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesinde eğitim-öğretim gören ortaokul öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri sınıf düzeyine göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesinde eğitim-öğretim gören ortaokul öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri annenin eğitim durumuna göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesinde eğitim-öğretim gören ortaokul öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri babanın eğitim durumuna göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesinde eğitim-öğretim gören ortaokul öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri okulun türüne göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesinde eğitim-öğretim gören ortaokul öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleri daha önceden çocuk haklarına ilişkin bilgi düzeyine göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?

1.4. Sayıtlar

1. Araştırmada kullanılacak anketin katılımcılar tarafından samimiyetle doldurulacağı düşünüldüğünden, elde edilecek bilgilerin güvenilir olacağı varsayılmaktadır.
2. Seçilecek örneklemin tüm evreni temsil edeceği varsayılmaktadır.
3. Kullanılan ölçme araçları ve yöntemleri ile araştırmanın amaçlarına ulaşılmıştır.

1.5. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada öğretmenlerin çocuk haklarına ilişkin davranışlarıyla ilgili olarak “İstanbul İli Anadolu Yakası’nda Çekmeköy” ilçesinde öğrenim gören ortaokul öğrencilerinin görüşlerinin alınması amaçlanmıştır.

1.6. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma;

- İstanbul İli Anadolu Yakası Çekmeköy ilçesi örnekleminde öğretmenlerin çocuk haklarına yönelik davranışlarının öğrenci tarafından değerlendirilmesini etkileyen değişkenlerin neler olabileceğine ilişkin bilgilerin edinilmesi,
- Öğrencilerin çocuk hakları konusunda dikkatlerinin çekilmesi,
- Risk altındaki çocukların belirlenmesi,
- Ülkemizde yapılacak çocuk hakları araştırmalarına örnek oluşturması açısından önemlidir.

1.7. Sınırlılıklar

1. Bu araştırma 2014-2015 Eğitim Öğretim yılında İstanbul İli Anadolu Yakasında Çekmeköy ilçesinde devlet ve özel okullarda öğrenim gören öğrenciler ile sınırlı tutulacaktır.
2. Araştırma 5., 6., 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler ile sınırlı tutulacaktır.
3. Elde edilecek bilgiler, sadece ankette uygulanacak sorularla sınırlı tutulacaktır.
4. Araştırma, yapılacak istatistiksel çözümlenmelerle sınırlı tutulacaktır.

1.8. Araştırmada Kullanılan Tanımlar

Çocuk: Çocuk kavramı, tarihsel dönemlere, kültürlere hatta bilim dallarına göre farklılaşabilmektedir. Bu yüzden çocukluk kavramını açıklamada, çocuğun toplumlar ve disiplinler tarafından nasıl ele alındığı konusundaki araştırmalar konuya ışık tutacaktır.

Çocukluk, kullanıldığı bilim alanına göre, farklı yaşam yıllarını kapsar. Bilim alanları çocukluğun başlangıcını doğum anı olarak etmekte, fakat çocukluk süreci ve bitişi konusunda aynı görüşleri paylaşmamaktadırlar (Akyüz, 2012, s.89).

Türk hukuk sisteminde çocukluğun başlangıcı, kişiliğin kazanılmış sayılmasına bağlanmıştır. Türk Medeni Kanunu'nun 28'inci maddesine göre de, "Kişilik, çocuğun sağ olarak tamamıyla doğduğu anda başlar ve ölümle sona erer. Çocuk hak ehliyetini, sağ doğmak koşuluyla ana rahmine düştüğü andan başlayarak elde eder" (Balo, 2013, s.35).

Hak: Hak, genel olarak, hukuk düzenince kişilere tanınan yetkiler anlamına gelmektedir. İnsanların insan olma sebebiyle vazgeçilmez, devredilemez, herkese karşı ileri sürülebilen ve gerektiğinde koruması için devletin müdahale bulunabileceği veya gerektiği gibi kullanabilmeleri için tedbirlerin alınması zorunlu bazı haklara sahip olmaları "insan hakları" kavramıyla ifade edilmektedir (Tanrıbilir, 2011, s.38).

Çocuk Hakları: Yürürlükteki hukuk açısından çocuk hakları ise, çocuk hukukunu ilgilendiren kurallar tarafından düzenlenmiş, yargı organlarınca gerçekleştirilen koruma yollarına kavuşturulmuş haklardan oluşur. Bu haklar, çocuğun bedensel, zihinsel, duygusal, sosyal, ahlaki ve ekonomik bakımlardan korunmasını ve gelişmesini sağlar. Şu halde çocuk hakları, çocuğun bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki bakımlardan özgürlük ve saygınlık içinde, sağlıklı ve normal biçimde gelişebilmesi için hukuk kuralları ile korunan yararlarıdır (Hegnauer, 1964, s.264, Akt: Akyüz, 2012, s.3).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Kavramsal ve Tarihsel Olarak Çocuk Kavramı

2.1.1. Çocuk Kavramı

Çocuk kavramı, tarihsel dönemlere, kültürlere hatta bilim dallarına göre farklılaşabilmektedir. Bu yüzden çocukluk kavramını açıklamada, çocuğun toplumlar ve disiplinler tarafından nasıl ele alındığı konusundaki araştırmalar konuya ışık tutacaktır.

Çocukluk yaşam zincirinin doğal ve değişmez halkalarından biridir. Ancak çocukluk, bebekliğin tersine doğal bir gerçeklik değil, sosyo-kültürel bir kavramdır; bu nedenle de öteki toplumsal kavramlar gibi norm ve değerlere göre göreceli belirlenir (Akyüz, 2012, s.89).

Türk Dil Kurumu'na göre çocuk; Bebeklik ile erginlik arasındaki gelişme döneminde bulunan oğlan veya kız, uşak şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2014).

Anayasamızın ilgili maddelerinde küçük, çocuk veya genç terimlerinin kullanıldığına rastlamaktayız. 765. s. TCK'da küçük ve çocuk tabirleri, 2253 s. ÇMK' da 15 yaşını bitirmeyenler için küçük deyimini, 1997 tarihli TCK'da tasarısında 16 yaşını bitirmeyenler için küçük, 18 yaşına kadar olanlar için çocuk deyimleri kullanılmıştır. Bu dönemde bazı yazarlar, 11 yaşını bitirmeyenler için çocuk, 12-15 arası olanların küçük, 15-18 yaş arası olanların genç olarak ifade edilmesini gerektiğini belirtmekteydi. Bazı yazarlar ise 0-12 yaş için çocuk, 12-15 yaş dönemi için gençler terimini tercih etmekteydi. Yeni ceza kanunlarımız uluslararası hukukun da etkisiyle 0-18 yaş arasında olan herkes için çocuk terimini kullanarak daha önce gerek doktrin gerekse kanunlarda yaşanan terim karmaşasına son vermiştir (Aslan, 2014, s.22). Türk Ceza Kanunu'nun 6.maddesine göre; çocuk deyiminden, henüz onsekiz yaşını doldurmamış kişi olarak bahsedilmektedir.

Çocuk kavramı tıbbi bakımdan da tam olarak tanımlanamaz. Genellikle psikolojideki çocuk kavramı ile tıptaki çocuk kavramı aynıdır. Çünkü bu alanda da çocukluk gelişime bağlıdır. Şu halde, erinliğin başlaması ile tıbbi bakımdan da çocukluk sona erer ve gençlik çağına girilir (Schenk/Danziger, Akt: Akyüz,2012, s.97).

Çocuk halk dilinde, çoğu zaman aşağılayıcı anlamda, tıfildir (çoğulu eftaldir), velettir,

sabidir, sübyandır, yavrudur, ufaklıktır; Romalı'nın ağzında "infans"tır (qui fari non possunt'tur yani konuşamayandır, Fransızca'da enfant, Almanca'da kind, İngilizce'de child, İtalyanca'da bambino diye anılır. Etimolojik ve sosyolojik anlamda çocuk değişik kategorilere ayrılır: Bebek, ergen, yeniyetme, delikanlı, genç, yetişkin gibi. Hukukçunun dilinde çocuk bir hısımlık deyimidir; belirli bir ana babadan türeyen evlat anlamına gelir. Ama çocuk aynı zamanda ve asıl önemlisi on sekiz yaşından küçük olup henüz ergenliğini kazanmamış olandır. BMÇHS'de (m. 1 kuralında) çocuğu böyle tanımlar. Hukukçu olsun olmasın kişide saflığı, kusursuzluğu ve sevimliliği çağrıştırır çocukluk. Ama aynı zamanda sakıncalı bilgisizliği, deneyimsizliği, dövülmeye, sövülmeye elverişliliği de anımsatır (Serozan, 2005, s.3). Biyolojik olarak çocuk ergenlik çağından önceki birey olarak tanımlanabilir. Dönem olarak ergenlikten önceki bu dönemde çocuk genellikle ailede anne-babasına bağımlı birisi olarak kabul edilmektedir. Başka bir söyleyişle çocuk birey olarak kabul edilmemekte, bağımsız bir kişiliği olduğu gündeme gelmemektedir (Polat, 1997, s.7). Çocuklar, yetişkinlere göre eksikliklerinin yanında pek çok üstünlükleri de olan varlıklardır. Çocukların da, yetişkinlerin de eksik ve üstün yönleri vardır. Demek ki; çocuklar, ergenler, gençler... her biri, tıpkı yetişkinler ve yaşlılar gibi, bazı eksiklikleri kadar üstünlükleri olan, bu özelliklerine duyarlı ve saygılı olunması gereken, farklı bir gelişim döneminin kendine özgü varlıklarıdır. Hiçbir kesimin bir başka gelişim dönemindekine "sen ilkelsin, bana benzemelisin" bakışıyla yaklaşmaya hakkı yoktur. Hele çağdaş bir öğretmenin öğrencisini böyle tanımlaması kabul edilemez (Küçükahmet vd, 2005, s.2).

2.1.2. Çocuk ile İlgili Kuramsal Yaklaşımlar

Piaget (1932), çocukların çevrelerini yorumladığı, takip ettiği ve bilgiyi kullandığına; kendi fiziksel ve sosyal dünyalarının yapısal kavramlarına ulaştığına inanır. Ona göre, gelişimi dört faktör etkilemektedir: olgunlaşma, yaşantı, kültürel aktarım ve dengeleme. "Olgunlaşma," kendisinden beklenen işlevin yerine getirebilecek düzeyi anlatır. Erken ya da geç olgunlaşma, bilişsel gelişimi olumlu olumsuz etkileyebilir. "Yaşantı"nın önemi ise şöyle açıklanır: Kişi ne kadar çok yaşantı geçirirse o kadar yeni bilgi edinir (Sormaz ve Yüksel, 2012).

2.1.3. Çocukluğun Tarihsel Gelişimine Kısa Bir Bakış

Çocuk doğanın bir hediyesidir. Ancak çocukluk toplumsal bir yaratmadır. Çocukların nasıl tasarlandığına karşıt olarak, nasıl algılandığı her zaman toplumsal, tarihsel bir bakış açısını yansıtır. Yeni bir görüş olan çocukluğun yetişkinlikten tamamen farklı olduğu ve olması gerektiği ve yetişkin yaşamının yalnızca sınırlı bir versiyonu olmadığı görüşü batı dünyasına ilk olarak XVII. yüzyılda sunulmuştur. Yalnızca o dönemde çocuklar, ilk defa, minyatür yetişkin gibi çizilmekten farklı olarak çizilmişlerdir. Çocukluğun modern yaratımı (icadı), zorunlu olarak, rönesans ve aydınlanmayı izleyen üç yüzyılın temel varsayımlarını ve inançlarını yansıtmıştır. Şimdi ise biz kabaca XIX.yüzyıl ortalarından itibaren postmodern çağa giriyoruz, çağdaş bakış açımızı ve koşullarımızı yansıtmak için çocukluğu yeniden yaratıyoruz. Bu yaratımları kısaca özetler ve karşılaştırırsak, modernlik; ırk, kültürel etniklik gözetmeksizin tüm çocukların evrensel bir çocuk doğasına sahip olduğuna inanmaktaydı. Şimdi evrensel bir çocuk doğası sanısını bıraktığımız ve tüm çocukların bazı açılardan benzediğini ama bazı açılardan diğerlerinden oldukça farklı olduğunu takdir ettiğimiz postmodern çağa giriyoruz (David, 2001, s.15).

Hem çocukluk yaşantısı, hem de çocukluk kavramı yüzyıllar boyunca değişim göstermiştir. Eski toplumlarda insanlar, çocukluğu yaşamın farklı bir dönemi olarak görmüyor, ilk on sekiz yılın belirleyici olduğu ve daha sonraki gelişimin ve işleyişin temelini oluşturduğunu düşünmüyorlardı (M.J. Gander-H.W. Gandiner, Akt: Akyüz, 2012, s.89).

Hunlarda ve eski Türklerde çocuk sahibi olmak çok arzulanırdı. Erkek ve kızlar arasında genellikle fark gözetilmez, hatta bazen kızlara daha fazla değer verilirdi. Çocuksuz ailelerin itibarı düşüktü (Akyüz Y. , 2007, s.10).

Eski Yunanlıların çocuk ve genç için kullandıkları terimler, bebeklik ile yaşlılık arasında kalan geniş bir süreci tanımlamaktadır. Çocukluk ve yetişkinlik arasındaki sınırlar, Ortaçağ'da iç içe geçmiştir. Çocukluğun kendisine özgü özellikleri göz ardı edilmiş; çocuğa küçük bir yetişkin gözüyle bakılmıştır. Çocuk, yetişkinlerin kalıpları içine sıkıştırılmış, çocuğun doğası ve çocukluğun gereksinimleri anlaşılammıştır. Çocukluk kavramını inceleyen bilim adamları, Ortaçağ toplumlarında çocuğa yönelik bir bilinç olmadığını ve çocukluğun bağımlılık üzerine kurulu bir bakış açısıyla, yetişkinler dünyasında hapsedilmiş ve göz ardı edilmiş bir olgu olduğunu vurgulamışlardır. Çocukluk kavramını, çocuk sevgisiyle karıştırmamak gerekir. Çocukların kendine has özellikleri

bulunmaktadır. Çocukluk kavramı, bu özelliklerin onu yetişkinden ayırdığı bilinç ile ilgilidir. Ortaçağ toplumlarında, eksik olanın da bu bilinç olduğuna işaret edilmektedir. 17'nci yüzyılın başlarından itibaren, çocuklar kendilerine özgü giysilere, oyunlara, öykülere, müziğe ve resimlere sahip olmaya başladılar. Böylece, onlar yetişkin etkinliklerinden uzak tutuldular ve yetişkinlerle çocukların dünyası birbirinden ayrıldı. Tüm bunlar, yüksek sınıfa mensup varlıklı ailelerde görülmekteydi. Yoksul sınıf çocuklarında, gerek giysi ve oyun gerekse çalışma ve yetişkinlerin dünyasını paylaşma bakımından eski yaşam biçimi sürmekteydi. Örneğin, Victoria dönemi Londra'sında ya da Paris'te işçi sınıfı çocuklarını tasvir eden resimler, çocukları hâlâ yetişkinler gibi, çoğu zaman ana-babalarının eski ve yırtık giysileriyle göstermektedir. Bu dönemde, çocukların içki, kumar ve cinsel taşkınlık gibi, yetişkin yaşamının bütün yönlerine katıldıkları belirtilmektedir. Zenginlik yayılınca, işçi sınıfı da kitlesel eğitimden yararlanmış, çocuklar yetişkinlerden ayrı bir dünyaya sahip olmaya başlamışlardı (Tan, 1994, s.22).

Dünyanın pek çok ülkesinde çocuklar olumsuz ortamlarda yaşamaktadırlar. Çocuklar ticari amaçlarla kaçırılmakta, satılmakta, ihmale ve tacize uğramakta, ağır koşullarda çalıştırılmakta, uyuşturucu ve benzeri maddelere bağımlı hale getirilmekte, işkence görmekte, silahlı çatışmalarda kullanılmakta ve tutuklu olarak alıkonulmaktadır. Çocukların geleceğin yetişkinleri olduğu anlayışının kabul görmesi ile çocukların içinde buldukları bu olumsuz durumların düzeltilmesi için çeşitli kişiler ve kurumlar tarafından çalışmalar yapılmaya başlanmıştır (Ünal D. P., 2010, s.16).

2.2. Kavramsal ve Tarihsel Açından Çocuk Hakları

2.2.1. Hak Kavramı

Hak düşüncesi (bilinci) insanın ruhsal yaşantısında saklı doğal bir ruhsal olgudur. Hukuk düşünürü Delvecchio "hak fikrini mutlak olarak tasavvur etmek insan şuurunun (bilincinin) esaslı bir ihtiyacıdır." demekte ve hak düşüncesinin psikolojik niteliğini net bir biçimde açığa vurmaktadır (Delvecchio, 1952, s.264, Akt: İzveren, 1988, s.115).

İnsan hakları, coğrafi konum, etnik kimlik, din, milliyet veya toplumsal cinsiyet gibi etmenler ne olursa olsun, insanların insan olmalarından kaynaklanan evrensel haklarıdır.

İnsan hakları, olmaması durumunda bireylerin onurlu bir yaşam sürdüremeyeceği temel standartlardır. İnsan hakları evrensel ve devredilemez haklardır: Bunun anlamı ise yeryüzünün tüm bölgelerinde yaşayan bütün insanlar bu haklara sahiptir. Nasıl ki bir insan varlığı olmaktan feragat edilemiyorsa insan hakları da ortadan kalkmaz ve devredilemez. İnsan hakları bölünmez haklardır: “Daha az önemli olduğu” ya da “temel olmadığı” gibi gerekçelerle insan hakları inkar edilemez. İnsan hakları birbirine bağlıdır ve birbiriyle ilişkilidir: bütün insan hakları tamamlayıcı bir çerçevenin parçalarıdır.

İnsan hakları katılımcı ve kapsayıcıdır: Herkes sivil, ekonomik, politik ve kültürel gelişmelere aktif, özgür ve anlamlı şekilde katılma veya destekleme hakkına sahiptir.

İnsan hakları eşitlik ve ayırım-gözetmeme ilkelerini şekillendirir: Herkes bir insan varlığı olarak ve insan olma haysiyetiyle eşittir. Dolayısıyla her birey herhangi bir dışlamaya veya ayrımcılığa maruz kalmaksızın yaşama hakkına sahiptir. İnsan hakları saydamlık/hesap verilebilirlik ve hukukun üstünlüğüne saygıyı şekillendirir: Ulus devletler ve diğer yetkili makamlar insan hakları kanunlarındaki standartlara ve yasalarla belirlenen normlara uymak zorundadır. Bunun uygulamasında başarısız olduğunda insanlar mahkemeler veya buna benzer yasal kurumlar aracılığıyla hak ihlalinin tamir edilmesi arayışı hakkına sahiptir (Unicef, Çocuk Hakları ve Uygulamaları Hak Temelli Perspektif Dublin Teknoloji Enstitüsü Dublin, 2007, s.11).

2.2.2. Temel Hak ve Temel Hak Kullanma Ehliyeti

Türk hukukunda, insanlar ergin olup olmadıklarına bakılmaksızın, Anayasa ve yasalar bir istisna önermediği sürece ayırım gözetmeksizin tüm temel haklara sahiptirler. Örneğin, çocuklar yaşama hakkı, maddi ve manevi varlıklarını geliştirme hakkı, düşünce ve düşünceyi açıklama özgürlüğü, bilim ve sanat özgürlüğü, eğitim ve öğrenim hakkı, özel yaşamın gizliliği hakkı, haberleşme özgürlüğü, mülkiyet hakkı, din ve vicdan özgürlüğü gibi temel haklara sahiptirler (Akyüz, 2012, s.339).

2.2.3. Çocuk Hukuku

Çocuk hukuku devletçe tanınmış ve herkesçe uyulması yine devletçe zorla (yaptırımla) sağlanmış olan toplumsal davranış kuralları anlamına gelen "hukukun" çocuklara özgü dalıdır (Serozan, 2000, s.1). Türkiye'de çocuk mahkemeleri düşüncesi ilk kez 1916 yılında Necmettin Sadak tarafından "Muallim" dergisinde dile getirilmiştir (Uluğtekin, 1994, s.44). Türkiye'de çocuk mahkemeleriyle ilgili girişimler 1940 yıllarında yapılmış ve ilk kanun tasarısı 1945 yılında hazırlanmıştır (Ankay, 1999, s.29, Aktaran; Balo, 2005, s.30). Çocuk mahkemesiyle ilgili ilk kanun ise 1979 yılında çıkmış ve bu Kanuna dayanılarak ilk çocuk mahkemesi 1987 yılında Ankara'da kurulmuştur (Balo, 2005, s.30).

Çocuk Hukuku adından da anlaşılabilceği gibi, çocuklarla ilgili hukuk dallarından ayrıca bu kuralların uygulanmasından ve öğretisinden oluşur. Bu hukukun Medeni Kanun ya da Ceza Kanunu benzeri özel bir külliyatı (kodu), hatta bizdeki Tüketiciyi Koruma Kanunu ya da Batı'daki Gençliği Koruma Kanunu gibi özel bir küçük, kısa yasası bile yoktur. Bu hukuk dalı, değişik külliyatlara ve yasalara dağılmış tek tek ayrı kuralların öğretide derlenip toplanmasından oluşmuştur. Kamu hukuku alanında başta Ceza Kanunu, özel hukuk alanında da Medeni Kanun, çocuklara ilişkin kurallarıyla çocuk hukukunu oluştururlar.

Özetle on sekiz yaşından küçük çocuklarla ilgili kurallar çocuk hukukunun temelini oluştururlar. Bu kurallar, başta Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi olmak üzere, birçok uluslararası sözleşmede, Anayasa'da, ceza, yargılama, yerel yönetim, kolluk gücü, kitle haberleşme ve eğitim yasalarında, Medeni Kanun'da ve İş Kanunu'nda, ayrıca bir dizi yasa da yer alırlar. Bu kuralların işlevi, güçsüzlüğü dikkate alınarak, çocuğu okulda, işyerinde, eğlence yerinde, sokakta, karakolda, hastanede, mahkemede ve cezaevinde özel olarak koruyup güvenlik altına almaktır (Serozan, 2005, s.2).

2.2.4. Çocuk Hakları Kavramı

Çocuk hukukunun başlıca konusu çocuk haklarıdır. Çocuk hukukun çocuk hakları ile özdeşleştirilmesi bundandır. Çocuk hakları insan haklarının ve anayasal temel hakların on sekiz yaşından küçük çocuklara tanımlanmasıyla orta çıkmıştır (Serozan, 2005, s.9).

Dünyada gelişen çocuk hakları hareketi sonucunda oluşan ve dünya çocukları için evrensel ilkeleri içeren uluslararası metinler-sözleşmeler, bu mevzuata katılmakta; bu uluslararası sözleşmelerin iç hukuklar üzerinde etkisi artmaktadır (Topuzoğlu, 2004, s.15).

2.2.5. Çocuk Haklarının Önemi

Çocuk masum, duyarlı, bağımlı ve gelişmekte olan bir insan varlığıdır; aynı zamanda da meraklı, canlı, umut doludur. Bu dönemi oynayarak, öğrenerek ve gelişerek geçirirse hem kendisi mutlu olur, hem de ileride toplumun refahı ve mutluluğuna katkı sağlar. Bu nedenle, ülkeler gelişmek, barış ve refah içinde yaşamak istiyorsa çocukların sağlıklı büyümelerine ve yetenekleri doğrultusunda gelişmelerine önem vermek zorundadırlar (Akyüz, 2012, s.1).

Çocuk haklarının tarihçesi, çocuğun üzerinde serbestçe tasarruf edilebilir, devir ve terk edilebilir, hatta öldürülebilir bir "nesne" olmaktan çıkarılıp, haklara ehil, kişilik sahibi, bir "özneye" dönüştürülmesinin (emancipatio'nun) serüveni olarak özetlenebilir. Bu emancipatio (kısıtlılıktan sıyrılma) sürecinde kız çocuklarının sırf işe yaramadıkları için doğar doğmaz öldürüldükleri dönem tüyler ürpertici bir tarihsel kesit oluşturur (Serozan, 2005, s.15).

Çocuk, eski devirlerden beri toplumların ilgilendiği bir varlıktır. Ancak bu ilginin niteliği, kapsamı ve biçimi tarihsel gelişimde farklılık göstermektedir. Söz konusu farklılıklar, toplumların sosyal, kültürel gelişmesine, örgütlenmesine ve toplum içindeki egemenlik koşullarına bağlı bulunmaktadır (İnan, 1968, s.4, Akt: Akyüz, 2012, s.18).

İlkel topluluklarda çocukların korunması asırlar boyunca ailelerin sorumluluğunda değerlendirilmiştir. Ancak, devletlerin kurulması ve örgütlenmesinden sonra, çocukların ve çocuk haklarının korunması yeni yeni oluşturulan sosyal kurumlara devredilmiştir. Çocukların korunmasının hukuki bir kurum olarak incelenmeye başlandığı çağ yeniçağdır. Çocukların korunması fikrinin yayılmasında bilhassa doğal hukuk fikrinin ve Fransız devriminin büyük etkisi olmuştur. Fransa'da 24 Temmuz 1889'da "Fena Muameleye Maruz ve Manen Terkedilmiş Çocukların Korunması Hakkında Kanun", medeni kanun 375 ile 382. maddelerindeki çocukların korunması ile ilgili hükümleri tamamlamıştır. Alman Medeni Kanunu'nun çocukların korunması ile ilgili 1666. paragrafı ise 11 Ağustos 1961 tarihli "Gençliğin Esenliği Hakkında Kanun" ile tamamlanmıştır (Polat, 1997, s.28).

Uluslararası alanda çocukların korunmasına ilişkin bir örgütün kurulması düşüncesini ilk olarak 1894 yılında Jules de Jenué ortaya atmıştır. Ancak bu alandaki en önemli gelişme, 1920'de Cenevre'de "Uluslararası Yardım Birliği'nin kurulmasıdır. Bu örgütün ve "Uluslararası Yardım Birliği"nin kurulmasıdır. Bu örgütün ve "Uluslararası Kadınlar Meclisi"nin çabaları sonucu Milletler Cemiyeti 26 Eylül 1924 yılında "Cenevre Çocuk Hakları Beyannamesi" adı altında bir beyanname yayınlamıştır. Atatürk tarafından da bizzat imzalanan bu beyanname, çocuğun gelişmesi, korunması, tedavi görmesi, eğitilmesi, istismardan korunması, en önce yardım görmesi, kardeşlik ve barış ruhu içerisinde büyütülmesi prensiplerini içeren beş maddeden oluşmuştur. Çocuk haklarını konu alan ikinci önemli uluslararası belge 20 Kasım 1959 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'na kabul edilen ve on maddeden oluşan "Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Beyannamesi"dir. Bu beyanname, ayrımcılığın önlenmesi, çocukların ad ve vatandaşlığa sahip olma hakkı, sağlık ve sosyal güvence hakkı, özürhüklerin ve korunmaya muhtaç çocukların özel olarak korunması, eğitim hakkı, korunmada öncelik hakkı, istismardan korunma, ayrılık yaratan baskılardan uzak tutulma ve kardeşlik ruhu içinde yetiştirilme konularında ilkeler koymuştur. Bu ilkeler Türk hukuk sisteminde etkili olmuştur. Ne var ki beyannameler, devletler tarafından kabul edilen fakat uyulmadığı takdirde bağlayıcılığı ve yaptırımını bulunmayan ilan edilmiş genel ilkelerdir. Bu nedenle Polonya yetkililerin inisiyatifiyle, insan haklarında olduğu gibi, çocuk hakları alanında da bütüncül bir yaklaşımla ve taraf devletleri bağlayıcı nitelikte bir sözleşme yapılarak çocuk haklarının güvence altına alınması fikri ortaya atılmıştır. On yıl süren çalışmalardan sonra. Birleşmiş Milletlere üye olan tüm devletlerin hukuk sistemleri incelenip dikkate alınarak oluşturulan tasarı, 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda onaylanmış ve 2 Eylül 1990'da uluslararası hukukta yürürlüğe girmiştir. 30 Eylül 1990 tarihinde BM Genel Merkezi'nde toplanan Çocuklar İçin Dünya Zirvesi'nde "Çocukların Yaşatılmaları, Korunmaları ve Geliştirilmelerine İlişkin Dünya Bildirgesi" ile Birleşmiş Milletler Örgütü Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'yi temel alan bir küresel hareketi başlatmış ve bu bildirgenin uygulanması için bir eylem planı benimsemiştir (Karasar, 2005, Akt: Oktay, 2009, s.111-112).

2.2.6. Türkiye'de Çocuk Haklarının Tarihsel Gelişimi

Çocukların korunması çalışmaları 1900'lü yılların başlarında çocukların fuhuş pazarına çıkarılmasına karşı önlem alma çabalarıyla başlamıştır. Sanayi kapitalizminde ucuz çocuk işçileri, fabrikalarda, madenlerde ve gece işlerinde çalıştırmayı önleme çabaları yine yirminci yüzyılın başına rastlamaktadır (Balo, 2005, s.115).

Memleketimizde ise uzun yıllar sosyal yardım ve bunun içinde çocuğun korunması dini kurumlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Osmanlı Devleti'nde bu sosyal kurumlar, "Vakıflar" tarafından oluşturulmuştur. Türkiye'de çocuğa önem vermek, onu ve haklarını korumaya yönelik kurumların kurulmaya başlanması 19.yüzyıla rastlar. Mithat Paşa, Tuna Eyaleti Valisi iken "Çocuk Islahhanelerine" ait bir tüzük düzenlemiş ve aynı tüzük uygulanmak üzere Dahiliye Nezareti'nce 1868 yılında bütün valiliklere tamim edilmiştir. Sokaklarda dilenen çocuklarla, sakat erkek ve kadınların dilenmekten kurtarılmaları için Dar-ül-acezeler kurulması 1890 yılında Halil Rıfat Paşa'nın sadrazamlığı zamanında düşünülmüş ve gerçekleşmesini II.Abdülhamit emretmiştir. Yine 1894 yılında çıkarılan "Dilencilğin Meline Dair Tüzük" o zamanlar için bu sahada küçümsenmeyecek önlemleri içermektedir. Cumhuriyetle birlikte, Türk Medeni Kanunuyla çocukların haklarına ilişkin hükümler düzenlenmiş ve daha sonraları ise çıkarılan özel kanunlarla medeni kanundaki haklar tamamlanmaya çalışılmıştır. Ülkemizde, çocuğun ve haklarının korunmasıyla ilgili olarak çıkarılan ilk özel kanun 5387 nolu, Korunmaya Muhtaç Çocuklar Hakkında Kanun olup, 23 Mayıs 1949'da çıkarılmıştır. Daha sonra 1979 yılında "Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usülleri Hakkında Kanun'un kabulü ile çocuk yargılamasına özel bir statü kazandırılmıştır. Ancak yasa 1 Haziran 1982'de yürürlüğe girebilmiş ve yasa da öngörülen çocuk mahkemeleri ise 1988 yılında kurulabilmiştir. 27 Mayıs 1983 tarihinde ise "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu" yürürlüğe girmiş böylelikle de korumaya muhtaç çocuklar hakkında kanun yürürlükten kaldırılmıştır. 1986 yılında ise çıraklık ve mesleki eğitim kanunu çıkarılmıştır (Polat, 1997, s.29-30). Türkiye'de çocuk haklarıyla ilgili en önemli gelişme Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin kabulüdür. Türkiye Sözleşme'yi 14 Eylül 1990'da imzalamış, 9 Aralık 1994'de 17, 29, 30. maddelerine Anayasa ve Lozan Antlaşması çerçevesinde çekince koyarak TBMM'de onaylamıştır. Sözleşme 27 Ocak 1995 tarih ve 22184 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 4058 sayılı yasa olarak yürürlüğe girmiştir (Oktay, 2009, s.117).

2.3. Çocuk Hakları Sözleşmesi

Çocuk Hakları Sözleşmesi tüm uluslararası sözleşmelerin zaafını bünyesinde taşır. Kurallar dolaysız bir yürürlüğe (self executing'e) elverişli açık seçildikten, kesinlikten uzaktır. Bu nedenle de daha çok Anaya ve yasa kurallarının yorumuna ışık tutan dolaylı bir yürürlük gücü taşımakla kalır. Üstelik Sözleşme'de Avrupa İnsan Mahkemesi gibi devletler üstü bir yargısal başvuru makamı da öngörölmüş değildir. Bu da Sözleşme'nin etkisini zayıflatır.

Çocuk Hakları Sözleşmesi salt bir iyi niyet bildirisi de değildir; altına imza atan devletleri bağlayıp yüküm altına sokan bir hukuksal bağittir. Bu arada son aşamada çocuğu ana babanın, işverenin ve devletin üzerinde dilediği gibi tasarruf edebileceği bir nesne olmaktan çıkarıp, bağımsız kişiliğe sahip onurlu ve saygın bir özneye dönüştürme sürecinde ciddi bir katkıda bulunduğu da kuşkusuzdur (Balo, 2013, s.51).

Çocuk hukukunu politika ve hukuk gündemine taşıyan ve ders programlarına katan etkenler arasında 20 Kasım 1989'da New York'ta Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda kabul edilen ve Türkiye Cumhuriyeti'nin de tam beş yıl sonra, 9.12.1994'te bir yasayla onaylayarak 23.12.1994'te Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe soktuğu Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin (Convention on the Rights of the Child'in) pek özel bir yeri vardır. Her yıl 20 Kasım'ın Dünya Çocuk Hakları günü olarak kutlanması da doğrudan doğruya Çocukların Magna Charta'sı diye bilinen bu sözleşmeyle ilgilidir (Serozan, 2005, s.49).

2.3.1. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin Yapısı ve Temel Amacı

Sözleşme, önsöz ve üç kısımdan oluşmaktadır. Önsözde, Birleşmiş Milletlerin temel ilkeleri ile insan hakları sözleşmeleri ve bildirimlerine gönderme yapılmakta; savunmasız konumları nedeniyle çocukların özel korunmaya ve özene gereksinim duydukları belirtilmektedir. Çocukları Koruma sorumluluğunun ilk önce aileye ait olduğu, devletin de aileye bu konuda yardım edeceği vurgulanmaktadır.

Birinci kısım çocukların haklarını düzenleyen 41 maddeden oluşmaktadır. Bu kısımdaki 2., 3., 5.ve 12. Maddeler temel ilkeleri düzenlemektedir.

İkinci kısmın ilk hükmü olan 42.madde taraf devletlere ÇHS'nin ilke ve hükümlerini uygun ve etkili araçlarla yetişkin ve çocuklara öğretmen yükümlülüğü getirmektedir.

Sözleşme'nin bu kısmında taraf devletlerin bu Sözleşme ile üstlendikleri yükümlülükleri yerine getirme konusunda kaydettikleri ilerlemeleri incelemek amacıyla Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin kuruluşu düzenlemektedir.

Sözleşme'nin üçüncü kısmında yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümler yer almaktadır. Sözleşmenin amacı, çocukların yaşama, gelişme, korunma ve kalıtım haklarının gerçekleşmesini sağlamak, çocukların korunması için evrensel ölçü ve ilkeleri belirlemek ve onları türlü ihmal, istismar ve kötü muamelelere karşı korumaktır (Akyüz, 2012, s.42).

2.3.2. Çocuk Hakları Sözleşmesinde Temel İlkeler

Sözleşme, çocukların özel olarak duyarlı konumlarını tanımakta, onların kişisel (medeni), ekonomik, sosyal ve kültürel tüm haklarını birbiri ile bağlantılı ya da birbirini pekiştiren öğelerin bütünlüğü içinde ele almaktadır. Bu özelliği dolayısıyla Sözleşme, çocuk haklarını bütüncül yaklaşımla düzenleyen hukuksal bir metindir. Sözleşme'de genel olarak insan haklarıyla bağlantılı bütün haklar çocuklara tanınmıştır. Ancak genel anlamda bütün insanlara uygulanabilecek standartlar çocuklar söz konusu olduğunda yükseltilmiştir. Bunun nedeni, bağımlı ve gelişmekte bir insan varlığı olan çocuğun özel gereksinimlerinin dikkate alınmasını sağlamaktır. Sözleşme, korunmaya muhtaç çocuklar, evlat edinme, ilköğrenim, anne babalarla ilişkiler gibi yalnızca çocuklara özgü konuları da ayrıntılı biçimde düzenlemiştir (Akyüz, 2012, s.58).

2.3.2.1. Ayrımcılık Yasağı

ÇHS'nin ayrımcılığı yasaklayan 2.maddesine göre, Sözleşme'deki haklardan her çocuk ayırım gözetmeksizin yararlanır. Kendileri, ana-babaları ya da vasilerinin sahip oldukları ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle çocuklar arasında ayırım yapılamaz (Akyüz E. , Çocuk Hukuku, 2012, s.45).

Taraf Devletler, çocuğun anne-babasının, yasal vasilerinin veya ailesinin öteki üyelerinin durumları, faaliyetleri, açıklanan düşünceleri veya inançları nedeniyle her türlü ayrıma ve cezaya tabi tutulmasına karşı etkili biçimde korunması için gerekli tüm uygun önlemleri

alırlar (m.2/2). Buna göre Taraf Devletler, hiçbir ayırım yapmadan, kendi egemenlik alanlarındaki bütün çocukların Sözleşme'de yer alan haklarını "tanır ve taahhüt ederler" (Balo, 2013, s.62).

2.3.2.2. Çocuğun Yaşama ve Gelişme Hakkı

ÇHS'nin 6. Maddesine göre "1. Taraf Devletler her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu kabul ederler.

2. Taraf Devletler çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı gösterirler."

Bu madde, Çocuk Hakları Komitesi tarafından genel ilke olarak belirlenen haklardan biridir. Bu ilkeyle, diğer belgelerde de evrensel insan hakları ilkelerinden biri olarak üstün tutulan temel yaşama hakkı ile birlikte, çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için azami çaba gösterme konusu güvence altına alınmaktadır. "Yaşama ve gelişmenin" mümkün olan azami ölçülerde sağlanması kavramı, Sözleşme'nin bütününe uygulanması açısından belirleyici önemdedir (Balo, 2013, s.69).

ÇHS'yi onaylayan her devlet çocukların yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirmehaklarını gerçekleştirmek için aşağıdaki görevleri yerine getirecektir:

- Her çocuğun doğuştan sahip olduğu yaşama hakkını tanıyacak, çocuğun yaşaması ve gelişmesini en geniş ölçüde güvenceye alacaktır.
- Çocukların kendi esenlikleriyle bağdaşan her türlü bilgiye ulaşma haklarını güvenceye alacaktır.
- Çocuğu yetiştirmenin ilk önce ana babaya ait olduğu esastan hareket ederek, onlara bu doğrultuda gerekli desteği sağlayacaktır.
- Çocuğun mümkün olan en üst sağlık standardına ulaşmasına özen gösterecektir. Temel ve önleyici sağlık bakımına ve çocuk ölümlerinin azaltılmasına özel önem verecektir.
- Bütün çocukların en azından ilköğretim düzeyinde ücretsiz ve zorunlu eğitim olanakları sağlayacaktır.
- Çocuğun kişiliğinin ve becerilerinin, yetişkin olduğunda etkin bir yaşam sürmesini sağlayacak biçimde geliştirmesine yönelik eğitim verecektir.

- Çocukların boş zaman, oyun, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma haklarını gerçekleştirecektir (Akyüz E. , Çocuk Hukuku, 2012, s.47).

2.3.2.3. Çocuğun Yüksek Yararına Öncelik Tanınması

CHS'nin genel ilkelerinin en önemlilerinden biri de çocuğun yüksek yararına öncelik tanınmasıdır. Bunun anlamı, yarar çatışmalarında çocuğun tarafının tutulması, onun yararına uygun eylem ve işlemin yapılmasıdır (Akyüz, 2012, s.47).

CHS'nin 3.maddesine göre, "kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün etkinliklerde çocuğun yararı temel düşüncedir. Yarışan veya çarpışan yarar tercihinde, çocuğun yararı esas alınacaktır. Maddede ifade edilen "çocuğun yüksek yararı"nın değerlendirilmesi, genel felsefi hususlarla birlikte her somut olay bakımından ayrı ayrı yapılmaya ihtiyaç duymaktadır (Balo, 2013, s.63).

Çocuk yararı kavramıyla çocuğun kısa vadeli, dar ve bencil "çıkarı" kastedilmiş değildir. Bu kavramla, uzun erimli, geniş kapsamlı, gelecekteki ve toplumsal çevre içindeki "çocuk yararı" kastedilmiştir (Serozan, 2005, s.65).

Sözleşme'nin kaleme alınış biçimi, çocuğun yüksek yararının, her durum için göz önüne alınması gereken tek ve başka her şeye üstün bir etmen olarak göstermektedir. İnsan hakları alanına girip bununla rekabet eden ya da çelişen başka yararlar da olabilir; bunlar, örneğin tek tek çocuklar arasında, çocuk grupları arasında ya da çocuklarla yetişkinler arasında ortaya çıkabilir. Bununla birlikte çocuğun yararı ciddi biçimde göz önüne alınmalıdır. Başka bir deyişle, çocuğun yararının araştırıldığı ve en başta gözetildiğinin ortaya konulabilmesi gerekir (ÇHS Uygulama El Kitabı, s.45).

2.3.2.4. Çocuğun Görüşlerinin Dikkate Alınması ve Katılım Hakkı

CHS'nin 12. Maddesi çocuklara, kendilerini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme ve dinlenme hakkını vermiştir. Bu maddeye;

- Görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip çocuğun kendini ilgilendiren her konuda görüşlerini ifade etme hakkı vardır.
- Çocuğun yaşı ve olgunluk derecesine uygun olarak görüşlerine önem verilmelidir.
- Çocuğu ilgilendiren adli ya da idari işlemlerde çocuğun doğrudan ya da temsilci aracılığı ile dinlenmesine fırsat verilmelidir.

Sözleşme'nin, düşüncesini özgürce açıklama hakkı (m.13), düşünce, din ve vicdan özgürlüğü (m.14), dernek kurma ve barış içinde toplanma hakkı (m.15), özel yaşama saygı hakkı (m.16) ve kitle iletişim araçlarına ve diğer bilgi kaynaklarına erişim hakkına (m.17) ilişkin maddeleri de çocuğun katılım hakkı ile ilgilidir (Akyüz E. , Çocuk Hukuku, 2012, s. 54-55).

ÇHS'nin 12.maddesi, görüşlerini oluşturma yeteneğine sahip bir çocuğun, kendisini ilgilendiren her konuda görüşlerini serbestçe ifade etme hakkını, bu görüşlere çocuğun yaşı, olgunluk derecesine uygun olarak gereken özenin gösterilmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu hakkın karşılanabilmesi için, çocuğun anlayabileceği şekilde bilgilendirilmesi gereklidir. Katılım hakkının sağlanması için, çocuğun düşünce ve görüşlerinin kıymetlendirilmesi gereklidir (Balo, 2013, s.71-72).

Çocuğun kendisini ilgilendiren konularda, yerine göre, görüşünü bildirme veya olurlu verme hakkı, katılımcı demokrasinin temel ilkesinin çocuklara da yaydırılması anlamına gelir. Ne yazık ki ulusal yasalarımızda bu önemli demokratik hak çok dar bir çerçevede tanınmıştır. Çocukların seslerine ne ailede ne okulda kulak verilir. Bu dar çerçevesinin çatlatılıp genişletilmesi yasamanın ve yargının yükümlüdür. Unutulmasın ki çocuğun bu katılım hakkı aile içi demokrasinin, genel demokrasi kültürünün ve çocuğun onurlu ve özerk kişiliğinin olmazsa olmaz koşuludur (Serozan, 2005, s.68).

Yetişkinler çocuklara inanmaz, onların potansiyellerine güven duymaz ve onları bağımsız birey olarak görmezse, "katılım hakkı" hayata geçemez. Bu nedenle çocuğun katılım hakkı hatta diğer haklardan biraz daha fazla olarak- yetişkinler tarafından tamamen benimsenmeyi gerektirir (Koman, 2011, s.306).

2.3.3. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve Türkiye

Türkiye, sözleşmeyi 14 Eylül 1990 tarihinde imzalamıştır. Sözleşmenin çekince konulmasına izin verilen 51.maddelerine çekince koymuştur. Türkiye sözleşmeyi imzası

sırasında ki çekince bildiriminde, sözleşmenin 17, 29 ve 30. Maddelerini T.C. Anayasası ve 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması'nın ifade ve ruhuna uygun olarak yorumlayıp, uygulama hakkını saklı tuttuğunu ifade etmiştir. Çekince sürülen bu maddelerde, "etnik azınlık" ve "yerli halk"dan olan çocukların konuşma dillerini, televizyon ve radyo gibi kitle iletişimi araçları ile okullarda kullanmaları öngörülmüştür.

Türkiye bakımından "azınlık" sıfatı, sadece, uluslararası antlaşmalarla, kendilerine bu nitelik tanınan topluluklara aittir. Türkiye azınlık olarak sadece, Rum, Ermeni, Musevi ve Bulgar azınlıklara tanımakta, bunların dışında milli azınlık tanımamaktadır. 24.7.1923 Lozan Antlaşması ile 18 Ekim 1925 Türkiye Bulgaristan Dostluk Antlaşması dışında hiçbir uluslararası belge Türkiye'yi, ülkesinde herhangi bir "milli azınlık" varlığını tanımak ve onlara şu veya bu hakları vermek yükümünü getirmemektedir. Bu nedenler Türkiye, Sözleşmenin "azınlık grubu", "yerli ahali" ifadesini taşıyan 17., 29. ve 30. Maddelerine çekince koyarak belgeyi imzalamış ve Ocak 1995'de de T.B.M.M.'de onaylamıştır. Onay sırasında imza edilirken konulmuş olan çekinceler korunmuştur.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin (ÇHS) onaylanmasından sonra, Başbakanlık Ocak 1995'te Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü'nü Türkiye'de ÇHS'nin uygulanmasında koordinatör kuruluş olarak tayin etmiştir.

ÇHS hükümlerine göre, koordinatör kuruluşlar;

- Mevcut yapısal, hukuki ve idari önlemler,
- Pratik uygulamada karşılaşılan güçlükler ve
- Hizmet teminin için belirlenen amaçlar ve bu amaçların gerçekleştirilmesi için belirlenen öncelikler ile ilgili ülke raporlarının ve eylem planlarının hazırlanmasında tüm kamu kuruluşlarıyla ve özel kuruluşlarla gerekli koordinasyonun sağlanmasından sorumludur (Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Ulusal İlk Rapor, 1999, s.7-8).

Bundan sonraki dönemde Türkiye sözleşmenin hükümleri ışığında iç hukuk normlarını gözden geçirerek, sözleşmeyle çelişen hükümleri saptayarak gerekli değişiklikleri yapmak durumunda ve yükümlülüğündedir (Polat, 1997, s.46-47).

Türkiye de çocuğun hak ve çıkarlarını gözeten, yaşama, bakılma, korunma, yetiştirme, gelişme ve katılma haklarını eşitlikçi bir anlayışla geliştiren, çocuğun varlık olarak değerini yücelten, düşünce, istek ve eğilimlerine saygı gösteren bir çocuk hukuku düzeninin oluşturulması ve uygulanması temel gereksinimdir (Cılga İ. , 2001).

2.3.3.1. Devletin Üstlendiği Yükümlülükler

Sözleşme'nin önsözünde, çocuğun kişiliğinin tam ve uyumlu olarak gelişebilmesi için mutluluk, sevgi ve anlayış havasının içindeki bir aile ortamında yetişmesinin gerekli olduğu vurgulanmaktadır. Çocuklara ilişkin önceki yıllarda ilan edilen bildirge ve anlaşmalara da atıfta bulunan Sözleşme'nin ilk maddesinde çocuk tanımlandıktan sonra, taraf devletler ÇHS'de tanınan hakların uygulanması için gerekli yasal, idari ve diğer tedbirleri almakla yükümlü tutulmaktadır. Sözleşme'nin 5-16. maddeleri arasında kişisel ve siyasi haklar, 17-36. maddeler arasında ekonomik, sosyal ve kültürel haklar, 37-40. maddeler arasında ise çocukların hukuki ve yargılama süreciyle ilgili hakları düzenlenmektedir (Kalabalık, 2013, s.97).

Ayrımcılık Yasağı: Sözleşme'nin 2. maddesine göre, devletler ülkelerinde yaşayan çocuklar arasında hiçbir ayrımcılık yapmayacaktır. Bu konuda çocuğun veya ana babasının, dil, din, ırk, vatandaşlık, ekonomik, sosyal veya kültürel düzeyleri hiç bir şekilde ayrımcılık yapılmasına gerekçe teşkil etmeyecektir. Bütün çocukların diğerleriyle aynı haklara sahip olması esastır.

Çocuğun Üstün Yararı: Sözleşme'nin 3. maddesi, taraf olan devletleri, çocuk hakları hakkında bir karar alırken onun üstün yararını göz önüne almakla yükümlü tutmuştur. Dolayısıyla idari, adli veya diğer makamlar alacakları kararlarda çocuğun üstün yararını göz önüne almak zorundadır.

Çocuğun Görüşünün Alınması: Sözleşmenin 12. Maddesinde çocuğa, hakkında bir karar alınırken, görüşü ve düşüncesinin alınması hakkı tanınmıştır. Bu imkan çocuğun yaş olgunluğuyla doğru orantılıdır. Önemli olan çocuğun ciddiye alınması ve kişisel arzu ve isteklerinin adli veya idari makamlarca göz önünde tutulmasıdır.

Sözleşmeye taraf olan devletler 44. maddeye göre, ülkelerindeki çocukların bu haklardan nasıl yararlandıkları ve Sözleşme hükümlerinin yaşama geçirilmesi için ne gibi önlemler aldıkları konularında, BM Çocuk Hakları Komitesine, 5 yılda bir uygulama raporu vermekle yükümlüdür (Ünal Ş. , 1997, s.125).

Türkiye'nin Komite'ye sunduğu ilk ülke raporuna ilişkin Komite'nin 2001 yılında açıkladığı sonuç gözlemlerinde, 1923 Lozan Barış Antlaşması kapsamında tanınmayan azınlık gruplarına dahil çocukların yeterli şekilde eğitim ve sağlık hizmetlerine erişimleri bağlamında ayrımcılık yasağının tam olarak uygulanmamasından dolayı endişelerini ifade

etmiştir. Bu çerçevede özellikle Kürt kökenli çocuklar, mülteci ve sığınmacı çocuklar, yerinden edilmiş çocuklar ve güneydoğu ve kırsal bölgelerde yaşayan çocuklardan söz edilmiştir. Komite Türkiye'ye ayrımcılığın önlenmesi ve ayrımcılıkla mücadele için uygun önlemlerin alınmasını tavsiye etmiştir. Ayrıca tüm çocukların, özellikle de yukarıda belirtilen mağdur olma potansiyeli taşıyan gruplara mensup çocukların, maruz kaldıkları her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına yönelik kapsamlı stratejiler geliştirilmesi için uygun ayrıştırılmış verilerin toplanmasını tavsiye etmiştir (Gül ve Karan, 2011, s.53).

2.4. Çocuk Haklarının Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşmeler ve Belgeler

2.4.1. Çocuk Hakları Cenevre Bildirisi

Çocuğa özel bir ilgi gösterme gerekliliği ilk defa 1924 tarihli Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesiyle dünya kamuoyunda tescil edilmiştir (Akarslan, 1998, s.32-33).

Birinci Dünya Savaşı sonunda Çocukları Koruma Derneği'nin kurucusu İngiliz Eglantyne Jebb'in "Çocukları kurtarın!" çağrısı doğrultusunda 1920'de Cenevre'de "Uluslararası Çocuklara Yardım Birliği" adında bir örgüt kurulmuştur. Çocuk Hakları konusunda ilk hukuksal düzenleme, 1924 yılında Milletler Cemiyeti tarafından "Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi" olarak kabul edilmiştir (Kepenekci ve Aslan, 2011, s.29).

1923 "Cenevre Bildirisi" adıyla bilinen ve birçok devlet tarafından da kabul edilen, Türkiye Cumhuriyeti adına da Gazi Mustafa Kemal imzasıyla onaylanan metinde şu ilkeler vardır:

- Vücutça ve ruhça tabii bir gelişme her çocuğun hakkıdır.
- Aç çocuk doyurulmalı, hasta çocuk bakılıp sağaltılmalı, zekaca geri kalmış çocuk, imkanı derecesinde ilerletilmeli, sapıtmış çocuk doğru yola getirilmeli, öksüz ve kimsesiz çocuklar kabul ve bakım görmelidir.
- Sıkıntı ve zorluk zamanlarında ilk yardım çocuğun hakkıdır.
- Çocuk kendi hayatını kazanmaya, geçimini sağlamaya yetenekli hale getirilmeli, fakat aynı zamanda her çeşit sömürüye karşı korunmalıdır.

Çocuk etkin insan sevgisine göre eğitilmelidir. Aynı şekilde her çocuğun şen ve neşeli bir çocukluğu olmalıdır (Çağlar, 1973, s.84-85).

Çocuk hakları Cenevre Bildirgesi, 1924 yılında çalışmalarda bulunan “Çocukları Koruma Fonu Uluslararası Birliği” tarafından hazırlanarak kabul edilmiş ve çocukların hakkı olan temel koşulların bir yasa metnine geçirilmesi niteliğindeki bu girişim aynı yıl Milletler Cemiyeti’nce de benimsenmişti. Daha sonraki Çocuk Hakları Bildirgelerine öncülük eden bu bildirme, o zamanki adıyla Türkiye Himaye-i Eftal Cemiyeti ve bugünün Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından da Gazi M. Kemal imzası ile yayınlanan ilk Çocuk Hakları Bildirgesi olmuştur (Ballar, 1998, s.29).

2.4.2. 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleri

Harp halindeki ordularda bulunan yaralı ve hastaların durumlarının ıslahı hakkında 27 Temmuz 1929 Cenevre Sözleşmesini gözden geçirmek için 21 Nisandan 12 Ağustos 1949’a kadar Cenevre’de toplanmış olan Diplomatik Konferansa katılan Hükümetlerin, yetkili temsilcileri şu hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde 77 - Çocukların korunması

1. Çocuklar özel saygıya konu olacak ve her tür ahlak dışı saldırılan korunacaktır. Çatışmaya taraflar, yaşlarından ve diğer sebeplerden dolayı gerek duydukları bakım ve yardımı kendilerine sağlayacaklardır.
2. Çatışmaya taraflar, on beş yaşına ulaşmamış olan çocukların düşmanca davranışlara doğrudan katılmamalarına yönelik mümkün olan tüm önlemleri alacak ve özellikle askeri kuvvetlere alınmasından kaçınacaklardır. On beş yaşını geçmiş olmakla birlikte on sekiz yaşını doldurmamış kişilerin askere alınmasına ilişkin olarak çatışmaya taraflar önceliği en yaşlılara vermeye özen göstereceklerdir.
3. İstisnai durumlarda, on beş yaşına ulaşmamış çocuklar düşmanca davranışlara doğrudan katılır ve karşı tarafın gücü altına girerlerse, savaş esiri olsun olmasın, bu madde tarafından getirilen özel korumadan yararlanmaya devam edeceklerdir.
4. Silahlı çatışmaya ilişkin sebeplerden ötürü tutuklanmaları, gözaltına alınmaları ya da alıkonmaları halinde ailelerin aile birimi olarak yerleştirilmesi durumu haricinde, çocuklar yetişkinlerin kaldığı yerlerden farklı yerlerde tutulacaktır.
5. Silahlı çatışmaya ilişkin bir suçtan dolayı verilen idam suçunun işlendiği sırada on sekiz yaşını doldurmamış kişiler hakkında infaz edilemeyecektir.

Madde 78 - Çocukların Tahliyesi

1. Çatışmaya taraflardan hiçbiri, çocukların sağlıklarıyla ya da tıbbi bakımlarıyla ya da, işgal altındaki topraklar hariç, güvenlikleriyle ilgili zorlayıcı nedenlerin gerekli kıldığı geçici tahliye durumları söz konusu olmadıkça, kendi uyuşundaki çocuklar dışında, çocukları yabancı bir ülkeye tahliye edemeyeceklerdir. Ebeveyn veya kanuni vasilerinin bulunabildiği durumlarda bu nitelikteki bir tahliye için kanun veya teamül uyarınca çocukların bakımından sorumlu kişilerin yazılı rızası gerekir. Bu kişilere ulaşılamazsa, bu tür bir tahliye için kanun veya teamül uyarınca çocukların bakımından sorumlu kişilerin yazılı rızası gerekmektedir. Bu tür her tahliye, ilgili tarafların, özellikle, tahliyeyi düzenleyen taraf, çocukları kabul eden taraf ve vatandaşı tahliye edilen tarafın anlaşmasıyla koruyucu güç tarafından denetlenecektir.

Her durumda, çatışmaya bütün taraflar tahliyeyi tehlikeyi düşürmekten sakınmak için uygulamada mümkün olan her tür önlemi alacaklardır.

2. 1. fıkra uyarınca bir tahliye gerçekleştirildiğinde, ebeveynlerinin dilediği dini ve ahlaki eğitim de dahil olmak üzere, tahliye edilen her çocuğun eğitimi mümkün olan en kesintisiz şekilde sağlanacaktır.
3. Bu madde uyarınca tahliye edilen çocukların ailelerine ve ülkelerine dönüşünün kolaylaştırılması için tahliyeyi düzenleyen taraf ve uygun olması durumunda, kabul eden ülkenin yetkilileri her çocuğa, Uluslararası Kızıl Haç Komitesi'nin Merkezi İzleme Ajansı'na yollayacakları, fotoğraflı bir kart düzenleyecektir. Bütün kartlar, mümkün olduğu ölçüde ve çocuk için zararlı tehditler içermediği müddetçe aşağıdaki bilgileri içerecektir.

- Çocuğun soyadı-soyadları,
- Çocuğun ilk adı-adları
- Çocuğun cinsiyeti,
- Doğum yeri ve doğum tarihi (veya tarih bilinmiyorsa tahmini yaşı).
- Babanın adı ve soyadı,
- Annenin tam adı ve kızlık soyadı,
- Çocuğun akrabaları,
- Çocuğun vatandaşlığı,
- Çocuğun anadili ve konuştuğu diğer diller,

- Çocuğun ailesinin adresi,
- Çocuğa verilmiş tüm kimlik numaraları,
- Çocuğun sağlık durumu,
- Çocuğun kan durumu,
- Ayırt edici herhangi bir özellik,
- Çocuğun bulunduğu yer ve tarih,
- Çocuğun ülkesini terk ettiği tarih ve yer,
- Varsa çocuğun dini,
- Çocuğu kabul eden devletteki güncel adresi,
- Çocuk dönüş öncesi ölürse ölümünün tarihi, yeri ve şartları ve gömüldüğu yer (Yamaner vd., 2009, s.265).

2.4.3. Çocuklarla İlgili Çok Taraflı Uluslararası Sözleşmeler

- Kadın ve Çocuk Ticaretinin Kaldırılmasına Dair 30 Eylül 1921 Tarihli Sözleşme ve bu sözleşmeye ilişkin 12 Kasım 1947 tarihli Protokol.
- Deniz işlerinde çalıştırılacak çocukların asgari yaş haddini tespit hakkında 58 sayılı ve 24 Ekim 1936 tarihli sözleşme.
- Çocukların ve gençlerin sanayide işe elverişlilikleri yönünden sağlık muayenesine tabi tutulmaları hakkında 77 sayılı 9 Ekim 1946 tarihli sözleşme.
- Çocuklara karşı nafaka yükümlülüğu konusundaki kararların tanınmasına tenfizine ilişkin 15 Nisan 1958 tarihli sözleşme.
- Çocuklara karşı nafaka mükellefiyetine uygulanacak kanuna dair 24 Ekim 1956 tarihli sözleşme.
- Evlilik dışı çocukların tanınmalarını kabule yetkili makamların yetkilerinin genişletilmesi hakkında 14 Eylül 1961 tarihli sözleşme.
- Küçüklerin korunması konusunda makamların yetkisine ve uygulanacak kanuna dair 5 Ekim 1961 tarihli sözleşme.
- Evlilik dışı çocukların ana bakımından nesebinin tesisine dair 12 Eylül 1962 tarihli sözleşme.
- Evlat edinme konusunda makamların yetkisi uygulanacak hukuk ve kararların

tanınması hakkında 15 Kasım 1965 tarihli sözleşme.

- Çocukların evlat edinilmesine dair 24 Kasım 1967 tarihli Avrupa Sözleşmesi.
- Küçüklerin vatana iadesine dair 28 Mayıs 1970 tarihli Avrupa Sözleşmesi.
- Evlenme ve nesebinin düzeltilmesi hakkında 10 Eylül 1970 tarihli Sözleşme.
- Nafaka yükümlülüğünde uygulanacak kanuna dair 2 Ekim 1973 tarihli sözleşme.
- Evlilik dışında doğan çocukların hukuki durumuna dair 15 Ekim 1975 tarihli Avrupa Sözleşmesi.
- Çocukların bakım ve gözetim yükümüne ilişkin kararların tanınması ve tenfizi ile çocuklara karşı bakım ve gözetim yükümlülüğünün düzenlenmesi konusunda 20 Mayıs 1980 tarihli Sözleşme.
- Evlilik dışında doğan çocukların tanınmasına dair 5 Eylül 1980 tarihli Sözleşme.
- Milletlerarası unsurlu çocuk kaçırma olaylarının özel hukuka ilişkin veçheleri hakkında 20 Ekim 1980 tarihli Sözleşme.
- 20 Kasım 1989 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (Akarslan, Anahatlarıyla Çocuk Hakları ve Çocuk Hakları Mevzuatı, 1998, s.79-81).

2.5. Çocuk Hakları ve Eğitim

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin çocuğun yüksek kalitede eğitim hakkı üzerindeki ısrarı, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de eğitim alanındaki yeniliklerin itici gücünü oluşturmaktadır. Eğitim kalitesi vizyonu, eğitim sisteminin yönetimine de uzanmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı bu amaçla, 19.10.1999 tarihinde Toplam Kalite Yönetimi Uygulama Yönergesi ve Projesi'ni yürürlüğe koyarak merkez ve taşra teşkilatından çağdaş yönetim anlayışı ve felsefesini gündeme getirerek; 199 yılında Ulusal Kalite Hareketi'ne katılan kurumlar arasında yer almıştır (Oktay, 2009, s.113).

Okul, çocuğa, bir soruna çeşitli açılardan bakma alışkanlığı kazandırmalıdır. Açık fikirlilik, dengeli, başkalarına saygılı olmayı ve onların görüşlerini anlamayı, kavramayı, ifade eder (Tezcan, 1999, s.93).

20. Milli Eğitim Bakanlığı, kız çocuklarının okullaşması konusunda Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü, kız çocuklarının okula gitme oranını yükseltmek amacı ile "Haydi Kızlar Okula Kampanyası" çerçevesinde,

rehber öğretmenlere/psikolojik danışmanlara, öğretmenlere ve kamu görevlilerine/gönüllülere yönelik olarak eğitim programları hazırlamıştır. Söz konusu kampanya İlköğretim Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülmektedir. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Eğitim Programlarının geliştirilmesi ve uygulayıcı eğitimleri aşamasında aktif görev almıştır. Mart 2006'da söz konusu eğitim programlarının etkililiğini ortaya koymak amacıyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda Eğitim Programlarının etki düzeyinin yüksek olduğu görülmüştür. Çocuk Hakları Sözleşmesi"ne ilişkin UNICEF ile işbirliği içerisinde modül kitaplar hazırlanmış ve bastırılmıştır. Çocuk Hakları Eğitim Modülü (eğiticiler için) Sivil Toplum Örgütleriyle çalışmalar işbirliği içerisinde sürdürülmektedir. İlköğretim Genel Müdürlüğü ve Hizmet İçi Eğitim Dairesi ile birlikte Çocuk Haklarıyla ilgili direk/indirek formatör öğretmen yetiştirerek illerine gönderilerek illerde de eğitimlere devam edilmiştir. İlköğretim Genel Müdürlüğünün yayınladığı Genelgelerle 402 829 öğretmen bu konuda bilgilendirilmiştir. Yeni müfredatla ilgili öğretmenlere verilen hizmetiçi eğitim seminerlerinde, çocuk haklarının öğrencilere nasıl kazandırılacağına ilişkin konular vurgulanmış ve yeni öğretim programında konunun sıklıkla işlenmesine imkan verilmiştir. Konuyla ilgili çalışmalara halen devam edilmektedir (BM Çocuk Hakları Sözleşmesinin 44. Maddesi Uyarınca Hazırlanan Rapor 2. ve 3. Dönem, 2014).

Türkiye, çocuk haklarının gözetilmesi açısından büyük bir ekonomiye, bol kaynaklara ve yeterli altyapıya sahiptir. Hükümetin yanı sıra sivil toplum, akademi, uluslararası kuruluşlar ve özel sektör de araştırmalar, tanıtım-savunu ve saha çalışmalarıyla çocuk haklarına ve gençliğin güçlendirilmesine katkıda bulunabilir. Ne var ki, bu kesimlerin katkıları sistematik biçimde aranmamakta, ağırlıklı olarak Devletin denetimindeki çocuk hizmetleri ve çocuk hakları izleme çalışmalarıyla bütünleştirilmemektedir (Unicef, <http://www.unicef.org.tr/>, 2014).

2.5.1. Çocukların Temel Hakları

Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocuk yararına, onun özel korunmasıyla ilgili şu temel ilkeleri ve hakları saptar:

-On sekiz yaşın altındaki her insan çocuk sayılmalıdır. (m. 1)

Ana karnındaki "cenine" hukuksal konumu ve koruması tartışmalı olduğu için

değinilmemiştir.

- Çocuklar arasında dil, din, ırk, cinsiyet v.b. nedenlerle ayrımcılık yapılamaz. (m.2)
- Çocuğun onuru ve saygınlığı en üst değerlerdir. (Başlangıç) Çocukların onuru kırılmaz; onlar asla küçük düşürülemez. (m.16)
- Çocuğun yaşama hakkına dokunulamaz. (m.6) Ölüm cezası yasaktır. (m.37)
- Çocuk, kimliğinin ayrılmaz parçası olarak, belirli bir ada, soy bağına, yurttaşlığa ve nüfus kaydına sahip kılınmalıdır. (m.7/8)
- Çocuğun aile yuvasında büyüme hakkı özel olarak korunmalıdır. (m.9)
- Çocuk cinsel istismara ve tacize karşı korunmalıdır. (m. 19/34/35)
- Her çocuğun insanca yaşama standardına uygun bir bakım görme hakkı vardır. (m.27)
- Özürü (engelli) çocuklar özel bakımı hak ederler. (m.23)
- İlköğretim zorunlu ve parasız olmalıdır. (m.28)
- Çocuğun sağlık, sosyal güvenlik, uygun yaşam standartlarında yaşama ve kültürel yaşama katılma hakları olmalıdır. (m. 24-31)
- Çocukların boş zamanlarını en verimli biçimde değerlendirmeleri sağlanmalıdır. (m.31)
- Çocuklar silahlı çatışmalarda (milli savunma hizmetlerinde) görevlendirilmemelidirler. (m.38)
- Çocuğun özel ilgiye ve yardıma hakkı vardır; o bir aile yuvasının sıcaklığı içinde, barış, hoşgörü, özgürlük, eşitlik ve dayanışma ruhuyla ve sevecenlikle yetiştirilmelidir. (Başlangıç) Çocuk kendisini ilgilendiren her konuda söz sahibi olmalıdır. Onun bu demokratik katılım hakları, görüş bildirme (partisipasyon) ve olur verme (kooperasyon) hakkı diye tanınır. (m.12)
- Çocuğun bilgi edinme, öğrenim, düşünce, din ve vicdan (inanç), örgütlenme ve toplanma özgürlükleri, onun onuru, saygınlığı ve özel yaşamı titizlikle korunmalıdır. (m.12-17, 28)
- Soyunu sopunu öğrenme, ana babasını tanıma ve onlarla birlikte bulunma hakları çocuğun onurlu kişiliğinin ve kimliğinin ayrılmaz parçalarıdır. (m. 4, 7-11)
- Çocuğun tüm hakları ve özgürlükleri ancak akılcı (rasyonel) bir amaçla, ölçülülük ilkesi doğrultusunda, kaçınılmaz, olmazsa olmaz bir son "çare" olarak ve çocuk için en az zararlı yoldan sınırlanabilmelidir. (m.13-15)
- Çocuk haklarında uygulanacak disiplin yaptırımları çocuğun haklarıyla ve saygınlığıyla bağdaşmalıdır. (m.19/40)
- Elverişsiz konumdaki tüm çocukların durumunu düzelterip iyileştirmek, onların

sömürülerini önlemek, devletin, tüm kuruluşların ve kişilerin boynunun borcu olmalıdır. (m. 19, 20, 22, 23, 32, 34, 35, 36, 39)

-Çocuğun üstün yararı her işte ve işlemde, her kararda ve yargıda belirleyici rehber olmalıdır. (m. 3/18)

-Eğer iç hukukta çocuk yararına daha elverişli bir kural yürürlükte ise, o kuralın uygulanmasına öncelik verilmelidir. (m.41)

-Sözleşmeyi onaylayan devletler bütün bu ilkelerle uyumlu yeni yasalar çıkarma ve yürürlükteki yasaları bu ilkeler doğrultusunda değiştirme yükümünü üstelenmişlerdir. Devletlerin Sözleşme'ye uyup uymadıkları özel bir Komite (Çocuk Hakları Komitesi) tarafından izlenecektir. (m.43) Her devlet bu Komiteye düzenli aralıklarla ülke raporlarını gönderecektir. Bu ülke raporlarının kamuya açıklanması gerekir. Ama Sözleşme'nin ve çocuk haklarının ihlal edilmesi olasılığında uluslararası yargı organlarına başvurma olanağı ne bireyler ne de devletler için öngörülmüş değildir (Serozan, 2005, s.51-53).

2.5.2. Çocukların Eğitim Hakkı

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 28. Maddesine göre;

1. Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle:
 - a. İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler;
 - b. Ortaöğretim sistemlerinin genel olduğu kadar mesleki nitelikte de olmak üzere çeşitli biçimlerde örgütlenmesini teşvik ederler ve bunların tüm çocuklara açık olmasını sağlarlar ve gerekli durumlarda mali yardım yapılması ve öğretimi parasız kılmak gibi uygun önlemleri alırlar;
 - c. Uygun bütün araçları kullanarak, yüksek öğretimi yetenekleri doğrultusunda herkese açık hale getirirler;
 - d. Eğitim ve meslek seçimine ilişkin bilgi ve rehberliği bütün çocuklar için elde edilir hale getirirler;
 - e. Okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terketme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar.

Taraf Devletler, okul disiplininin çocuğun insan olarak taşıdığı saygınlıkla bağdaşır biçimde ve bu Sözleşme'ye uygun olarak yürütülmesinin sağlanması amacıyla gerekli olan tüm önlemleri alırlar.

Taraf Devletler eğitim alanında, özellikle cehaletin ve okuma yazma bilmemenin dünyadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve çağdaş eğitim yöntemlerine ve bilimsel ve teknik bilgilere sahip olunmasını kolaylaştırmak amacıyla uluslararası işbirliğini güçlendirir ve teşvik ederler. Bu konuda, gelişmekte olan ülkelerin gereksinimleri özellikle göz önünde tutulur (Unicef, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 2014).

Sözleşme'nin 29/1. maddesiyle getirilen değerlere uygunluk, öğretimin tam anlamıyla öğrenci merkezli olmasını ve tüm açılardan çocukların saygınlığına uygun düzenlenmesini gerektirir. Çocuk hakları açısından okulun fiziksel çevresi ve eğitim ortamı da önemlidir. Fiziksel çevre ve eğitim ortamı, çocuğun kendini güvende hissetmesine, kendisine değer verilen bir yerde eğitildiğini düşünmesine yardımcı olacak biçimde düzenlenmelidir (Akyüz E. , Çocuk Hukuku, 2012, s.7).

2.5.3. Okulda Çocuk Hakları

Hak kavramı, yasalarla bireylere tanınan bütün kazanımları, sorumluluk ise yasalar doğrultusunda yerine getirilmesi gereken ödevleri ifade eder. Evrensel ortak hakların yanında öğretmenlerde öğrencilerde statüleri çerçevesinde okulda bazı özel haklara sahiptir (Küçükahmet vd, 2005, s.55).

Türk hukunda halen yürürlükte olan 1930 tarih ve 1702 sayılı "İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun'un 19-22. maddelerine göre, öğretmenlerin yapmaması gereken hareketler arasında öğrencilere karşı kaba muamelede bulunmak ve kaba bir dil, üslup kullanmak ile öğrenciyi dövmek açıkça sayılmıştır. Öğrencilere karşı kaba bir dil kullanmak ve kaba-kötü muamelede bulunmak ihtar ve tevbih cezalarını gerektiren bir suç iken, öğrenciyi dövmek maaş kesilmesini gerektiren bir disiplin suçu olarak düzenlenmiştir (Gemalmaz, 2005, s.195).

2.5.3.1 Okulda Öğrenci Hakları

Çok yalın bir biçimde ele alındığında okullarımızda öğrencilerin başlıca hak ve sorumlulukları şunlar olmalıdır:

1- *Eğitimde fırsat ve olanak eşitliği*: Bütün öğrenciler kapasiteleri ölçüsünde eşit eğitim fırsat ve olanaklarından yararlanmalıdırlar. Bütün öğrencilerin kaliteli bir eğitim alma hakkı vardır. Kaliteli okullar, kaliteli öğretmenler ve kaliteli bir eğitim süreci için gereken tüm önlemler alınmalıdır. Öğrenciler arasında sunulan fırsatlar ve olanaklar açısından eşitlik sağlamak en temel eğitim hedeflerinden biri olmalıdır.

2- *Öğrenme hak ve özgürlüğü*: Bütün öğrenciler kapasitelerinin en üst sınırına ulaşacakları bir öğrenme hakkına ve serbestesine sahiptirler. Öğrenme hakkı başta Anayasa olmak üzere pek çok eğitim yasasında güvence altına alınmış bir haktır. Bu nedenle öğrencilerin öğrenme hakkını ortadan kaldıran her türlü etmen okul yöneticileri ve öğretmenlerce ortadan kaldırılmalıdır.

3- *Her türlü ayrımcılıktan korunma hakkı*: Her öğrenci Anayasa'da da güvence altına alınmış olduğu gibi din, dil, renk, cinsiyet, ırk vb. ayrımlardan korunarak her türlü eğitim olanaklarından kapasitesi ölçüsünde eşit ve adil olarak yararlanmalıdır.

4- *Her türlü tacizden korunma hakkı*: Bütün öğrenciler okul ortamında uğrayabilecekleri gerek yetişkinler gerek diğer öğrenciler tarafından her türlü tacizden korunmalıdırlar. Taciz, öğrencilere hakaret etmekten dayak atmaya varan, cinsel istismara kadar genişleyen bir nitelik taşıyabilir. Bu nedenle her türlü tacizden korumak amacıyla öğrenciler bu konularda bilinçlendirilmeli ve gerektiğinde kime ve nasıl başvuracakları konusunda bilgilendirilmelidir.

5- *Kabul edilmiş standart ve politikalara uygun biçimde ve adil olarak değerlendirilme hakkı*: Öğrenciler başarılarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi sürecinde her türlü önyargı ve kişisel uygulamalardan uzak biçimde değerlendirilmelidir. Değerlendirme objektif yöntemlerle yapılmalıdır. Öğrenciler değerlendirmeye esas olan her türlü belgeyi görmek ve incelemek hakkına sahiptir.

6- *Yasal sınırlar içinde düşüncelerini açıklama özgürlüğü*: Demokratik bir toplum ve demokratik yurttaş bilincinin gelişimi için öğrenciler okulda ve derslerde yasal sınırlar içinde, başkalarının haklarını ihlal etmeden düşünme ve düşündüklerini uygun bir biçimde açıklama hakkına olmalıdır.

7- *Okul kuralları hakkında bilgilenme hakkı*: Öğrenciler okul yönetiminin dayandığı yasal çerçeve içinde yer alan kuralları bilme hakkına ve bu kurallara uyma sorumluluğuna sahiptirler. Bu nedenle okulda uyulması gereken kurallara yazılı olarak ulaşabilmelerinin sağlanması görevi okul yönetimlerine düşmektedir.

8- *Kendisine ait gizli bilgilerin uygunsuz biçimde açıklanmasından korunma hakkı*: Gerek okul gerekse sınıfta öğrencilere ait her türlü kayıt, belge, sınav ve test sonuçları, ailevi bilgiler vb. konularda gizli tutularak, öğrencilerin özel yaşamlarının gizliliğine saygı gösterilmelidir. Öğrencilere ait kayıt ya da gizli bilgiler yasa gereği açıklanmak durumunda ise bu süreç üçüncü şahısların tanık olmayacağı bir biçimde gerçekleşmelidir.

9- *Her türlü öğrenci kuruluşlarına üye olmak ve öğrencilerin yönetime katılmasını sağlayan uygulamalara katılma özgürlüğü*: Mevzuatın izin verdiği ölçüde bütün öğrenciler okullardaki öğrenci örgütlerine üye olarak, okul yönetimine katılma haklarını kullanmalıdırlar.

10- *Okuldaki bütün akademik çalışmalara yetenekleri ve kapasitesi ölçüsünde katılma hakkı*: Hiçbir öğrenci ekonomik, toplumsal ya da başka gerekçe ile okuldaki akademik çalışmaların dışında tutulamaz. Bu etkinliklere katılmanın tek ölçütü öğrencilerin yetenek ve kapasiteleri olmalıdır.

11- *Güvenli ve sağlıklı bir çevrede öğrenim görme hakkı*: Okul yöneticileri ve öğretmenler öğrencilerin sağlığını ve güvenliğini garanti altına almakla yükümlüdürler. Öğrencilerin okula geldikleri andan, okuldan ayrıldıkları ana kadar sağlıklı ve güvenli bir çevrede öğrenim görebilmeleri için gereken önlemler yetkililer tarafından alınmak zorundadır. Okulda tehlike ve sağlıksız koşullar yaratan her türlü durum zaman geçirmeden ortadan kaldırılmalıdır.

12- *Akademik standartlar hakkında bilgilenme hakkı*: Öğrencilerin, her ders ya da sınıf için gerekli olan akademik standartlar ve başarmakla yükümlü oldukları ödevler konusunda bilgilendirilmeleri için gereken önlemler okul yetkililerince ve öğretmenlerce alınmalıdır.

13- *Topluma hizmet etmek ve başkalarını taciz ve ayrımcılıktan koruma yükümlülüğü*: Öğrenciler okulda ve sınıflarda toplumsal hizmetlerde görev almak ve birbirlerinin haklarına saygılı olmak konusunda özenle eğitilmelidirler (Aydın İ. , 2015, s.150-152).

2.5.4. 1982 Anayasası'nda Çocuğun Hakları

1982 Anayasası'nda çocuklarla doğrudan ilgili bir çok hüküm yer almaktadır. Bunlardan 5. maddede, “Devletin temel amaç ve görevleri... insanın maddî ve manevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmasıdır.” hükmü; 41. maddede, “Aile toplumun temelidir... Devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması... için gerekli tedbirleri alır, teşkilâtı kurar” hükmü yer almaktadır. Burada aileye sunulacak hizmetler için örgütlenmeye gidilmesi ve idarece bu görevlerin yerine getirilmesi vurgulanmaktadır.

42. maddede eğitim öğretim hakkını belirterek, “Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır” demektedir.

56. maddede sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması vurgulanırken, 58. maddede ise “Devlet gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan, cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır” ifadesine yer vermektedir.

59. maddede sporun geliştirilmesi ilkesine yer verilirken, 62. madde yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının çocuklarının eğitimi, kültürel gereksinimlerinin karşılanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması gibi konularda devletin yerine getirmesi gereken görevlere yer vermektedir.

Ayrıca 61. maddede “... korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması” için devletçe gerekli tedbirlerin alınacağı belirtilmektedir (Cılgı A. , 2001).

Anayasa'nın 42. maddesi, eğitim ve öğretimin çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre yapılacağını belirtmektedir. Bu nedenle, eğitim ve öğrenim hakkı düzenlenirken yalnızca hizmetin nicel boyutuna değil, aynı zamanda niteliğine de önem verilmelidir. Nitelik düzenlenirken de insan hakları ve temel özgürlükler ile çocuk hakları konularında düzenlenmiş uluslararası belgeler dikkate alınmalıdır. Bireyler insanlığın ulaştığı çağdaş bir eğitim ve öğretim hakkına sahip kılınmalıdırlar (47).

Millî Eğitim Temel Kanunu eğitim hakkı ile eğitimde fırsat ve imkân eşitliğini Türk Millî Eğitiminin temel ilkeleri olarak kabul etmiştir (m. 7-8). Eğitimde fırsat ve imkân eşitliği, bütün insanların başlangıç çizgisinde aynı fırsatlardan yararlanabilmelerinin sağlanması,

herkese kendi yeteneklerine göre gelişebilme olanağının verilmesi, maddi imkânlardan yoksun olanlara devletin yardımcı olmasıdır.

Anayasada temel hak olarak belirlenmiş olan eğitim hakkının kullanılması Millî Eğitim Temel Kanunu ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda ayrıntılı biçimde düzenlenmiştir (Akyüz E. , Çocuk Hakları Sözleşmesinin Temel İlkeleri Işığında Çocuğun Eğitim Hakkı, 2001).

BÖLÜM III

3.YÖNTEM (METODOLOJİ)

Bu bölümde; araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, veri toplama aracının geliştirilmesi, verilerin toplanması ve toplanan verilerin çözümlenmesi üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin çocuk haklarına dair öğretmen davranışlarına yönelik düşüncelerini tespit etmek amacıyla tarama modelinde tasarlanmıştır. Tarama araştırmacıları aynı soruları yanıtlayan çok sayıda yanıtlayıcı örnekleri, birçok değişkeni ölçer, birden fazla hipotezi test eder ve geçmişteki davranışlar, deneyimler ya da özelliklerden zaman sırasıyla ilgili çıkarım yapar. Değişkenler arasındaki ilişki, istatistik teknikleriyle ölçülür (Neuman, 2013, s.400). Çünkü tarama modelinde tasarlanan araştırmalarda sonucu etkileyecek faktörleri değiştirmeden var olan olay ve olguları açıklamak amaçlanmaktadır. Dolayısıyla araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2006, s.77). Bu tür araştırmalarda araştırmacının amacı, evreni oluşturan insanların inceleme konusu içinde ele aldığı karakterlerini gerçek olarak ortaya koymaktır (Arseven, 1994, s.13-14).

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın örnekleme, İstanbul ili Çekmeköy ilçesinde M.E.B.'e bağlı resmi ve özel ortaokulların 5, 6, 7, ve 8. sınıflarına devam eden öğrencilerden tesadüfi olarak seçilerek belirlenmiştir. Örneklemde, tesadüfi olarak seçilen 600 ortaokul öğrencisi yer almaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada araştırma amaçları doğrultusunda geliştirilen anket danışman Prof. Dr. Semra ÜNAL ve araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Veri toplama aracının geliştirilme sürecinde ön anket hazırlanmış ve 600 öğrenciye uygulanmıştır. Ön anketten alınan veriler, bu alanda yapılmış olan diğer araştırmalar da incelenmiş ve uzman görüşü alınarak gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Oluşturulan anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde 6 bağımsız soru, ikinci bölümde 35 adet soru, üçüncü bölümde ise eklemek istedikleri görüşleri bulunmaktadır. İkinci bölümdeki sorulan sorularda dörtlü derecelendirme ölçeğinden yararlanılmıştır. Bunlar; Kesinlikle Katılıyorum, Çoğunlukla Katılıyorum, Nadiren Katılıyorum, Kesinlikle Katılmıyorum. Bu bölümlerde yer alan 35 adet soru; öğrencilerin çocuk haklarıyla ilgili olarak öğretmenlerini değerlendirmeleriyle ilgili sorulardır.

3.4. Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı için uygulama yönergesi hazırlanmış ve uygulama esnasında sözlü açıklamalarda bulunulmuştur. Araştırmada kullanılan anket 2015 şubat ayı içerisinde uygulanmıştır. Bir ay içerisinde yayılmıştır. Anket uygulama sürecinde öğrencilerin formları doldurmaları için bir ders saati süre verilmiş, yanıtlarının gizli tutulacağı ve sadece bu çalışma için kullanılacağı sözlü olarak da belirtilmiştir.

Deneklere uygulanan anketlerden elde edilen bilgiler kodlanarak bilgisayara yüklenmiştir. Elde edilen verilerin çözümlerinde SPSS istatistik programı kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS paket programı yardımıyla istatistiki işlemlere tabi tutulmuş ve yorumlanabilecek tablolar haline getirilmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlenmesinde istatistiklerden frekans (N), yüzde (%), ortalama (X), standart sapma (ss), ortalamalar arası farkın anlamlılığını test etmek üzere ikili değişkenlerde $n >$

30 olduğu durumlarda t testi, ikiden fazla şıklı bağımsız değişkenlere ise varyans analizi kullanılmıştır.

Geliştirilen anketin güvenilirliği yapılan Cronbach's Alpha testi sonucunda $r=,91$ çıkmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<,001$ kabul edilmiştir. Bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının ,70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2009, s.170-171). Güvenirlik, bir korelasyon katsayısı (r) ile belirlenir ve sıfır ile bir arasında değişen değerler alır. Değer (1,00)'e yaklaştıkça güvenilirliğin yüksek olduğu kabul edilir. (Karasar, 2006, s.148). Elde edilen verilerin kolay yorumlanabilmesi için bulgular bölümünde tablolar oluşturulmuş, tartışma bölümünde de bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeğe uygun olarak elde edilen görüşlerin aritmetik ortalamaları değerlendirilirken şu aralıklar göz önünde bulundurulmuştur.

Verilen Ağırlık	Seçenekler	Sınırı
1	Kesinlikle Katılmıyorum	1,00 – 1,74
2	Nadiren Katılıyorum	1,75 – 2,49
3	Çoğunlukla Katılıyorum	2,50 – 3,24
4	Kesinlikle Katılıyorum	3,25 – 4,00

BÖLÜM IV

4. Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmada ele alınan amaçlar doğrultusunda araştırmadan toplanan anketlerden elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

Bulgular bölümünde önce örneklem grubunun genel yapısını tanıtıcı frekans ve yüzde dağılımlarına kısa açıklamaları ile birlikte yer verilmiştir. Daha sonra ise anket ile elde edilen veriler araştırmanın amaçları ve bu amaçların sunuluş sırasına göre istatistiksel analizlere tabi tutulmuştur.

4.1. Grubun Genel Yapısına İlişkin Frekans ve Yüzdeler

Araştırma ile elde edilen ve örneklem grubunu oluşturan öğretmenlere ait demografik verilerin frekans ve yüzde dağılımları aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Çizelge 1. Cinsiyete İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Kız	283	47,2	47,2	47,2
Erkek	317	52,8	52,8	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Çizelge 1’de görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 283’ü (%47,2) kız; 317’si (%52,8) erkektir.

Çizelge 2. Sınıf Düzeyine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
5.Sınıf	153	25,5	25,5	25,5
6.Sınıf	149	24,8	24,8	50,3
7.Sınıf	151	25,2	25,2	75,5
8.Sınıf	147	24,5	24,5	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Çizelge 2’de görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 153’ü (%25,5) 5.sınıf; 149’u (%24,8) 6.sınıf; 151’i (%25,2) 7.sınıf; 147’si (%24,5) 8.sınıf öğrencisidir.

Çizelge 3. Annenin Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Okur-yazar	35	5,8	5,8	5,8
İlkokul	143	23,8	23,8	29,7
Ortaokul	127	21,2	21,2	50,8
Lise	126	21,0	21,0	71,8
Üniversite	134	22,3	22,3	94,2
Yüksek Lisans/Doktora	35	5,8	5,8	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Çizelge 3’te görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrenci anne eğitimlerinin 35’i (%5,8) okur-yazar; 143’ü (%23,8) ilkokul; 127’si (%21,2) ortaokul; 126’sı (%21,0) lise; 134’ü (%22,3) üniversite; 35’i (%5,8) yüksek lisans/doktora düzeyindedir.

Çizelge 4. Babanın Eğitim Düzeyi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Okur-yazar	18	3,0	3,0	3,0
İlkokul	83	13,8	13,8	16,8
Ortaokul	129	21,5	21,5	38,3
Lise	151	25,2	25,2	63,5
Üniversite	157	26,2	26,2	89,7
Yüksek Lisans/Doktora	62	10,3	10,3	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Çizelge 4'te görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrenci baba eğitimlerinin 18'i (%3,0) okur-yazar; 83'ü (%13,8) ilkokul; 129'u (%21,5) ortaokul; 151'i (%25,2) lise; 157'si (%26,2) üniversite; 62'si (%10,3) yüksek lisans/doktora düzeyindedir.

Çizelge 5. Okul Türüne İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Devlet	382	63,7	63,7	63,7
Özel	218	36,3	36,3	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Çizelge 5'te görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin 382'si (%63,7) devlet; 218'i (%36,3) özel okul öğrencisidir.

Çizelge 6. Çocuk Hakları Hakkında Bilgi Düzeyine İlişkin Frekans ve Yüzde Değerleri

Gruplar	<i>f</i>	%	% _{gec}	% _{yig}
Evet	200	33,3	33,3	33,3
Biraz	340	56,7	56,7	90,0
Hiç	60	10,0	10,0	100,0
Toplam	600	100,0	100,0	

Çizelge 6'da görüldüğü üzere; örneklem grubunu oluşturan öğrencilerden çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı sorusuna 200'ü (%33,3) evet; 340'ı (%56,7) biraz; 60'ı (%10,0) hiç cevabını vermiştir.

Çizelge 7. Anket Maddelerine İlişkin Frekans, Yüzde, Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Anket Maddeleri	Kesinlikle katılmıyorum		Nadiren(çok az) katılıyorum		Çoğunlukla katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		\bar{x}	ss
	n	%	n	%	n	%	n	%		
1-Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.	35	5,8	66	11,0	123	20,5	376	62,7	3,40	,901
2-Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.	52	8,7	191	31,8	202	33,7	155	25,8	2,77	,933
3-Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.	258	43,0	195	32,5	86	14,3	86	14,3	1,96	1,051
4-Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.	86	14,3	60	10,0	80	13,3	374	62,3	3,24	1,115
5-Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.	113	18,8	162	27,0	179	29,8	146	24,3	2,60	1,052
6-Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.	58	9,7	158	26,3	173	28,8	211	35,2	2,90	,996
7-Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.	122	20,3	115	19,2	116	19,3	247	41,2	2,81	1,176
8-Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.	58	9,7	97	16,2	172	28,7	273	45,5	3,10	,997
9-Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.	65	10,8	51	8,5	104	17,3	380	63,3	3,33	1,021
10-Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.	74	12,3	53	8,8	104	17,3	369	61,5	3,28	1,058
11-Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.	60	10,0	91	15,2	175	29,2	274	45,7	3,11	,999
12-Okulumuzda sağlığımızı korumak	60	10,0	128	21,3	159	26,5	253	42,2	3,01	1,018

13-Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.	42	7,0	98	16,3	195	32,5	265	44,2	3,14	,931
14-Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.	268	44,7	135	22,5	73	12,2	124	20,7	2,09	1,179
15-Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.	102	17,0	184	30,7	140	23,3	174	29,0	2,64	1,073
16-Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.	62	10,3	112	18,7	162	27,0	264	44,0	3,05	1,020
17-Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.	44	7,3	53	8,8	134	22,3	369	61,5	3,38	,924
18-Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.	63	10,5	90	15,0	160	26,7	287	47,8	3,12	1,018
19-Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.	120	20,0	138	23,0	147	24,5	195	32,5	2,70	1,124
20-Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.	62	10,3	100	16,7	139	23,2	299	49,8	3,13	1,032
21-Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullandırır.	90	15,0	112	18,7	164	27,3	234	39,0	2,90	1,081
22-Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.	59	9,8	59	9,8	85	14,2	397	66,2	3,37	1,010
23-Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.	65	10,8	69	11,5	126	21,0	340	56,7	3,24	1,030
24-Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.	132	22,0	162	27,0	169	28,2	137	22,8	2,52	1,072
25-Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.	57	9,5	104	17,3	201	33,5	238	39,7	3,03	,975
26-Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.	60	10,0	111	18,5	188	31,3	241	40,2	3,02	,994
27-Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.	45	7,5	59	9,8	125	20,8	371	61,8	3,37	,939

28-Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.	61	10,2	83	13,8	149	24,8	307	51,2	3,17	1,015
29-Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.	147	24,5	135	22,5	104	17,3	214	35,7	2,64	1,198
30-Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.	66	11,0	91	15,2	149	24,8	294	49,0	3,12	1,034
31-Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.	63	10,5	100	16,7	183	30,5	254	42,3	3,05	1,005
32-Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırlar.	63	10,5	108	18,0	186	31,0	243	40,5	3,02	1,003
33-Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.	275	45,8	156	26,0	66	11,0	103	17,2	2,00	1,121
34-Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.	99	16,5	93	15,5	81	13,5	327	54,5	3,06	1,166
35-Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.	87	14,5	97	16,2	150	25,0	266	44,3	2,99	1,089

Araştırmaya katılan öğrencilerin çocuk haklarına ilişkin öğretmenleri hakkındaki görüşlerini belirlemek üzere yapılan anket çalışmasına verilen yanıtlar analiz edilmiştir. Yukarıdaki tabloda öğrencilerin her bir maddeye verdikleri yanıtlar frekans ve yüzde değerleri açısından hesaplanmıştır. Ayrıca her bir maddeye ait ortalama ve standart sapma değerleri belirlenmiştir.

Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin en fazla katılım gösterdikleri madde 1 numaralı madde ortalama 3,40 iken en az katılım gösterdikleri madde ise 2,36 ortalama ile 15 numaralı maddedir.

Ayrıca, 7. madde standart sapma değeri daha yüksek bulunmuştur. Bu durum, bu maddede öğrencilerin görüşlerinin birbirlerinden daha çok farklılaştığı şeklinde yorumlanabilir.

Çizelge 7'ye göre, öğrencilerin, öğretmenlerin çocuk haklarına ilişkin davranışlarına bakış açılarının olumluluk derecesi '3,03≡çoğunlukla katılıyorum' seviyesindedir. Her maddeye

göre sonuçlar aşağıdadır:

1- “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine öğrencilerin yüzde 62,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 20,5’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 11,0’ı nadiren katılıyorum ve yüzde 5,8’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,40\pm 0,90$ ’dır.

2- “Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 25,8’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 33,7’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 31,8’i nadiren katılıyorum ve yüzde 8,7’si kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,77\pm 0,93$ ’tür.

3- “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 14,3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 10,2’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 32,5’i nadiren katılıyorum ve yüzde 43,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $1,96\pm 1,05$ ’tir.

4- “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 62,3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 13,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 10,0’ı nadiren katılıyorum ve yüzde 14,3’ü kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,24\pm 1,12$ ’dir.

5- “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 24,3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 29,8’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 27,0’ı nadiren katılıyorum ve yüzde 18,8’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,60\pm 1,05$ ’tir.

6- “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine öğrencilerin yüzde 35,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 28,8’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 26,3’ü nadiren katılıyorum ve yüzde 9,7’si kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,90\pm 1,00$ ’dir.

7- “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine öğrencilerin yüzde 41,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 19,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 19,2’si nadiren katılıyorum ve yüzde 20,3’ü kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,81\pm 1,18$ ’dir.

8- “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 45,5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 28,7’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 16,2’si nadiren katılıyorum ve yüzde 9,7’si kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,10\pm 1,00$ ’dır.

9- “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 63,3’ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 17,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 8,5’i nadiren katılıyorum ve yüzde 10,8’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,33\pm 1,02$ ’dir.

10- “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine öğrencilerin yüzde 61,5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 17,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 8,8’i nadiren katılıyorum ve yüzde 12,3’ü kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,28\pm 1,06$ ’dır.

11- “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine öğrencilerin yüzde 45,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 29,2’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 15,2’si nadiren katılıyorum ve yüzde 10,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,11\pm 1,00$ ’dır.

12- “Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 42,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 26,5’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 21,3’ü nadiren katılıyorum ve yüzde 10,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,01\pm 1,02$ ’dir.

13- “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 44,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 32,5’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 16,3’ü nadiren katılıyorum ve yüzde 7,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,14 \pm 0,93$ ’tür.

14- “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine öğrencilerin yüzde 20,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 12,2’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 22,5’i nadiren katılıyorum ve yüzde 44,7’si kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,09 \pm 1,18$ ’dir.

15- “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine öğrencilerin yüzde 29,0’ı kesinlikle katılıyorum, yüzde 23,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 30,7’si nadiren katılıyorum ve yüzde 17,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,64 \pm 1,07$ ’dir.

16- “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 44,0’ı kesinlikle katılıyorum, yüzde 27,0’ı çoğunlukla katılıyorum, yüzde 18,7’si nadiren katılıyorum ve yüzde 10,3’ü kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,05 \pm 1,02$ ’dir.

17- “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine öğrencilerin yüzde 61,5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 22,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 8,8’i nadiren katılıyorum ve yüzde 7,3’ü kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,38 \pm 0,92$ ’dir.

18- “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 47,8’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 26,7’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 15,0’ı nadiren katılıyorum ve yüzde 10,5’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,12 \pm 1,02$ ’dir.

19- “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 32,5’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 24,5’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 23,0’ı nadiren katılıyorum ve yüzde 20,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,70 \pm 1,12$ ’dir.

20- “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 49,8’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 23,2’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 16,7’si nadiren katılıyorum ve yüzde 10,3’ü kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,13 \pm 1,03$ ’tür.

21- “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullandırır.” ifadesine öğrencilerin yüzde 39,0’ı kesinlikle katılıyorum, yüzde 27,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 18,7’si nadiren katılıyorum ve yüzde 15,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,90 \pm 1,08$ ’dir.

22- “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 66,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 14,2’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 9,8’i nadiren katılıyorum ve yüzde 9,8’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,37 \pm 1,01$ ’dir.

23- “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 56,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 21,0’ı çoğunlukla katılıyorum, yüzde 11,5’i nadiren katılıyorum ve yüzde 10,8’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,24 \pm 1,03$ ’tür.

24- “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 22,8’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 28,2’si çoğunlukla katılıyorum, yüzde 27,0’ı nadiren katılıyorum ve yüzde 22,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,52 \pm 1,07$ ’dir.

25- “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 39,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 33,5’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 17,3’ü nadiren katılıyorum ve yüzde 9,5’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,03\pm 0,98$ ’dür.

26- “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 40,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 31,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 18,5’i nadiren katılıyorum ve yüzde 10,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,02\pm 0,99$ ’dur.

27- “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine öğrencilerin yüzde 61,8’i kesinlikle katılıyorum, yüzde 20,8’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 9,8’i nadiren katılıyorum ve yüzde 7,5’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,37\pm 0,94$ ’tür.

28- “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine öğrencilerin yüzde 51,2’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 24,8’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 13,8’i nadiren katılıyorum ve yüzde 10,2’si kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,17\pm 1,02$ ’dir.

29- “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine öğrencilerin yüzde 35,7’si kesinlikle katılıyorum, yüzde 17,3’ü çoğunlukla katılıyorum, yüzde 22,5’i nadiren katılıyorum ve yüzde 24,5’i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,64\pm 1,20$ ’dir.

30- “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine öğrencilerin yüzde 49,0’ı kesinlikle katılıyorum, yüzde 24,8’i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 15,2’si nadiren katılıyorum ve yüzde 11,0’ı kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu

ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,12\pm 1,03$ 'tür.

31- “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 42,3'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 30,5'i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 16,7'si nadiren katılıyorum ve yüzde 10,5'i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,05\pm 1,01$ 'dir.

32- “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 40,5'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 31,0'ı çoğunlukla katılıyorum, yüzde 18,0'ı nadiren katılıyorum ve yüzde 10,5'i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,02\pm 1,00$ 'dir.

33- “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 17,2'si kesinlikle katılıyorum, yüzde 11,0'ı çoğunlukla katılıyorum, yüzde 26,0'ı nadiren katılıyorum ve yüzde 45,8'i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,00\pm 1,12$ 'dir.

34- “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 54,5'i kesinlikle katılıyorum, yüzde 13,5'i çoğunlukla katılıyorum, yüzde 15,5'i nadiren katılıyorum ve yüzde 16,5'i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $3,06\pm 1,17$ 'dir.

35- “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine öğrencilerin yüzde 44,3'ü kesinlikle katılıyorum, yüzde 25,0'ı çoğunlukla katılıyorum, yüzde 16,2'si nadiren katılıyorum ve yüzde 14,5'i kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin bu ifadeye verdikleri cevabın ortalaması ise $2,99\pm 1,09$ 'dur.

4.2. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Maddelerine Ait Puanlarının Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Aritmetik ortalamalar arasındaki farkın test edilmesinden önce Levene's testi ile iki dağılımın varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır. Bu işlemin ardından ortalamalar arasındaki farkın test edilmesi işlemlerine geçilmiştir.

4.2.1. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Cinsiyet Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Çizelge 8. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	SS	Sh _x	t	t Testi	
							Sd	p
1-Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.	Kız	283	3,53	,82	,05	3,37	598	,001
	Erkek	317	3,28	,95	,05			

Çizelge 8'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,37$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 9. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
4-Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.	Kız	283	3,37	1,04	,06	2,88	598	,004
	Erkek	317	3,11	1,16	,07			

Çizelge 9’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,88$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 10. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
5-Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.	Kız	283	2,71	1,02	,06	2,43	598	,015
	Erkek	317	2,50	1,08	,06			

Çizelge 10’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,43$; $p<,05$). Kız öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 11. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _{\bar{x}}	t Testi		
						t	Sd	p
9-Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.	Kız	283	3,44	,96	,06	2,50	598	,013
	Erkek	317	3,23	1,07	,06			

Çizelge 11’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,50$; $p<,05$). Kız öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 12. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 10. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
10-Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.	Kız	283	3,40	1,00	,06	2,62	598	,009
	Erkek	317	3,17	1,10	,06			

Çizelge 12’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,62$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 13. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 13. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
13-Öğretmenler, öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.	Kız	283	3,24	,85	,05	2,46	598	,014
	Erkek	317	3,05	,99	,06			

Çizelge 13’te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,46$; $p<,05$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 14. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
14-Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.	Kız	283	1,93	1,13	,07	-3,22	598	,001
	Erkek	317	2,23	1,21	,07			

Çizelge 14'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,22$; $p<,01$). Erkek öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 15. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
16- Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.	Kız	283	3,18	,95	,06	3,13	598	,002
	Erkek	317	2,92	1,07	,06			

Çizelge 15'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,13$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 16. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
17- Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.	Kız	283	3,48	,85	,05	2,44	598	,015
	Erkek	317	3,29	,98	,06			

Çizelge 16’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,44$; $p<,05$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 17. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
18- Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.	Kız	283	3,27	,95	,06	3,45	598	,001
	Erkek	317	2,98	1,06	,06			

Çizelge 17’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,45$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 18. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 20. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
20- Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.	Kız	283	3,22	,95	,06	2,04	598	,042
	Erkek	317	3,04	1,09	,06			

Çizelge 18’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,04$; $p<,05$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 19. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
21- Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.	Kız	283	3,04	1,04	,06	2,84	598	,005
	Erkek	317	2,79	1,10	,06			

Çizelge 19’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,84$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 20. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 22. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
22- Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.	Kız	283	3,54	,92	,06	4,12	598	,000
	Erkek	317	3,21	1,06	,06			

Çizelge 20’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=4,12$; $p<,001$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 21. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 23. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
23- Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.	Kız	283	3,38	,97	,06	3,32	598	,001
	Erkek	317	3,10	1,07	,06			

Çizelge 21’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,32$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 22. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
25- Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.	Kız	283	3,14	,90	,05	2,49	598	,013
	Erkek	317	2,94	1,03	,06			

Çizelge 22’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,49$; $p<,05$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 23. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 26. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
26- Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.	Kız	283	3,18	,92	,06	3,94	598	,000
	Erkek	317	2,87	1,04	,06			

Çizelge 23’te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,94$; $p<,001$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 24. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 27. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
27- Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.	Kız	283	3,48	,86	,05	2,65	598	,008
	Erkek	317	3,27	1,00	,06			

Çizelge 24'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,65$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 25. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
28- Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.	Kız	283	3,31	,94	,06	3,24	598	,001
	Erkek	317	3,04	1,07	,06			

Çizelge 25'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,24$; $p<,01$). Kız öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 26. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
30- Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.	Kız	283	3,30	,96	,06	4,13	598	,000
	Erkek	317	2,96	1,07	,06			

Çizelge 26’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=4,13$; $p<,001$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 27. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
34- Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.	Kız	283	3,30	1,06	,06	4,94	598	,000
	Erkek	317	2,84	1,22	,07			

Çizelge 27’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=4,94$; $p<,001$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 28. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
35- Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.	Kız	283	3,17	,99	,059	3,75	598	,000
	Erkek	317	2,84	1,15	,065			

Çizelge 28’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,75$; $p<,001$). Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Kız ve erkek öğrenciler arasında;

2- “Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.”

3- “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.”

6- “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”

7- “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.”

8- “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.”

11- “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.”

12- “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.”

15- “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.”

19- “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.”

24- “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.”

29- “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.”

31- “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.”

32- “Öğretmenler ders işlerken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.”

33- “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.”

ifadelerine verilen cevaplar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>,05$).

4.2.2. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Çizelge 29. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1- Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.	5. Sınıf	153	3,47	,95	G.Arası	8,28	3	2,76	3,44	,017
	6. Sınıf	149	3,54	,82	G.İçi	477,72	596	,80		
	7. Sınıf	151	3,36	,88	Toplam	486,00	599			
	8. Sınıf	147	3,22	,93						
	Toplam	600	3,40	,90						

Çizelge 29’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,44$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F= 1,96$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 29.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	-,07	,10	,937
	7. Sınıf	,11	,10	,784
	8. Sınıf	,25	,10	,130
6. Sınıf	5. Sınıf	,07	,10	,937
	7. Sınıf	,17	,10	,426
	8. Sınıf	,31	,10	,030*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,11	,10	,784
	6. Sınıf	-,17	,10	,426
	8. Sınıf	,14	,10	,612
8. Sınıf	5. Sınıf	-,25	,10	,130
	6. Sınıf	-,31	,10	,030
	7. Sınıf	-,14	,10	,612

Çizelge 29.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 30. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 3. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
3- Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.	5. Sınıf	153	1,75	1,04	G.Arası	20,94	3	6,98	6,49	,000
	6. Sınıf	149	1,81	1,02	G.İçi	641,02	596	1,08		
	7. Sınıf	151	2,12	1,05	Toplam	661,96	599			
	8. Sınıf	147	2,17	1,04						
	Toplam	600	1,96	1,05						

Çizelge 30’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=6,49$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=,30$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 30.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 3. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,06	,12	,968
	7. Sınıf	-,37	,12	,020*
	8. Sınıf	-,43	,12	,006*
6. Sınıf	5. Sınıf	,06	,12	,968
	7. Sınıf	-,31	,12	,077
	8. Sınıf	-,37	,12	,028*
7. Sınıf	5. Sınıf	,37	,12	,020
	6. Sınıf	,31	,12	,077
	8. Sınıf	-,05	,12	,981
8. Sınıf	5. Sınıf	,43	,12	,006
	6. Sınıf	,37	,12	,028
	7. Sınıf	,05	,12	,981

Çizelge 30.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 7.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 8.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 31. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
4- Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.	5. Sınıf	153	2,82	1,30	G.Arası	42,29	3	14,10		
	6. Sınıf	149	3,53	,86	G.İçi	702,11	596	1,18		
	7. Sınıf	151	3,38	1,00	Toplam	744,39	599		11,97	,000
	8. Sınıf	147	3,22	1,13						
	Toplam	600	3,24	1,12						

Çizelge 31’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=11,97$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=23,45$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 31.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,71	,13	,000*
	7. Sınıf	-,56	,13	,000*
	8. Sınıf	-,39	,140	,032*
6. Sınıf	5. Sınıf	,71	,13	,000
	7. Sınıf	,15	,11	,685
	8. Sınıf	,31	,11	,046*
7. Sınıf	5. Sınıf	,56	,13	,000
	6. Sınıf	-,15	,11	,685
	8. Sınıf	,17	,12	,693
8. Sınıf	5. Sınıf	,39	,14	,032
	6. Sınıf	-,31	,12	,046
	7. Sınıf	-,17	,12	,693

Çizelge 31.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 6.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 7.sınıf grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 8.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 32. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
5- Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.	5. Sınıf	153	2,73	1,12	G.Arası	14,20	3	4,73	4,35	,005
	6. Sınıf	149	2,77	1,02	G.İçi	648,19	596	1,09		
	7. Sınıf	151	2,46	,98	Toplam	662,39	599			
	8. Sınıf	147	2,42	1,05						
	Toplam	600	2,60	1,05						

Çizelge 32’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,35$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,56$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 32.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,03	,12	,995
	7. Sınıf	,27	,12	,170
	8. Sınıf	,31	,12	,086
6. Sınıf	5. Sınıf	,03	,12	,995
	7. Sınıf	,30	,12	,100
	8. Sınıf	,34	,12	,047*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,27	,12	,170
	6. Sınıf	-,30	,12	,100
	8. Sınıf	,04	,12	,989
8. Sınıf	5. Sınıf	-,31	,12	,086
	6. Sınıf	-,34	,12	,047
	7. Sınıf	-,04	,12	,989

Çizelge 32.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 33. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
7- Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.	5. Sınıf	153	3,16	1,13	G.Arası	53,54	3	17,85	13,71	,000
	6. Sınıf	149	3,05	1,14	G.İçi	775,56	596	1,30		
	7. Sınıf	151	2,47	1,16	Toplam	829,09	599			
	8. Sınıf	147	2,56	1,14						
	Toplam	600	2,81	1,18						

Çizelge 33’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=13,71$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=,67$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 33.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,10	,13	,892
	7. Sınıf	,69	,13	,000*
	8. Sınıf	,59	,13	,000*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,10	,13	,892
	7. Sınıf	,58	,13	,000*
	8. Sınıf	,49	,13	,004*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,69	,13	,000
	6. Sınıf	-,58	,13	,000
	8. Sınıf	-,09	,13	,917
8. Sınıf	5. Sınıf	-,59	,13	,000
	6. Sınıf	-,49	,13	,004
	7. Sınıf	,09	,13	,917

Çizelge 33.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 34. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
8- Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.	5. Sınıf	153	3,25	1,04	G.Arası	15,25	3	5,08		
	6. Sınıf	149	3,26	,95	G.İçi	580,75	596	,97		
	7. Sınıf	151	2,93	1,00	Toplam	596,00	599		5,22	,001
	8. Sınıf	147	2,95	,95						
	Toplam	600	3,10	1,00						

Çizelge 34’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,22$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,38$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 34.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,01	,11	1,000
	7. Sınıf	,32	,11	,046*
	8. Sınıf	,31	,11	,062
6. Sınıf	5. Sınıf	,01	,11	1,000
	7. Sınıf	,33	,11	,042*
	8. Sınıf	,32	,12	,056
7. Sınıf	5. Sınıf	-,32	,11	,046
	6. Sınıf	-,33	,11	,042
	8. Sınıf	-,01	,11	1,000
8. Sınıf	5. Sınıf	-,31	,11	,062
	6. Sınıf	-,32	,12	,056
	7. Sınıf	,01	,11	1,000

Çizelge 34.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 35. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 12. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
12- Okulumuzda sağlığını korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.	5. Sınıf	153	3,27	,98	G.Arası	47,80	3	15,93	16,57	,000
	6. Sınıf	149	3,30	,95	G.İçi	573,16	596	,96		
	7. Sınıf	151	2,70	1,04	Toplam	620,96	599			
	8. Sınıf	147	2,75	,96						
	Toplam	600	3,01	1,02						

Çizelge 35’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda sağlığını korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=16,57$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,01$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 35.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 12. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,03	,11	,996
	7. Sınıf	,57	,11	,000*
	8. Sınıf	,53	,11	,000*
6. Sınıf	5. Sınıf	,03	,11	,996
	7. Sınıf	,60	,11	,000*
	8. Sınıf	,55	,11	,000*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,57	,11	,000
	6. Sınıf	-,60	,11	,000
	8. Sınıf	-,05	,11	,983
8. Sınıf	5. Sınıf	-,53	,11	,000
	6. Sınıf	-,55	,11	,000
	7. Sınıf	,05	,11	,983

Çizelge 35.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 36. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 13. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
13- Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.	5. Sınıf	153	3,22	1,04	G.Arası	9,93	3	3,31	3,87	,009
	6. Sınıf	149	3,30	,88	G.İçi	509,59	596	,86		
	7. Sınıf	151	3,04	,86	Toplam	519,52	599			
	8. Sınıf	147	2,99	,90						
	Toplam	600	3,14	,93						

Çizelge 36’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,87$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=4,85$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 36.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 13. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,08	,11	,978
	7. Sınıf	,18	,11	,457
	8. Sınıf	,24	,11	,199
6. Sınıf	5. Sınıf	,08	,11	,978
	7. Sınıf	,26	,10	,057
	8. Sınıf	,32	,10	,015*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,18	,11	,457
	6. Sınıf	-,26	,10	,057
	8. Sınıf	,05	,10	,996
8. Sınıf	5. Sınıf	-,24	,11	,199
	6. Sınıf	-,32	,10	,015
	7. Sınıf	-,05	,10	,996

Çizelge 36.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 37. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
14- Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.	5. Sınıf	153	1,93	1,17	G.Arası	24,27	3	8,09		
	6. Sınıf	149	1,87	1,13	G.İçi	808,05	596	1,36		
	7. Sınıf	151	2,21	1,19	Toplam	832,32	599		5,97	,001
	8. Sınıf	147	2,36	1,18						
	Toplam	600	2,09	1,18						

Çizelge 37’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,97$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,19$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 37.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,06	,13	,975
	7. Sınıf	-,28	,13	,231
	8. Sınıf	-,43	,13	,016*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,06	,13	,975
	7. Sınıf	-,34	,13	,096
	8. Sınıf	-,50	,14	,004*
7. Sınıf	5. Sınıf	,28	,13	,231
	6. Sınıf	,34	,13	,096
	8. Sınıf	-,16	,14	,723
8. Sınıf	5. Sınıf	,43	,13	,016
	6. Sınıf	,50	,14	,004
	7. Sınıf	,16	,14	,723

Çizelge 37.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 8.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 8.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 38. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 15. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
15- Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.	5. Sınıf	153	2,65	1,03	G.Arası	38,43	3	12,81	11,72	,000
	6. Sınıf	149	2,54	1,08	G.İçi	651,25	596	1,09		
	7. Sınıf	151	2,19	1,07	Toplam	689,67	599			
	8. Sınıf	147	2,03	1,00						
	Toplam	600	2,36	1,07						

Çizelge 38’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=11,72$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,24$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 38.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 15. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	,11	,12	,841
	7. Sınıf	,47	,12	,002*
	8. Sınıf	,62	,12	,000*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,11	,12	,841
	7. Sınıf	,36	,12	,033*
	8. Sınıf	,51	,12	,001*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,47	,12	,002
	6. Sınıf	-,36	,12	,033
	8. Sınıf	,15	,12	,668
8. Sınıf	5. Sınıf	-,62	,12	,000
	6. Sınıf	-,51	,12	,001
	7. Sınıf	-,15	,12	,668

Çizelge 38.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,01$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 39. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
16- Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.	5. Sınıf	153	3,22	1,00	G.Arası	17,81	3	5,94		
	6. Sınıf	149	3,20	,98	G.İçi	604,88	596	1,02		
	7. Sınıf	151	2,96	,97	Toplam	622,69	599		5,85	,001
	8. Sınıf	147	2,80	1,08						
	Toplam	600	3,05	1,02						

Çizelge 39’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,85$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,68$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 39.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,01	,12	,999
	7. Sınıf	,26	,12	,182
	8. Sınıf	,41	,12	,006*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,01	,12	,999
	7. Sınıf	,24	,12	,232
	8. Sınıf	,40	,12	,009*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,26	,12	,182
	6. Sınıf	-,24	,12	,232
	8. Sınıf	,16	,12	,611
8. Sınıf	5. Sınıf	-,41	,12	,006
	6. Sınıf	-,40	,12	,009
	7. Sınıf	-,16	,12	,611

Çizelge 39.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 40. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
18- Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.	5. Sınıf	153	3,22	1,04	G.Arası	16,74	3	5,58		
	6. Sınıf	149	3,28	,96	G.İçi	603,86	596	1,01		
	7. Sınıf	151	3,12	1,03	Toplam	620,60	599		5,51	,001
	8. Sınıf	147	2,84	1,00						
	Toplam	600	3,12	1,02						

Çizelge 40’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,51$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=,80$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 40.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,06	,12	,966
	7. Sınıf	,10	,12	,850
	8. Sınıf	,38	,12	,015*
6. Sınıf	5. Sınıf	,06	,12	,966
	7. Sınıf	,16	,12	,581
	8. Sınıf	,44	,12	,003*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,10	,12	,850
	6. Sınıf	-,16	,12	,581
	8. Sınıf	,28	,12	,135
8. Sınıf	5. Sınıf	-,38	,12	,015
	6. Sınıf	-,44	,12	,003
	7. Sınıf	-,28	,12	,135

Çizelge 40.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 41. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
19- Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.	5. Sınıf	153	3,29	,96	G.Arası	109,56	3	36,52		
	6. Sınıf	149	2,90	1,07	G.İçi	647,62	596	1,09		
	7. Sınıf	151	2,32	1,11	Toplam	757,19	599		33,61	,000
	8. Sınıf	147	2,25	1,03						
	Toplam	600	2,70	1,12						

Çizelge 41’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=33,61$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,86$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 41.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,39	,12	,016
	7. Sınıf	,97	,12	,000*
	8. Sınıf	1,04	,12	,000*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,39	,12	,016
	7. Sınıf	,58	,12	,000*
	8. Sınıf	,65	,12	,000*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,97	,12	,000
	6. Sınıf	-,58	,12	,000
	8. Sınıf	,07	,12	,948
8. Sınıf	5. Sınıf	-1,04	,12	,000
	6. Sınıf	-,65	,12	,000
	7. Sınıf	-,07	,12	,948

Çizelge 41.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 42. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 20. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
20- Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.	5. Sınıf	153	3,31	1,02	G.Arası	27,81	3	9,27	9,06	,000
	6. Sınıf	149	3,37	,89	G.İçi	609,81	596	1,02		
	7. Sınıf	151	2,91	1,02	Toplam	637,63	599			
	8. Sınıf	147	2,91	1,10						
	Toplam	600	3,13	1,03						

Çizelge 42’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=9,06$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,45$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 42.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 20. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,06	,12	,963
	7. Sınıf	,40	,12	,008*
	8. Sınıf	,40	,12	,010*
6. Sınıf	5. Sınıf	,06	,12	,963
	7. Sınıf	,46	,12	,001*
	8. Sınıf	,46	,12	,002*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,40	,12	,008
	6. Sınıf	-,46	,12	,001
	8. Sınıf	-,00	,12	1,000
8. Sınıf	5. Sınıf	-,40	,12	,010
	6. Sınıf	-,46	,12	,002
	7. Sınıf	,00	,12	1,000

Çizelge 42.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 43. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
21- Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.	5. Sınıf	153	3,00	1,01	G.Arası	15,41	3	5,14		
	6. Sınıf	149	3,10	1,03	G.İçi	684,99	596	1,15		
	7. Sınıf	151	2,83	1,09	Toplam	700,39	599		4,47	,004
	8. Sınıf	147	2,68	1,16						
	Toplam	600	2,90	1,08						

Çizelge 43'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,47$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=5,88$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 43.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,10	,12	,949
	7. Sınıf	,17	,12	,631
	8. Sınıf	,32	,13	,066
6. Sınıf	5. Sınıf	,10	,12	,949
	7. Sınıf	,27	,12	,149
	8. Sınıf	,42	,13	,007*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,17	,12	,631
	6. Sınıf	-,27	,12	,149
	8. Sınıf	,15	,13	,834
8. Sınıf	5. Sınıf	-,32	,13	,066
	6. Sınıf	-,42	,13	,007
	7. Sınıf	-,15	,13	,834

Çizelge 43.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 44. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
24- Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.	5. Sınıf	153	2,69	1,07	G.Arası	9,71	3	3,24	2,85	,037
	6. Sınıf	149	2,54	1,08	G.İçi	678,09	596	1,14		
	7. Sınıf	151	2,33	1,00	Toplam	687,80	599			
	8. Sınıf	147	2,51	1,13						
	Toplam	600	2,52	1,07						

Çizelge 44’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=2,85$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,97$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 44.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,14	,12	,717
	7. Sınıf	,36	,12	,039*
	8. Sınıf	,18	,12	,564
6. Sınıf	5. Sınıf	-,14	,12	,717
	7. Sınıf	,21	,12	,396
	8. Sınıf	,03	,12	,995
7. Sınıf	5. Sınıf	-,36	,12	,039
	6. Sınıf	-,21	,12	,396
	8. Sınıf	-,18	,12	,552
8. Sınıf	5. Sınıf	-,18	,12	,564
	6. Sınıf	-,03	,12	,995
	7. Sınıf	,18	,12	,552

Çizelge 44.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 45. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
25- Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.	5. Sınıf	153	3,23	,97	G.Arası	16,30	3	5,43	5,85	,001
	6. Sınıf	149	3,11	1,01	G.İçi	553,04	596	,93		
	7. Sınıf	151	2,78	,95	Toplam	569,33	599			
	8. Sınıf	147	3,01	,91						
	Toplam	600	3,03	,98						

Çizelge 45'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,85; p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,28; p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 45.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,12	,11	,753
	7. Sınıf	,45	,11	,001*
	8. Sınıf	,22	,11	,292
6. Sınıf	5. Sınıf	-,12	,11	,753
	7. Sınıf	,33	,11	,036*
	8. Sınıf	,09	,11	,873
7. Sınıf	5. Sınıf	-,45	,11	,001
	6. Sınıf	-,33	,11	,036
	8. Sınıf	-,23	,11	,229
8. Sınıf	5. Sınıf	-,22	,11	,292
	6. Sınıf	-,09	,11	,873
	7. Sınıf	,23	,11	,229

Çizelge 45.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 46. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 26. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
26- Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.	5. Sınıf	153	3,15	,98	G.Arası	22,84	3	7,61		
	6. Sınıf	149	3,26	,95	G.İçi	568,99	596	,96		
	7. Sınıf	151	2,77	1,02	Toplam	591,83	599		7,97	,000
	8. Sınıf	147	2,89	,96						
	Toplam	600	3,02	,99						

Çizelge 46’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=7,97$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,11$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 46.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 26. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,11	,11	,833
	7. Sınıf	,38	,11	,009*
	8. Sınıf	,26	,11	,154
6. Sınıf	5. Sınıf	,11	,11	,833
	7. Sınıf	,49	,11	,000*
	8. Sınıf	,36	,11	,017*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,38	,11	,009
	6. Sınıf	-,49	,11	,000
	8. Sınıf	-,12	,11	,758
8. Sınıf	5. Sınıf	-,26	,11	,154
	6. Sınıf	-,36	,11	,017
	7. Sınıf	,12	,11	,758

Çizelge 46.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 47. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
28- Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.	5. Sınıf	153	3,20	1,01	G.Arası	11,65	3	3,88		
	6. Sınıf	149	3,38	,97	G.İçi	605,01	596	1,02		
	7. Sınıf	151	3,09	1,02	Toplam	616,66	599		3,83	,010
	8. Sınıf	147	3,01	1,02						
	Toplam	600	3,17	1,02						

Çizelge 47’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,83$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=,37$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 47.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,19	,12	,461
	7. Sınıf	,10	,12	,849
	8. Sınıf	,19	,12	,450
6. Sınıf	5. Sınıf	,19	,12	,461
	7. Sınıf	,29	,12	,103
	8. Sınıf	,38	,12	,017*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,10	,12	,849
	6. Sınıf	-,29	,12	,103
	8. Sınıf	,09	,12	,910
8. Sınıf	5. Sınıf	-,19	,12	,450
	6. Sınıf	-,38	,12	,017
	7. Sınıf	-,09	,12	,910

Çizelge 47.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 48. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
29- Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.	5. Sınıf	153	3,10	1,11	G.Arası	62,26	3	20,75		
	6. Sınıf	149	2,74	1,10	G.İçi	797,70	596	1,34		
	7. Sınıf	151	2,45	1,21	Toplam	859,96	599		15,51	,000
	8. Sınıf	147	2,25	1,20						
	Toplam	600	2,64	1,20						

Çizelge 48’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=15,51$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,61$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 48.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,36	,13	,064
	7. Sınıf	,65	,13	,000*
	8. Sınıf	,85	,13	,000*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,36	,13	,064
	7. Sınıf	,30	,13	,183
	8. Sınıf	,49	,13	,004*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,65	,13	,000
	6. Sınıf	-,30	,13	,183
	8. Sınıf	,20	,13	,533
8. Sınıf	5. Sınıf	-,85	,13	,000
	7. Sınıf	-,20	,13	,533

Çizelge 48.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,01$ düzeyinde; meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 49. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
30- Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.	5. Sınıf	153	3,27	,988	G.Arası	20,72	3	6,91		
	6. Sınıf	149	3,33	,955	G.İçi	619,88	596	1,04		
	7. Sınıf	151	2,95	1,022	Toplam	640,60	599		6,64	,000
	8. Sınıf	147	2,91	1,110						
	Toplam	600	3,12	1,034						

Çizelge 49’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=6,64$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,04$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 49.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,05	,12	,975
	7. Sınıf	,32	,12	,058
	8. Sınıf	,36	,12	,024*
6. Sınıf	5. Sınıf	,05	,12	,975
	7. Sınıf	,38	,12	,018*
	8. Sınıf	,42	,12	,007*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,32	,12	,058
	6. Sınıf	-,38	,12	,018
	8. Sınıf	,04	,12	,988
8. Sınıf	5. Sınıf	-,36	,12	,024
	6. Sınıf	-,42	,12	,007
	7. Sınıf	-,04	,12	,988

Çizelge 49.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 50. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 31. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
31- Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.	5. Sınıf	153	3,21	,99	G.Arası	18,81	3	6,27	6,38	,000
	6. Sınıf	149	3,23	1,01	G.İçi	585,88	596	,98		
	7. Sınıf	151	2,89	,99	Toplam	604,69	599			
	8. Sınıf	147	2,85	,98						
	Toplam	600	3,05	1,01						

Çizelge 50’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=6,38; p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=,22; p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 50.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 31. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	Sh $_{\bar{x}}$	p
5. Sınıf	6. Sınıf	-,03	,11	,997
	7. Sınıf	,32	,11	,047*
	8. Sınıf	,36	,12	,021*
6. Sınıf	5. Sınıf	,03	,11	,997
	7. Sınıf	,35	,11	,027*
	8. Sınıf	,39	,12	,012*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,32	,11	,047
	6. Sınıf	-,35	,11	,027
	8. Sınıf	,038	,12	,991
8. Sınıf	5. Sınıf	-,36	,12	,021
	6. Sınıf	-,39	,12	,012
	7. Sınıf	-,04	,12	,991

Çizelge 50.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 51. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 32. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
32- Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.	5. Sınıf	153	3,23	,96	G.Arası	17,08	3	5,69	5,79	,001
	6. Sınıf	149	3,12	1,03	G.İçi	585,79	596	,98		
	7. Sınıf	151	2,89	,94	Toplam	602,87	599			
	8. Sınıf	147	2,81	1,04						
	Toplam	600	3,02	1,00						

Çizelge 51’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,79$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,59$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 51.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 32. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,11	,11	,827
	7. Sınıf	,33	,11	,035*
	8. Sınıf	,42	,11	,004*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,11	,11	,827
	7. Sınıf	,23	,11	,271
	8. Sınıf	,31	,12	,064
7. Sınıf	5. Sınıf	-,34	,11	,035
	6. Sınıf	-,23	,11	,271
	8. Sınıf	,09	,12	,910
8. Sınıf	5. Sınıf	-,42	,11	,004
	6. Sınıf	-,31	,12	,064
	7. Sınıf	-,09	,12	,910

Çizelge 51.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanır.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 52. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
34- Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.	5. Sınıf	153	3,19	1,09	G.Arası	21,07	3	7,02		
	6. Sınıf	149	3,30	1,11	G.İçi	792,77	596	1,33		
	7. Sınıf	151	2,85	1,21	Toplam	813,84	599		5,28	,001
	8. Sınıf	147	2,90	1,21						
	Toplam	600	3,06	1,17						

Çizelge 52’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,28; p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=4,14; p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 52.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	-,11	,13	,955
	7. Sınıf	,34	,13	,067
	8. Sınıf	,29	,13	,162
6. Sınıf	5. Sınıf	,11	,13	,955
	7. Sınıf	,44	,13	,007*
	8. Sınıf	,40	,14	,021*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,34	,13	,067
	6. Sınıf	-,44	,13	,007
	8. Sınıf	-,04	,14	1,000
8. Sınıf	5. Sınıf	-,29	,13	,162
	6. Sınıf	-,40	,14	,021
	7. Sınıf	,04	,14	1,000

Çizelge 52.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın 6.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,01$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p<,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 53. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
35- Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.	5. Sınıf	153	3,33	,92	G.Arası	47,31	3	15,77		
	6. Sınıf	149	3,09	1,06	G.İçi	663,65	596	1,11	14,16	,000
	7. Sınıf	151	2,98	1,09	Toplam	710,96	599			
	8. Sınıf	147	2,55	1,14						
	Toplam	600	2,99	1,09						

Çizelge 53'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=14,16$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=6,04$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 53.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
5. Sınıf	6. Sınıf	,23	,11	,229
	7. Sınıf	,35	,12	,018*
	8. Sınıf	,78	,12	,000*
6. Sınıf	5. Sınıf	-,23	,11	,229
	7. Sınıf	,11	,12	,932
	8. Sınıf	,54	,13	,000*
7. Sınıf	5. Sınıf	-,35	,12	,018
	6. Sınıf	-,11	,12	,932
	8. Sınıf	,43	,13	,006*
8. Sınıf	5. Sınıf	-,78	,12	,000
	6. Sınıf	-,54	,13	,000
	7. Sınıf	-,43	,13	,006

Çizelge 53.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine verdikleri cevapların sınıf düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın 5.sınıf grubuyla 7.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; 5.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 5.sınıf grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde; 6.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 6.sınıf grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde; 7.sınıf grubuyla 8.sınıf grubu arasında 7.sınıf grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Sınıf düzeyleri değişkenine göre öğrenciler arasında;

2-“Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.”

6-“Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”

9-“Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.”

10-“Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.”

11- “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.”

17- “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.”

- 19- “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.”
 22- “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.”
 23- “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.”
 27- “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.”
 33- “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.”
 ifadelerine verilen cevaplar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>,05$).

4.2.3. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Çizelge 54. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	f, \bar{x} ve ss Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
4- Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.	Okur-yazar	35	2,94	1,16	G.Arası	21,72	5	4,34		
	İlkokul	143	3,45	,98	G.İçi	722,67	594	1,22		
	Ortaokul	127	3,27	1,09	Toplam	744,39	599			
	Lise	126	3,32	1,06					3,57	,003
	Üniversite	134	3,12	1,19						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,71	1,36						
	Toplam	600	3,24	1,12						

Çizelge 54’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,57; p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmamış ($L_F=5,39; p<,05$). Bu nedenle Games-Howell analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 54.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Games-Howell Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,50	,21	,187
	Ortaokul	-,32	,21	,675
	Lise	-,37	,21	,526
	Üniversite	-,17	,22	,967
	Yüksek Lisans/Doktora	,22	,30	,974
İlkokul	Okur-yazar	,50	,21	,187
	Ortaokul	,18	,12	,713
	Lise	,13	,12	,904
	Üniversite	,32	,13	,128
	Yüksek Lisans/Doktora	,73	,24	,048*
Ortaokul	Okur-yazar	,32	,21	,675
	İlkokul	-,18	,12	,713
	Lise	-,05	,13	,999
	Üniversite	,14	,14	,899
	Yüksek Lisans/Doktora	,55	,25	,250
Lise	Okur-yazar	,37	,21	,526
	İlkokul	-,13	,12	,904
	Ortaokul	,05	,13	,999
	Üniversite	,19	,14	,716
	Yüksek Lisans/Doktora	,60	,24	,170
Üniversite	Okur-yazar	,17	,22	,967
	İlkokul	-,32	,13	,128
	Ortaokul	-,14	,14	,899
	Lise	-,19	,14	,716
	Yüksek Lisans/Doktora	,40	,25	,599
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,22	,30	,974
	İlkokul	-,73	,24	,048
	Ortaokul	-,55	,25	,250
	Lise	-,60	,24	,170
	Üniversite	-,40	,25	,599

Çizelge 54.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Games-Howell Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 55. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	<i>f, \bar{x} ve ss Değerleri</i>			ANOVA Sonuçları					
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
8- Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.	Okur-yazar	35	2,80	1,23	G.Arası	14,98	5	2,99		
	İlkokul	143	3,20	,88	G.İçi	581,03	594	,98		
	Ortaokul	127	3,24	,92	Toplam	596,00	599			
	Lise	126	3,08	,99					3,06	,010
	Üniversite	134	3,08	1,06						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,63	1,09						
	Toplam	600	3,10	1,00						

Çizelge 55'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,06$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmamış ($L_F=3,07$; $p<,05$). Bu nedenle Games-Howell analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 55.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Games-Howell Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,39	,22	,482
	Ortaokul	-,44	,22	,366
	Lise	-,27	,22	,818
	Üniversite	-,28	,22	,815
	Yüksek Lisans/Doktora	,17	,27	,989
İlkokul	Okur-yazar	,39	,22	,482
	Ortaokul	-,04	,11	,998
	Lise	,11	,11	,914
	Üniversite	,11	,11	,928
	Yüksek Lisans/Doktora	,56	,19	,065
Ortaokul	Okur-yazar	,44	,22	,366
	İlkokul	,04	,11	,998
	Lise	,16	,12	,744
	Üniversite	,16	,12	,772
	Yüksek Lisans/Doktora	,61	,20	,039*
Lise	Okur-yazar	,27	,22	,818
	İlkokul	-,11	,11	,914
	Ortaokul	-,16	,12	,744
	Üniversite	-,00	,12	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,45	,20	,251
Üniversite	Okur-yazar	,28	,22	,815
	İlkokul	-,11	,11	,928
	Ortaokul	-,16	,12	,772
	Lise	,00	,12	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,45	,20	,252
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,17	,27	,989
	İlkokul	-,56	,19	,065
	Ortaokul	-,61	,20	,039
	Lise	-,45	,20	,251
	Üniversite	-,45	,20	,252

Çizelge 55.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Games-Howell Testi sonucunda söz konusu farklılığın ortaokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 56. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
	Okur-yazar	35	3,26	1,20	G.Arası	39,12	5	7,82		
9- Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.	İlkokul	143	3,55	,84	G.İçi	585,88	594	,99		
	Ortaokul	127	3,51	,84	Toplam	624,99	599			
	Lise	126	3,40	,93					7,93	,000
	Üniversite	134	3,07	1,17						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,60	1,29						
	Toplam	600	3,33	1,02						

Çizelge 56'da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=7,93$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmamış ($L_F=12,16$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 56.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,28	,21	,954
	Ortaokul	-,25	,21	,985
	Lise	-,14	,21	1,000
	Üniversite	,18	,22	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,65	,29	,371
İlkokul	Okur-yazar	,28	,21	,954
	Ortaokul	,03	,10	1,000
	Lise	,14	,10	,962
	Üniversite	,47	,12	,003*
	Yüksek Lisans/Doktora	,94	,22	,003*
Ortaokul	Okur-yazar	,25	,21	,985
	İlkokul	-,03	,10	1,000
	Lise	,10	,11	,998
	Üniversite	,43	,12	,009*
	Yüksek Lisans/Doktora	,91	,23	,004*
Lise	Okur-yazar	,14	,21	1,000
	İlkokul	-,14	,10	,962
	Ortaokul	-,10	,11	,998
	Üniversite	,33	,13	,170
	Yüksek Lisans/Doktora	,80	,23	,018*
Üniversite	Okur-yazar	-,18	,22	1,000
	İlkokul	-,47	,12	,003
	Ortaokul	-,43	,12	,009
	Lise	-,33	,13	,170
	Yüksek Lisans/Doktora	,47	,24	,563
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,65	,29	,371
	İlkokul	-,94	,22	,003
	Ortaokul	-,91	,23	,004
	Lise	-,80	,23	,018
	Üniversite	-,47	,24	,563

Çizelge 56.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkökul grubuyla üniversite grubu arasında ilkökul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; ilkökul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkökul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; ortaokul grubuyla üniversite grubu arasında ortaokul grubu lehine $p < ,01$

düzeyinde; ortaokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine $p<,01$ düzeyinde; lise grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine $p<,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 57. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	f, \bar{x} ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
11- Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.	Okur-yazar	35	3,23	,97	G.Arası	31,26	5	6,25		
	İlkokul	143	3,31	,85	G.İçi	567,13	594	,96		
	Ortaokul	127	3,08	,96	Toplam	598,38	599			
	Lise	126	3,28	,93					6,55	,000
	Üniversite	134	2,89	1,08						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,46	1,25						
	Toplam	600	3,11	,99						

Çizelge 57’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=6,55$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmamış ($L_F=4,45$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 57.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,07	,17	1,000
	Ortaokul	,15	,18	1,000
	Lise	-,04	,18	1,000
	Üniversite	,34	,18	,699
	Yüksek Lisans/Doktora	,77	,26	,076
İlkokul	Okur-yazar	,07	,17	1,000
	Ortaokul	,22	,11	,463
	Lise	,03	,10	1,000
	Üniversite	,42	,11	,006*
	Yüksek Lisans/Doktora	,85	,22	,006*
Ortaokul	Okur-yazar	-,15	,18	1,000
	İlkokul	-,22	,11	,463
	Lise	-,19	,11	,778
	Üniversite	,19	,12	,883
	Yüksek Lisans/Doktora	,62	,22	,124
Lise	Okur-yazar	,04	,18	1,000
	İlkokul	-,03	,10	1,000
	Ortaokul	,19	,11	,778
	Üniversite	,39	,12	,029*
	Yüksek Lisans/Doktora	,82	,22	,011*
Üniversite	Okur-yazar	-,34	,18	,699
	İlkokul	-,42	,11	,006
	Ortaokul	-,19	,12	,883
	Lise	-,39	,12	,029
	Yüksek Lisans/Doktora	,43	,23	,648
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,77	,26	,076
	İlkokul	-,85	,22	,006
	Ortaokul	-,62	,22	,124
	Lise	-,82	,22	,011
	Üniversite	-,43	,23	,648

Çizelge 57.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkökul grubuyla üniversite grubu arasında ilkökul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; ilkökul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkökul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; lise grubuyla üniversite grubu arasında lise grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; lise grubuyla yüksek

lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine $p<,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 58. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
14- Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.	Okur-yazar	35	2,03	1,07	G.Arası	32,85	5	6,57		
	İlkokul	143	1,73	1,03	G.İçi	799,47	594	1,35		
	Ortaokul	127	2,02	1,14	Toplam	832,32	599			
	Lise	126	2,27	1,21					4,88	,000
	Üniversite	134	2,34	1,26						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,23	1,22						
	Toplam	600	2,09	1,18						

Çizelge 59’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,88$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmamış ($L_F=5,01$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 58.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	,30	,20	,894
	Ortaokul	,00	,20	1,000
	Lise	-,24	,21	,988
	Üniversite	-,31	,21	,899
	Yüksek Lisans/Doktora	-,20	,27	1,000
İlkokul	Okur-yazar	-,30	,20	,894
	Ortaokul	-,29	,13	,335
	Lise	-,54	,13	,002*
	Üniversite	-,61	,13	,000*
	Yüksek Lisans/Doktora	-,50	,22	,358
Ortaokul	Okur-yazar	-,00	,20	1,000
	İlkokul	,29	,13	,335
	Lise	-,24	,14	,785
	Üniversite	-,32	,14	,395
	Yüksek Lisans/Doktora	-,20	,22	,999
Lise	Okur-yazar	,24	,21	,988
	İlkokul	,54	,13	,002
	Ortaokul	,24	,14	,785
	Üniversite	-,07	,15	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,04	,23	1,000
Üniversite	Okur-yazar	,31	,21	,899
	İlkokul	,61	,13	,000
	Ortaokul	,32	,14	,395
	Lise	,07	,15	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,11	,23	1,000
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	,20	,27	1,000
	İlkokul	,50	,22	,358
	Ortaokul	,20	,22	,999
	Lise	-,04	,23	1,000
	Üniversite	-,11	,23	1,000

Çizelge 58.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubuyla lise grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; ilkokul grubuyla üniversite grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 59. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
17- Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.	Okur-yazar	35	3,26	1,17	G.Arası	19,27	5	3,85		
	İlkokul	143	3,48	,85	G.İçi	492,10	594	,83		
	Ortaokul	127	3,55	,77	Toplam	511,36	599			
	Lise	126	3,40	,88					4,65	,000
	Üniversite	134	3,27	,96						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,80	1,21						
	Toplam	600	3,38	,92						

Çizelge 59’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,65$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=6,27$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 59.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,22	,21	,994
	Ortaokul	-,29	,21	,937
	Lise	-,14	,21	1,000
	Üniversite	-,01	,21	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,45	,28	,834
İlkokul	Okur-yazar	,22	,21	,994
	Ortaokul	-,06	,09	1,000
	Lise	,07	,10	1,000
	Üniversite	,21	,10	,542
	Yüksek Lisans/Doktora	,68	,21	,043*
Ortaokul	Okur-yazar	,29	,21	,937
	İlkokul	,06	,09	1,000
	Lise	,14	,10	,928
	Üniversite	,28	,10	,129
	Yüksek Lisans/Doktora	,75	,21	,017*
Lise	Okur-yazar	,14	,21	1,000
	İlkokul	-,07	,10	1,000
	Ortaokul	-,14	,10	,928
	Üniversite	,13	,11	,981
	Yüksek Lisans/Doktora	,60	,21	,117
Üniversite	Okur-yazar	,01	,21	1,000
	İlkokul	-,21	,10	,542
	Ortaokul	-,28	,10	,129
	Lise	-,13	,11	,981
	Yüksek Lisans/Doktora	,46	,22	,448
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,45	,28	,834
	İlkokul	-,68	,21	,043
	Ortaokul	-,75	,21	,017
	Lise	-,60	,21	,117
	Üniversite	-,46	,22	,448

Çizelge 59.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; ortaokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana

geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 60. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
18- Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.	Okur-yazar	35	2,83	1,29	G.Arası	23,23	5	4,65		
	İlkokul	143	3,22	,93	G.İçi	597,37	594	1,01		
	Ortaokul	127	3,28	,95	Toplam	620,59	599		4,62	,000
	Lise	126	3,16	,97						
	Üniversite	134	3,07	1,05						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,46	1,09						
	Toplam	600	3,12	1,02						

Çizelge 60'ta görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,62$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=3,37$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 60.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 18. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,38	,23	,800
	Ortaokul	-,44	,23	,623
	Lise	-,33	,23	,936
	Üniversite	-,24	,23	,996
	Yüksek Lisans/Doktora	,37	,28	,964
İlkokul	Okur-yazar	,38	,23	,800
	Ortaokul	-,05	,11	1,000
	Lise	,05	,11	1,000
	Üniversite	,14	,12	,982
	Yüksek Lisans/Doktora	,76	,20	,006*
Ortaokul	Okur-yazar	,44	,23	,623
	İlkokul	,05	,11	1,000
	Lise	,11	,12	,998
	Üniversite	,20	,12	,814
	Yüksek Lisans/Doktora	,81	,20	,003*
Lise	Okur-yazar	,33	,23	,936
	İlkokul	-,05	,11	1,000
	Ortaokul	-,11	,12	,998
	Üniversite	,08	,12	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,70	,20	,018*
Üniversite	Okur-yazar	,24	,23	,996
	İlkokul	-,14	,12	,982
	Ortaokul	-,20	,12	,814
	Lise	-,08	,12	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,61	,20	,061
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,37	,28	,964
	İlkokul	-,76	,20	,006
	Ortaokul	-,81	,20	,003
	Lise	-,70	,20	,018
	Üniversite	-,61	,20	,061

Çizelge 60.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; ortaokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; lise grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine $p < ,05$

düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 61. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
	Okur-yazar	35	3,09	1,15	G.Arası	34,62	5	6,92		
21- Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırlar.	İlkokul	143	3,17	,94	G.İçi	665,78	594	1,12		
	Ortaokul	127	3,02	1,01	Toplam	700,39	599		6,18	,000
	Lise	126	2,92	1,09						
	Üniversite	134	2,54	1,17						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	2,57	1,04						
	Toplam	600	2,90	1,08						

Çizelge 61’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitimi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=6,18$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=4,60$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 61.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,08	,20	1,000
	Ortaokul	,07	,21	1,000
	Lise	,16	,21	1,000
	Üniversite	,54	,21	,205
	Yüksek Lisans/Doktora	,51	,26	,560
İlkokul	Okur-yazar	,08	,20	1,000
	Ortaokul	,15	,11	,967
	Lise	,24	,12	,533
	Üniversite	,63	,12	,000*
	Yüksek Lisans/Doktora	,59	,19	,047*
Ortaokul	Okur-yazar	-,07	,21	1,000
	İlkokul	-,15	,11	,967
	Lise	,09	,13	1,000
	Üniversite	,47	,13	,007*
	Yüksek Lisans/Doktora	,44	,19	,348
Lise	Okur-yazar	-,16	,21	1,000
	İlkokul	-,24	,12	,533
	Ortaokul	-,09	,13	1,000
	Üniversite	,38	,14	,096
	Yüksek Lisans/Doktora	,34	,20	,745
Üniversite	Okur-yazar	-,54	,21	,205
	İlkokul	-,63	,12	,000
	Ortaokul	-,47	,13	,007
	Lise	-,38	,14	,096
	Yüksek Lisans/Doktora	-,03	,20	1,000
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,51	,26	,560
	İlkokul	-,59	,19	,047
	Ortaokul	-,44	,19	,348
	Lise	-,34	,20	,745
	Üniversite	,03	,20	1,000

Çizelge 61.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırıyorlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubuyla üniversite grubu arasında ilkokul grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; ilkokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine $p<,05$ düzeyinde; ortaokul grubuyla üniversite grubu arasında ortaokul grubu lehine $p<,01$

düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 62. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 22. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
22- Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.	Okur-yazar	35	2,74	1,25	G.Arası	16,74	5	3,35		
	İlkokul	143	3,43	1,02	G.İçi	594,59	594	1,00		
	Ortaokul	127	3,39	,95	Toplam	611,33	599		3,35	,005
	Lise	126	3,49	,87						
	Üniversite	134	3,35	1,04						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	3,26	1,15						
	Toplam	600	3,37	1,01						

Çizelge 62’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,35$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=3,87$; $p<,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 62.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 22. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,69	,22	,057
	Ortaokul	-,64	,22	,097
	Lise	-,74	,22	,025*
	Üniversite	-,60	,22	,149
	Yüksek Lisans/Doktora	-,51	,28	,698
İlkokul	Okur-yazar	,69	,22	,057
	Ortaokul	,04	,12	1,000
	Lise	-,05	,11	1,000
	Üniversite	,08	,12	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,17	,21	1,000
Ortaokul	Okur-yazar	,64	,22	,097
	İlkokul	-,04	,12	1,000
	Lise	-,10	,11	,999
	Üniversite	,03	,12	1,000
	Yüksek Lisans/Doktora	,12	,21	1,000
Lise	Okur-yazar	,74	,22	,025
	İlkokul	,05	,11	1,000
	Ortaokul	,10	,11	,999
	Üniversite	,14	,11	,981
	Yüksek Lisans/Doktora	,23	,20	,990
Üniversite	Okur-yazar	,60	,22	,149
	İlkokul	-,08	,12	1,000
	Ortaokul	-,03	,12	1,000
	Lise	-,14	,11	,981
	Yüksek Lisans/Doktora	,09	,21	1,000
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	,51	,286	,698
	İlkokul	-,17	,2	1,000
	Ortaokul	-,12	,21	1,000
	Lise	-,23	,20	,990
	Üniversite	-,09	,21	1,000

Çizelge 62.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın okur-yazar grubuyla lise grubu arasında lise grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 63. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	f, \bar{x} ve ss Değerleri			ANOVA Sonuçları					
		N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
24- Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.	Okur-yazar	35	2,57	1,09	G.Arası	22,18	5	4,44		
	İlkokul	143	2,43	,98	G.İçi	665,62	594	1,12		
	Ortaokul	127	2,28	1,10	Toplam	687,80	599			
	Lise	126	2,51	1,07					3,96	,002
	Üniversite	134	2,72	1,09						
	Yüksek Lisans/Doktora	35	3,00	1,00						
	Toplam	600	2,52	1,07						

Çizelge 64’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,96$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,43$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 63.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	,15	,20	,991
	Ortaokul	,30	,20	,829
	Lise	,06	,20	1,000
	Üniversite	-,15	,20	,991
	Yüksek Lisans/Doktora	-,43	,25	,720
İlkokul	Okur-yazar	-,15	,20	,991
	Ortaokul	,15	,13	,928
	Lise	-,08	,13	,995
	Üniversite	-,29	,13	,395
	Yüksek Lisans/Doktora	-,57	,20	,145
Ortaokul	Okur-yazar	-,30	,20	,829
	İlkokul	-,15	,13	,928
	Lise	-,23	,13	,693
	Üniversite	-,44	,13	,047*
	Yüksek Lisans/Doktora	-,72	,20	,026*
Lise	Okur-yazar	-,06	,20	1,000
	İlkokul	,08	,13	,995
	Ortaokul	,23	,13	,693
	Üniversite	-,21	,13	,774
	Yüksek Lisans/Doktora	-,49	,20	,316
Üniversite	Okur-yazar	,15	,20	,991
	İlkokul	,29	,13	,395
	Ortaokul	,44	,13	,047
	Lise	,21	,13	,774
	Yüksek Lisans/Doktora	-,28	,20	,850
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	,43	,25	,720
	İlkokul	,57	,20	,145
	Ortaokul	,72	,20	,026
	Lise	,49	,20	,316
	Üniversite	,28	,20	,850

Çizelge 63.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın ortaokul grubuyla üniversite grubu arasında ortaokul grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; ortaokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine

$p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 64. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

Puan	Grup	Değerleri				ANOVA Sonuçları				
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
35- Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.	Okur-yazar	35	3,14	1,06	G.Arası	15,36	5	3,07		
	İlkokul	143	3,20	1,00	G.İçi	695,59	594	1,17		
	Ortaokul	127	3,00	1,08	Toplam	710,96	599			
	Lise	126	2,98	1,05					2,62	,023
	Üniversite Yüksek	134	2,81	1,17						
	Lisans/Doktora	35	2,66	1,16						
	Toplam	600	2,99	1,09						

Çizelge 64’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=2,62$; $p < ,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,74$; $p > ,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 64.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan LSD Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - x_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Okur-yazar	İlkokul	-,06	,20	,769
	Ortaokul	,14	,20	,490
	Lise	,15	,20	,443
	Üniversite	,32	,20	,109
	Yüksek Lisans/Doktora	,48	,25	,061
İlkokul	Okur-yazar	,06	,20	,769
	Ortaokul	,20	,13	,125
	Lise	,21	,13	,099
	Üniversite	,38	,13	,003*
	Yüksek Lisans/Doktora	,54	,20	,008*
Ortaokul	Okur-yazar	-,14	,20	,490
	İlkokul	-,20	,13	,125
	Lise	,01	,13	,907
	Üniversite	,18	,13	,164
	Yüksek Lisans/Doktora	,34	,20	,098
Lise	Okur-yazar	-,15	,20	,443
	İlkokul	-,21	,13	,099
	Ortaokul	-,01	,13	,907
	Üniversite	,17	,13	,204
	Yüksek Lisans/Doktora	,32	,20	,114
Üniversite	Okur-yazar	-,32	,20	,109
	İlkokul	-,38	,13	,003
	Ortaokul	-,18	,13	,164
	Lise	-,17	,13	,204
	Yüksek Lisans/Doktora	,15	,20	,447
Yüksek Lisans/Doktora	Okur-yazar	-,48	,25	,061
	İlkokul	-,54	,20	,008
	Ortaokul	-,34	,20	,098
	Lise	-,32	,20	,114
	Üniversite	-,15	,20	,447

Çizelge 64.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine verdikleri cevapların annenin eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan LSD Testi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubuyla üniversite grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; ilkokul grubuyla yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde meydana geldiği

saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Annenin eğitim düzeyi değişkenine göre öğrenciler arasında;

1-“Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.”

2-“Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.”

3-“Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.”

5-“Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.”

6-“Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”

7-“Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.”

10-“Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.”

12-“Okulumuzda sağlığını korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.”

13-“Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.”

15-“Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.”

16-“Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.”

19-“Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.”

20-“Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.”

23-“Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.”

25-“Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.”

26-“Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.”

27-“Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.”

28-“Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.”

29-“Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.”

30-“Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.”

31-“Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.”

32-“Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.”

33-“Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.”

34-“Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.”

ifadelerine verilen cevaplar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>,05$).

4.2.4. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Çizelge 65. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
9- Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.	Okur-yazar	18	312,08	20,62	5	,001
	İlkokul	83	318,13			
	Ortaokul	129	318,65			
	Lise	151	319,92			
	Üniversite	157	282,87			
	Yüksek	62	233,14			
	Lisans/Doktora					
Toplam		600				

Çizelge 65’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=20,62$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 65.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=312,08$	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=318,13$	p>,05	p>,05	p>,05	p<,01*
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=318,65$	p>,05	p<,05*	p<,001*
Lise				$\bar{x}_{sıra}=319,92$	p<,05*	p<,001*
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=282,87$	p<,05*
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=282,8$

Çizelge 65.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmeler bilgi verirler.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine p<,01 düzeyinde; ortaokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; ortaokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine p<,001 düzeyinde; lise grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; lise grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine p<,001 düzeyinde; üniversite grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 66. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$x_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
11- Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.	Okur-yazar	18	278,67	18,80	5	,002
	İlkokul	83	327,63			
	Ortaokul	129	313,55			
	Lise	151	326,12			
	Üniversite	157	276,43			
	Yüksek	62	241,93			
	Lisans/Doktora					
Toplam	600					

Çizelge 66’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=18,80$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 66.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=278,67$	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=327,63$	p>,05	p>,05	p<,05*	p<,01*
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=313,55$	p>,05	p<,05*	p<,01*
Lise				$\bar{x}_{sıra}=326,12$	p<,01*	p<,01*
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=276,43$	p>,05
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=241,93$

Çizelge 66.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; ilkokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine p<,01 düzeyinde; ortaokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; ortaokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine p<,01 düzeyinde; lise grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,01 düzeyinde; lise grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine p<,01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 67. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$x_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
17-Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.	Okur-yazar	18	267,47	22,15	5	,000
	İlkokul	83	313,94			
	Ortaokul	129	286,52			
	Lise	151	342,54			
	Üniversite	157	287,68			
	Yüksek	62	251,28			
	Lisans/Doktora					
Toplam	600					

Çizelge 67’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=22,15$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 67.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=267,47$	p>,05	p>,05	p<,05*	p>,05	p>,05
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=313,94$	p>,05	p>,05	p>,05	p<,05*
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=286,52$	p<,01*	p>,05	p>,05
Lise				$\bar{x}_{sıra}=342,54$	p<,01*	p<,001*
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=287,68$	p>,05
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=251,28$

Çizelge 67.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın okur-yazar grubu ile lise grubu arasında lise grubu lehine p<,05 düzeyinde; ilkokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine p<,05 düzeyinde; ortaokul grubu ile lise grubu arasında lise grubu lehine p<,01 düzeyinde; lise grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,01 düzeyinde; lise grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine p<,001 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 68. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	<i>x_{sıra}</i>	<i>x²</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
21-Öğretmenler	Okur-yazar	18	294,61			
dinlenme ve	İlkokul	83	336,20			
diğer	Ortaokul	129	304,34			
ihtiyaçlarımız	Lise	151	329,23	20,07	5	,001
için teneffüs	Üniversite	157	256,28			
vakitlerimizi tam	Yüksek	62	288,42			
olarak	Lisans/Doktora					
kullandırırılar.	Toplam	600				

Çizelge 68’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=20,07$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 68.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=294,61$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$	$p>,05$
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=336,20$	$p>,05$	$p>,05$	$p<,001^*$	$p>,05$
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=304,34$	$p>,05$	$p<,01^*$	$p>,05$
Lise				$\bar{x}_{sıra}=329,23$	$p<,001^*$	$p>,05$
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=256,28$	$p>,05$
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=288,42$

Çizelge 68.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine $p<,001$ düzeyinde; ortaokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine $p<,01$ düzeyinde; lise grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine $p<,001$ düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Çizelge 69. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$x_{sıra}$	x^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
24- Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.	Okur-yazar	18	262,86	19,06	5	,002
	İlkokul	83	268,96			
	Ortaokul	129	279,43			
	Lise	151	292,54			
	Üniversite	157	318,53			
	Yüksek	62	371,21			
Lisans/Doktora						
Toplam		600				

Çizelge 69’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=19,06$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 69.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=262,86$	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05	p<,05*
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=268,96$	p>,05	p>,05	p<,05*	p<,001*
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=279,43$	p>,05	p<,05*	p<,001*
Lise				$\bar{x}_{sıra}=292,54$	p>,05	p<,01*
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=318,53$	p<,05*
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=371,21$

Çizelge 69.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın okur-yazar grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında yüksek lisans/doktora grubu lehine p<,05 düzeyinde; ilkokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; ilkokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine p<,001 düzeyinde; ortaokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; ortaokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ortaokul grubu lehine p<,001 düzeyinde; lise grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine p<,01 düzeyinde; üniversite grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Çizelge 70. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 27. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	$\bar{x}_{sıra}$	χ^2	<i>sd</i>	<i>p</i>
27-Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.	Okur-yazar	18	281,44	15,38	5	,009
	İlkokul	83	320,40			
	Ortaokul	129	288,02			
	Lise	151	330,39			
	Üniversite	157	292,71			
	Yüksek	62	252,29			
	Lisans/Doktora	62	252,29			
Toplam	600					

Çizelge 70’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=15,38$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 70.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 27. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=281,44$	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=320,40$	p>,05	p>,05	p>,05	p<,05*
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=288,02$	p<,05*	p>,05	p>,05
Lise				$\bar{x}_{sıra}=330,39$	p<,05*	p<,01*
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=292,71$	p>,05
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=252,29$

Çizelge 70.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında ilkokul grubu lehine p<,05 düzeyinde; ortaokul grubu ile lise grubu arasında lise grubu lehine p<,05 düzeyinde; lise grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; lise grubu ile yüksek lisans/doktora grubu arasında lise grubu lehine p<,01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Çizelge 71. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	<i>N</i>	<i>x_{sıra}</i>	<i>x²</i>	<i>sd</i>	<i>p</i>
30- Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.	Okur-yazar	18	274,28	16,26	5	,006
	İlkokul	83	334,90			
	Ortaokul	129	306,72			
	Lise	151	323,34			
	Üniversite	157	263,38			
	Yüksek	62	287,51			
	Lisans/Doktora					
Toplam	600					

Çizelge 71’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan Kruskal Wallis-H testi sonucunda grupların sıralamalar ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($x^2=16,26$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla gruplar ikili olarak Mann Whitney-U analizi yapılmış ve sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 71.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 30. Maddesine Ait Puanların Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Mann Whitney U Testi Sonuçları

Gruplar	Okur-yazar	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/ Doktora
Okur-yazar	$\bar{x}_{sıra}=274,28$	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05	p>,05
İlkokul		$\bar{x}_{sıra}=334,90$	p>,05	p>,05	p<,01*	p>,05
Ortaokul			$\bar{x}_{sıra}=306,72$	p>,05	p<,05*	p>,05
Lise				$\bar{x}_{sıra}=323,34$	p<,01*	p>,05
Üniversite					$\bar{x}_{sıra}=263,38$	p>,05
Yüksek Lisans/Doktora						$\bar{x}_{sıra}=287,51$

Çizelge 71.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların babanın eğitim düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Mann Whitney-U analizi sonucunda söz konusu farklılığın ilkokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,01 düzeyinde; ortaokul grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,05 düzeyinde; lise grubu ile üniversite grubu arasında üniversite grubu lehine p<,01 düzeyinde anlamlı olduğu görülmüştür. Diğer grupların sıralama ortalamaları arasındaki farklılıklar anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Babanın eğitim düzeyi değişkenine göre öğrenciler arasında;

- 1-“Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.”
- 2-“Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.”
- 3-“Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.”
- 4-“Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.”
- 5-“Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.”
- 6-“Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”
- 7-“Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.”
- 8-“Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”

- 10-“Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.”
 - 12-“Okulumuzda sağlığını korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.”
 - 13-“Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.”
 - 14-“Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.”
 - 15-“Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.”
 - 16-“Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.”
 - 18-“Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.”
 - 19-“Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.”
 - 20-“Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.”
 - 22-“Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.”
 - 23-“Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.”
 - 25-“Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.”
 - 26-“Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.”
 - 28-“Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.”
 - 29-“Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.”
 - 31-“Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.”
 - 32-“Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.”
 - 33-“Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.”
 - 34-“Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.”
 - 35-“Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.”
- ifadelerine verilen cevaplar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>,05$).

4.2.5. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Okul Türü Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Çizelge 72. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 1. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	P
1-Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.	Devlet	382	3,46	,86	,04	2,29	598	,022
	Özel	218	3,29	,96	,07			

Çizelge 72’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,29$; $p<,05$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 73. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 4. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
2- Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.	Devlet	382	3,39	1,01	,05	4,61	598	,000
	Özel	218	2,96	1,24	,08			

Çizelge 73'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=4,61$; $p<,001$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 74. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 9. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _{\bar{x}}	t Testi		
						t	Sd	p
9- Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.	Devlet	382	3,49	,88	,05	5,20	598	,000
	Özel	218	3,05	1,18	,08			

Çizelge 74’te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=5,20$; $p<,001$). Devlet okulu öğrencilerinin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 75. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 10. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
10- Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.	Devlet	382	3,39	,99	,05	3,48	598	,001
	Özel	218	3,08	1,14	,08			

Çizelge 75'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,48$; $p<,01$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 76. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 11. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
11- Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.	Devlet	382	3,21	,93	,05	3,51	598	,000
	Özel	218	2,92	1,08	,07			

Çizelge 76’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,51$; $p<,001$). Devlet okulu öğrencilerinin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 77. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 14. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
14- Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.	Devlet	382	1,93	1,11	,06	-4,37	598	,000
	Özel	218	2,36	1,25	,08			

Çizelge 77’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-4,37$; $p<,001$). Özel okul öğrencilerinin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 78. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 15. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
15- Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.	Devlet	382	2,57	1,06	,05	-2,20	598	,028
	Özel	218	2,77	1,08	,07			

Çizelge 78’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,20$; $p<,05$). Özel okul öğrencilerinin “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 79. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 16. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
16- Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.	Devlet	382	2,95	1,03	,05	-3,00	598	,003
	Özel	218	3,21	,99	,07			

Çizelge 79’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,00$; $p<,001$). Özel okul öğrencilerinin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 80. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 21. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
21- Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.	Devlet	382	3,02	1,04	,05	3,48	598	,001
	Özel	218	2,70	1,13	,08			

Çizelge 80’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,48$; $p<,01$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 81. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 24. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _{\bar{x}}	t Testi		
						t	Sd	p
24- Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.	Devlet	382	2,34	1,04	,05	-5,60	598	,000
	Özel	218	2,83	1,06	,07			

Çizelge 81’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-5,60$; $p<,001$). Özel okul öğrencilerinin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 82. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 28. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _{\bar{x}}	t Testi		
						t	Sd	p
28- Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.	Devlet	382	3,24	,98	,05	2,19	598	,029
	Özel	218	3,05	1,07	,07			

Çizelge 82’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,19$; $p<,05$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 83. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
29- Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.	Devlet	382	2,38	1,16	,06	-7,32	598	,000
	Özel	218	3,10	1,13	,08			

Çizelge 83'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=-7,32$; $p<,001$). Özel okul öğrencilerinin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 84. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 34. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklılaşıp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh $_{\bar{x}}$	t Testi		
						t	Sd	p
34- Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.	Devlet	382	3,18	1,11	,06	3,25	598	,001
	Özel	218	2,86	1,23	,08			

Çizelge 84'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,25$; $p<,01$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Çizelge 85. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 35. Maddesine Ait Puanların Okul Türü Değişkenine Göre Farklaşıp Farklaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh _x	t Testi		
						t	Sd	p
35- Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.	Devlet	382	3,07	1,06	,05	2,28	598	,023
	Özel	218	2,86	1,13	,08			

Çizelge 85’te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine verdikleri cevaplara göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t testi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,28$; $p<,05$). Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

Okul türü değişkenine göre öğrenciler arasında;

2-“Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.”

3-“Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.”

5-“Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.”

6-“Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”

7-“Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.”

8-“Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.”

12-“Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.”

13-“Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.”

17-“Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.”

18-“Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.”

19-“Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.”

20-“Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.”

- 22-“Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.”
- 23-“Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.”
- 25-“Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.”
- 26-“Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.”
- 27-“Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.”
- 30-“Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.”
- 31-“Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.”
- 32-“Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.”
- 33-“Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.”
- ifadelerine verilen cevaplar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>,05$).

4.2.6. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Ait Puanların Demografik Özelliklere Göre Analizleri

Çizelge 86. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
5- Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.	Evet	200	2,70	1,11	G.Arası	6,88	2	3,44		
	Biraz	340	2,59	1,01	G.İçi	655,51	597	1,10	3,14	,044
	Hiç	60	2,32	1,03	Toplam	662,39	599			
	Toplam	600	2,60	1,05						

Çizelge 86’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,14$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,05$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 86.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 5. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	,12	,09	,471
	Hiç	,38	,15	,046*
Biraz	Evet	-,12	,09	,471
	Hiç	,27	,15	,188
Hiç	Evet	-,38	,15	,046
	Biraz	-,27	,15	,188

Çizelge 86.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 87. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 6. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
6- Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.	Evet	200	3,06	1,03	G.Arası	10,43	2	5,22		
	Biraz	340	2,84	,95	G.İçi	583,95	597	,98	5,33	,005
	Hiç	60	2,63	1,07	Toplam	594,39	599			
	Toplam	600	2,90	1,00						

Çizelge 87’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,33$; $p<,01$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=3,07$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 87.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 6. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	,22	,09	,051
	Hiç	,43	,15	,014*
Biraz	Evet	-,22	,09	,051
	Hiç	,21	,14	,315
Hiç	Evet	-,43	,15	,014
	Biraz	-,21	,14	,315

Çizelge 87.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 88. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
7- Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.	Evet	200	2,85	1,22	G.Arası	12,37	2	6,18		
	Biraz	340	2,87	1,12	G.İçi	816,73	597	1,37	4,52	,011
	Hiç	60	2,38	1,29	Toplam	829,09	599			
	Toplam	600	2,81	1,18						

Çizelge 88’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,52$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=6,06$; $p>,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 88.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 7. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	-,02	,11	,998
	Hiç	,47	,19	,043*
Biraz	Evet	,02	,11	,998
	Hiç	,48	,18	,023*
Hiç	Evet	-,47	,19	,043
	Biraz	-,48	,18	,023

Çizelge 88.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; biraz grubuyla hiç grubu arasında biraz grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 89. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri					ANOVA Sonuçları					
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
8- Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.	Evet	200	3,18	1,03	G.Arası	7,87	2	3,93		
	Biraz	340	3,11	,95	G.İçi	588,14	597	,99	3,99	,019
	Hiç	60	2,77	1,10	Toplam	596,00	599			
	Toplam	600	3,10	1,00						

Çizelge 89’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,99$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,09$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 89.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 8. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	,06	,09	,793
	Hiç	,41	,15	,021*
Biraz	Evet	-,06	,09	,793
	Hiç	,35	,14	,044*
Hiç	Evet	-,41	,15	,021
	Biraz	-,35	,14	,044

Çizelge 89.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; biraz grubuyla hiç grubu arasında biraz grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 90. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
17- Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.	Evet	200	3,44	,92	G.Arası	9,73	2	4,86	5,79	,003
	Biraz	340	3,41	,86	G.İçi	501,63	597	,84		
	Hiç	60	3,00	1,19	Toplam	511,36	599			
	Toplam	600	3,38	,92						

Çizelge 90’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=5,79$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=7,98$; $p>,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 90.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 17. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	p
Evet	Biraz	,03	,08	,979
	Hiç	,44	,17	,030*
Biraz	Evet	-,03	,08	,979
	Hiç	,41	,16	,038*
Hiç	Evet	-,44	,17	,030
	Biraz	-,41	,16	,038

Çizelge 90.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde; biraz grubuyla hiç grubu arasında biraz grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 91. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
19- Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.	Evet	200	2,95	1,11	G.Arası	25,90	2	12,95	10,57	,000
	Biraz	340	2,62	1,09	G.İçi	731,29	597	1,23		
	Hiç	60	2,27	1,19	Toplam	757,19	599			
	Toplam	600	2,70	1,12						

Çizelge 91’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=10,57$; $p<,001$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=1,43$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 91.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 19. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	,33	1,00	,004*
	Hiç	,68	,16	,000*
Biraz	Evet	-,33	1,00	,004
	Hiç	,35	,16	,075
Hiç	Evet	-,68	,16	,000
	Biraz	-,35	,16	,075

Çizelge 91.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla biraz grubu arasında evet grubu lehine $p < ,01$ düzeyinde; evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,001$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 92. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
25- Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.	Evet	200	3,16	,99	G.Arası	8,48	2	4,24		
	Biraz	340	3,01	,92	G.İçi	560,86	597	,94	4,51	,011
	Hiç	60	2,73	1,13	Toplam	569,33	599			
	Toplam	600	3,03	,98						

Çizelge 92’de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,51$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen olmadığı bulunmuş ($L_F=6,69$; $p>,05$). Bu nedenle Tamhane analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 92.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 25. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tamhane Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	,14	,09	,282
	Hiç	,42	,16	,033*
Biraz	Evet	-,14	,09	,282
	Hiç	,28	,16	,203
Hiç	Evet	-,42	,16	,033
	Biraz	-,28	,16	,203

Çizelge 92.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Tamhane Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 93. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
29- Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.	Evet	200	2,83	1,22	G.Arası	10,16	2	5,08	3,57	,029
	Biraz	340	2,56	1,17	G.İçi	849,80	597	1,42		
	Hiç	60	2,52	1,21	Toplam	859,96	599			
	Toplam	600	2,64	1,20						

Çizelge 93'te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=3,57$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=,34$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 93.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 29. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	,27	,11	,041*
	Hiç	,31	,18	,215
Biraz	Evet	-,27	,11	,041
	Hiç	,04	,17	,973
Hiç	Evet	-,31	,18	,215
	Biraz	-,04	,17	,973

Çizelge 93.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla biraz grubu arasında evet grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Çizelge 94. Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 33. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Anlamlı Bir Farklılık Gösterip Göstermediğini Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi ANOVA Sonuçları

<i>f</i> , \bar{x} ve <i>ss</i> Değerleri						ANOVA Sonuçları				
Puan	Grup	<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
33- Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.	Evet	200	1,84	1,09	G.Arası	10,74	2	5,37		
	Biraz	340	2,04	1,19	G.İçi	742,24	597	1,24	4,32	,014
	Hiç	60	2,28	1,24	Toplam	752,99	599			
	Toplam	600	2,00	1,12						

Çizelge 94’te görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılık anlamlı bulunmuştur ($F=4,32$; $p<,05$). Bu sonucun ardından farklılıkların kaynağını belirlemek amacıyla tamamlayıcı analizlere geçilmiştir. Bu amaçla öncelikle varyansların homojenliği denetlenmiş, homojen bulunmuş ($L_F=2,48$; $p>,05$). Bu nedenle Scheffe analizi yapılarak sonuçlar aşağıda sunulmuştur.

Çizelge 94.A Öğrencilerin Çocuk Haklarına İlişkin Öğretmen Davranışlarını Değerlendirmesine Yönelik Görüşleri Anketinin 33. Maddesine Ait Puanların Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine Göre Hangi Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Scheffe Testi Sonuçları

Gruplar (i)	Gruplar (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	<i>p</i>
Evet	Biraz	-,20	,10	,124
	Hiç	-,45	,16	,025*
Biraz	Evet	,20	,10	,124
	Hiç	-,25	,16	,292
Hiç	Evet	,45	,16	,025
	Biraz	,25	,16	,292

Çizelge 94.A’da görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine verdikleri cevapların çocuk haklarına dair bilgi düzeyi değişkenine göre hangi gruplar arasında farklılaştığını belirlemek amacıyla yapılan Scheffe Testi sonucunda söz konusu farklılığın evet grubuyla hiç grubu arasında hiç grubu lehine $p < ,05$ düzeyinde meydana geldiği saptanmıştır. Diğer grupların aritmetik ortalamaları arasındaki farklılıklar ise anlamlı bulunmamıştır ($p > ,05$).

Okul türü düzeyi değişkenine göre öğrenciler arasında;

- 1-“Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.”
- 2-“Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.”
- 3-“Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.”
- 4-“Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.”
- 9-“Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.”
- 10-“Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.”
- 11-“Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.”
- 12-“Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.”
- 13-“Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.”
- 14-“Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.”
- 15-“Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.”
- 16-“Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.”

- 18-“Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.”
- 20-“Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.”
- 21-“Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.”
- 22-“Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.”
- 23-“Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.”
- 24-“ Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.”
- 26-“Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.”
- 27-“Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.”
- 28-“Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.”
- 30-“Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.”
- 31-“Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.”
- 32-“Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.”
- 34-“Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.”
- 35-“ Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.”
- ifadelerine verilen cevaplar açısından anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>,05$).

BÖLÜM V

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde; elde edilen bulguların sonuçları, tartışmalar ve öneriler yer almaktadır.

5.1. Sonuçlar

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin çocuk haklarına ilişkin öğretmen davranışları hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada; öğrencilerin “cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve çocuk haklarına ilişkin bilgi düzeyi” değişkenleri dikkate alınmıştır.

5.1.1. Öğrencilere Ait Bilgilere İlişkin Sonuçlar

Aşağıda araştırmaya katılan öğrencilerin “cinsiyet, sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu ve çocuk haklarına ilişkin bilgi düzeyi” değişkenlerine ilişkin sonuçlar ve tartışmalar yer almaktadır.

1- Araştırmaya katılan öğrencilerin, 283’ü (%47,2) kız, 317’si (%52,8) erkek öğrencidir.

2- Araştırmaya katılan öğrencilerin, 153’ü (%25,5) 5.sınıfta, 149’u (%24,8) 6.sınıfta, 151’i (%25,2) 7.sınıfta, 147’si (%24,5) 8.sınıfta öğrenim görmektedir.

3- Araştırmaya katılan öğrencilerin annelerinin eğitiminin 35’i (%5,8) okur-yazar, 143’ü (%23,8) ilkokul, 127’si (%21,2) ortaokul, 126’sı (%21,0) lise, 134’ü (%22,3) üniversite, 35’i (%5,8) yüksek lisans/doktora düzeyindedir.

4- Araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının eğitiminin 18’i (%3,0) okur-yazar, 83’ü (%13,8) ilkokul, 129’u (%21,5) ortaokul, 151’i (%25,2) lise, 157’si (%26,2) üniversite, 62’si (%10,3) yüksek lisans/doktora düzeyindedir.

5- Araştırmaya katılan öğrencilerin 382'si (%63,7) devlet, 218'i (%36,3) özel okulunda öğrenim görmektedir.

6- Araştırmaya katılan öğrenciler çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı sorusuna 200'ü (%33,3) evet; 340'ı (%56,7) biraz; 60'ı (%10,0) hiç cevabını vermiştir.

5.1.2. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1- Kız öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

2- Kız öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

3- Kız öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

4- Kız öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

5- Kız öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

6- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

7- Erkek öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

8- Kız öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

9- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

10- Kız öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

11- Kız öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

12- Kız öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırır.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

13- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

14- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

15- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

16- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

17- Kız öğrencilerin “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

18- Kız öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

19- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

20- Kız öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

21- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

5.1.3. Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

2- 7.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 8.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

3- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine 5.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 7.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 8.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

4- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

6- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

7- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okulumuzda sağlığını korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

8- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

9- 8.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine 5.sınıfta ve 6.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

10- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

11- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

12- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

13- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

14- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

15- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullandırır.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

16- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılar.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

17- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

18- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

19- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

20- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

21- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

22- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

23- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanır.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

24- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

25- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 7.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5.1.4. Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1- Annesi ilköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören

öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

2- Annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

3- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

4- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine annesi lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

6- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi

yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

7- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

8- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

9- Annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine annesi okur-yazar düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

10- Annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

11- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek

lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5.1.5. ın Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1- Babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

2- Babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine babası ilkokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

3- Babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine babası okur-yazar düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite

düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

4- Babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırır.” ifadesine babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5- Babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılar.” ifadesine babası okur-yazar düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ilkokul, ortaokul ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

6- Babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

7- Babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine babası ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5.1.6. Okul Türü Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

2- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

3- Devlet okulu öğrencilerinin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

4- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

5- Devlet okulu öğrencilerinin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

6- Özel okul öğrencilerinin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

7- Özel okul öğrencilerinin “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

8- Özel okul öğrencilerinin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

9- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

10- Özel okul öğrencilerinin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

11- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

12- Özel okul öğrencilerinin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

13- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

14- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur.

5.1.7. Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine İlişkin Sonuçlar

1- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

2- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

3- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden, biraz cevabı veren öğrencilerin hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

4- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden, biraz cevabı veren öğrencilerin hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden, biraz cevabı veren öğrencilerin hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

6- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine

biraz ve hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

7- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

8- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine biraz cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

9- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna hiç cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine evet cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır.

5.1.8. Anket Maddelerine İlişkin Frekans, Yüzde ve Ortalamaya Göre Sonuçlar

1- “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.

2- “Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

3- “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine öğrenciler nadiren katıldıklarını ifade etmişlerdir.

4- “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

- 5- “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüŖünü alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 6- “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 7- “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 8- “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 9- “UyuŖturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karŖı öğretmeler bilgi verirler.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 10- “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 11- “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 12- “Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 13- “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletiŖim kurarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 14- “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine öğrenciler nadiren katıldıklarını ifade etmişlerdir.
- 15- “Öğrenciler olumsuz davranıŖ gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine öğrenciler

çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

16- “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

17- “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.

18- “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

19- “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

20- “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

21- “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenefüs vakitlerimizi tam olarak kullandırır.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

22- “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.

23- “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

24- “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

25- “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

26- “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

27- “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.

28- “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

29- “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

30- “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

31- “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

32- “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

33- “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine öğrenciler nadiren katıldıklarını ifade etmişlerdir.

34- “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

35- “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir.

5.2. Tartışmalar

5.2.1. Öğrencilere Ait Bilgilere İlişkin Tartışmalar

1- Öğrencilerin, %47,2'si kız, %52,8'si erkek öğrencidir. Bu durum;

- Ortaokullarda öğrenim gören öğrencilerin cinsiyete göre yaklaşık aynı sayıda oldukları anlamına gelebilir.
- Bu bulgunun okullardaki genel kız-erkek oranıyla da örtüştüğü düşünülmektedir.

2- Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine ilişkin dağılımları Çizelge 2'de gösterilmiştir. Öğrencilerin, %25,5'i 5.sınıf; %24,8'i 6.sınıf; %25,2'si 7.sınıf; %24,5'i 8.sınıf öğrencisidir. Bu durum;

- Ortaokullarda öğrenim gören öğrenci sayılarının sınıf düzeyine göre yaklaşık aynı olduğu söylenebilir.
- Bu durum ülkemizdeki sınıf mevcudu yüzdeleriyle örtüşmektedir.

3- Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenci anne eğitimlerinin %5,8'i okur-yazar; %23,8'i ilkokul; %21,2'si ortaokul; %21,0'ı lise; %22,3'ü üniversite; %5,8'i yüksek lisans/doktora düzeyindedir. Bu durum;

- Genel olarak anne eğitim düzeyinin Türkiye ortalamasının üstünde olduğu anlamına gelebilir.
- Bu durum araştırmaya özel okulların dahil edilmesi ve araştırmanın yapıldığı Çekmeköy ilçesinin sosyoekonomik düzeyinin yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

4- Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenci baba eğitimlerinin %3,0'ı okur-yazar; %13,8'i ilkokul; %21,5'i ortaokul; %25,2'si lise; %26,2'si üniversite; %10,3'ü yüksek lisans/doktora düzeyindedir. Bu durum;

- Öğrenci babalarının eğitim düzeyleri, annelerin eğitim düzeylerinden yüksek olduğu anlamına gelebilir.

- Babaların eğitim düzeyinin annelerinkinden daha yüksek olmasında; ülkemizde, erkek çocukların okula gönderilmesine ve daha yüksek eğitim almasına önem verilmesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

5- Araştırmaya katılan öğrencilerin %63,7'si devlet; %36,3'ü özel okul öğrencisidir. Bu durum;

- Öğrencilerin çoğunlukla devlet okullarında öğrenim gördükleri anlamına gelebilir.

6- Araştırmaya katılan öğrencilerin çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı sorusuna %33,3'ü evet; %56,7'si biraz; %10,0'ı hiç cevabını vermiştir. Bu durum;

- Öğrencilerin çoğunun çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgilerinin olduğu söylenebilir.
- Bu konudaki bilgilerini öğretmenlerinden, ders materyallerinden, medya, internet gibi yollarla edindikleri düşünülebilir.

5.2.2. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Tartışmalar

1- Kız öğrencilerin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine erkek öğrencilerden daha çok katıldıkları bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre kurallara daha fazla uyum gösterme eğilimlerinden kaynaklandığı düşünülebilir.

2- Kız öğrencilerin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenin yapmış olduğu sınıf başkanlığı seçimine daha çok güven duyduğu söylenebilir.
- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre demokrasiyi göre daha çok içselleştirdikleri söylenebilir.

3- Kız öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla görüşlerini ortaya koydukları düşünülebilir.
- Erkek öğrencilerin okulda karar alınırken kız öğrencilerin düşüncelerinin öğretmenler tarafından daha çok önemsendiğini düşünmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

4- Kız öğrencilerin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin zararlı alışkanlıklara karşı daha duyarlı olmalarından kaynaklanabilir.
- Erkek öğrencilerin ortaokul çağlarında kız öğrencilere göre daha çok zararlı alışkanlıklara eğilimleri olduklarından öğretmenlerin bilgilendirmelerini dikkate almamalarından kaynaklanabilir.

5- Kız öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlerine daha çok güven duymalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

6- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Öğretmenlerin kız öğrencilere karşı daha olumlu duygular geliştirdiği düşünülebilir.
- Kız öğrencilerin iletişim becerilerinin erkek öğrencilere göre daha iyi olmasından kaynaklanabilir.
- Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre öğretmenlerinden daha çok çekinmelerinden dolayı bu şekilde bir sonuç ortaya çıkmış olabilir.

7- Erkek öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre öğretmeni daha fazla otorite olarak algılamasından kaynaklanıyor olabilir.
- Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarını engellemek için erkek öğrencileri kız öğrencilere göre daha fazla notla tehdit ettikleri düşünülebilir.

8- Kız öğrencilerin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin güvenlik ihtiyaçlarına yönelik algılarının erkek öğrencilere göre daha yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

9- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre derse ilgilerinin daha fazla olduğu anlamına gelebilir.

10- Kız öğrencilerin “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Okulda yapılan sosyal faaliyetlere kız öğrencilerin daha katılım gösterdikleri düşünülebilir.
- Okulda yapılan sosyal ve kültürel faaliyetlerin daha çok kız öğrencilere hitap etmesinden kaynaklanıyor olabilir.

11- Kız öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha çok istenemeyen davranış göstermelerinden dolayı öğretmenlerin erkek öğrencilere daha çok ceza verdikleri düşünülebilir.
- Öğretmenlerin kız öğrencilere pozitif ayrımcılık uygulamalarından kaynaklanabilir.

12- Kız öğrencilerin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Araştırmanın yapıldığı yaş aralığındaki erkek öğrencilerin daha çok teneffüs vakitlerinde yüksek aktivite gerektiren oyunlar oynadıkları bu sebeple teneffüs süresinin erkek öğrencilere yeterli gelmediği düşünülebilir.

13- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kızların bu konuda erkeklere göre öğretmenleri hakkında daha olumlu düşünceleri anlamına gelebilir.

14- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlerine daha çok güven duydukları söylenebilir.

15- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Öğretmenlerin karar alırken kız öğrencilere öncelik tanımalarından kaynaklanabilir.
- Kız öğrenciler, erkek öğrencilere göre daha narin ve hassas olduklarından öğretmenlerin kız öğrencilere bu anlamda daha anlayışlı davrandıklarını gösterebilir.

16- Kız öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla demokratik haklarının farkında olduğu söylenebilir.

17- KIZ öğrencilerin “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- KIZ öğrencilerin ders başarısının erkek öğrencilere göre daha iyi olmasından kaynaklanıyor olabilir.

18- KIZ öğrencilerin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- KIZ öğrencilerin daha hassas olması sebebiyle öğretmenlerin kız öğrencilerle kaza ve yaralanma durumunda erkek öğrencilere göre daha fazla ilgi göstermelerinden kaynaklanıyor olabilir.

19- KIZ öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Okul dışında KIZ öğrenciler için tehdit oluşturabilecek durumların erkek öğrencilere göre daha fazla olmasından dolayı öğretmenlerin bilgilendirmelerini daha ziyade kız öğrencilere yönelik yaptıkları anlamına gelebilir.
- KIZ öğrencilerin okul dışı tehdit oluşturabilecek olaylara karşı algılarının erkek öğrencilere göre daha fazla olmasından kaynaklanıyor olabilir.

20- KIZ öğrencilerin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Erkek öğrencilerin öğretmenlerin kız öğrencileri kayırdıklarını düşünmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

21- KIZ öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine katılma ortalamaları erkek öğrencilerden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Kız öğrencilerin medya zararlarına daha fazla maruz kalmalarından dolayı öğretmenlerin kız öğrencilerini korumak için bu konuda daha fazla uyarı yapmalarından kaynaklanabilir.

5.2.3. Sınıf Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar

1- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 6.sınıf öğrencilerinin 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla kurallara uyma eğiliminden kaynaklanıyor olabilir.

2- 7.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 8.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Genel olarak sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin okudukları eğitim kademesi göz önüne alındığında öğrencilerin ergenlik döneminde olmalarından, istenmeyen öğrenci davranışlarından dolayı öğretmenleri tarafından azarlanabilmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

3- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine 5.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 7.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 8.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 5.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Örneklem grubundan kaynaklanabilir.

4- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 6.sınıftaki öğrencilerin karar sürecine 8.sınıflara göre daha aktif katılım sağladıkları anlamına gelebilir.

5- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Daha küçük yaştaki öğrencilerin öğretmenlerine karşı daha fazla aidiyet ve güven duymalarından kaynaklanıyor olabilir.

6- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Yaş olarak daha küçük olan öğrencilerin bulunduğu sınıflarda öğretmen-öğrenci ilişkilerinin olumlu geliştiği anlamına gelebilir.

7- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okulumuzda sağlığını korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 5. ve 6.sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 7. ve 8.sınıflara göre daha küçük yaşlarda olmasından dolayı öğretmenlerin öğrencilerin sağlığını korumak için daha fazla hassasiyet göstermelerinden kaynaklanıyor olabilir.

8- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 6. sınıfta okuyan öğrencilerin öğretmenlere karşı daha olumlu duygular beslediği anlamına gelebilir.

9- 8.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine 5.sınıfta ve 6.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Teog sınavına hazırlanan 8.sınıf öğrencilerinin notla ilgili kaygılarından kaynaklanıyor olabilir.
- 8.sınıflara giren öğretmenlerin disiplin aracı olarak notu kullandıkları anlamına gelebilir.

10- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 5. ve 6.sınıf öğrencilerinin ortaokula uyum sürecinde olmalarından ilkokuldaki öğretmenlerin kendilerine daha hoşgörü ile yaklaşımlarına alışkın olduklarından kaynaklanabilir.
- Ortaokul öğretmenlerinin ilkokul öğretmenlerine göre daha sert bir disiplin anlayışında oldukları anlamına gelebilir.

11- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Yaş olarak daha küçük olan öğrencilerin korunma ihtiyaçlarının daha fazla olmasından kaynaklanıyor olabilir.

12- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde

olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 5. ve 6.sınıf öğrencilerinin 7. ve 8.sınıf öğrencilerine göre daha fazla okul etkinliklerine katılma eğilimleri oldukları anlamına gelebilir.

13- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 5. ve 6. sınıfların yaşları daha küçük olduğu için öğretmenlerin çocuk hakları konusunda alt sınıflara daha çok bilgi verme eğiliminde olmalarından kaynaklanabilir.

14- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Öğretmenlerin 5. ve 6. sınıf öğrencileriyle kurdukları duygusal bağın daha kuvvetli olduğu anlamına gelebilir.
- Öğretmenlerin ergenlik dönemine giren ya da girmek üzere olan 7. ve 8.sınıf öğrencilerine daha resmi davrandıklarını gösterebilir.

15- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için tenffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Sınava hazırlanan 8.sınıf öğrencilerinin daha yüksek puan alabilmeleri için öğretmenlerin tenffüs vakitlerinde de ders işlemlerinden kaynaklanıyor olabilir.
- 8.sınıflarda blok ders uygulamasından kaynaklanıyor olabilir.

16- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden

anlamli düzeyde olumlu gorüs belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- Öğretmenlerin daha küçük yaşta olan öğrencilere karşı olumlu duygular beslemelerinden kaynaklanabilir.

17- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde olumlu gorüs belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- 7. sınıflara göre 5. ve 6. sınıfları okutan öğretmenlerin, alt sınıfta okuyan öğrencileri daha çok koruma eğiliminde oldukları anlamına gelebilir.

18- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine 7.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde olumlu gorüs belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- 7. ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin içinde buldukları ergenlik döneminden dolayı otoriteye baş kaldırma eğilimlerinden, öğretmenlerin davranışlarını demokratik bulmamalarından kaynaklanıyor olabilir.

19- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde olumlu gorüs belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- 6.sınıf öğrencilerinin 8.sınıflara göre daha korunmaya muhtaç olmalarından öğretmenlerin kaza ve yaralanma durumunda küçük yaştaki öğrencilere daha çok özen gösterdikleri anlamına gelebilir.

20- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde

olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Okullarda alt sınıflarda öğrenci kulüp ve derneklerinin daha aktif faaliyet gösterdikleri anlamına gelebilir.

21- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 5. ve 6. sınıf öğrencileri okul dışından gelebilecek tehditlere daha açık olduklarından öğretmenlerin okul dışındaki kişilerden gelebilecek zararlara karşı uyarılarını alt sınıflardaki öğrencilere yönlendirdiği anlamına gelebilir.

22- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Öğretmenlerin üst sınıfta okuyan öğrencilerin istenmeyen öğrenci davranışlarını engellemek için alt sınıflara göre cezaları daha katı uygulamalarından kaynaklanabilir.
- Üst sınıfta öğrenim gören öğrencilerin, öğretmen davranışlarını daha fazla eleştirel sorgulamaları sonucunda ortaya çıkabilir.

23- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 5. sınıfların ders içi katılımlarının 7. ve 8. sınıflara göre daha fazla olduğu anlamına gelebilir.

24- 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- 6.sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 7. ve 8.sınıf öğrencilerinden daha fazla öğretmenlerine cinsiyet ayırımı yapmadıkları konusunda güven duydukları anlamına gelebilir.

25- 5.sınıfta öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine 7.sınıfta ve 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 6.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden, 7.sınıfta öğrenim gören öğrenciler 8.sınıfta öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Alt sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin medyadaki zararlı içerikli yayınlara karşı üst sınıflarda öğrenim gören öğrencilere göre öğretmen uyarılarını daha dikkate almalarından kaynaklanıyor olabilir.

5.2.4. Annenin Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar

1- Annesi ilköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Annesi ilköğretim düzeyinde öğrenim gören öğrenciler eğitim seviyeleri düşük ailelerden geldiklerinden öğretmen otoritesini daha az sorguladıkları anlamına gelebilir.

2- Annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin evlerinde daha özgür bir ortamda bulduklarından, okulda öğretmen davranışlarını daha otoriter algıladıkları anlamına gelebilir.

3- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Annelerinin eğitim seviyesi düşük olan öğrencilerin uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelere karşı alışma, kullanma eğilimleri daha fazla olmasından kaynaklanabilir.

4- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durumun;

- Anne eğitim seviyesi daha düşük olan öğrencilerin meslek seçimlerinde öğretmenlerin görüşlerini daha fazla dikkate aldıkları sonucu ortaya çıktığı söylenebilir.
- Anne eğitim seviyesi daha yüksek olan öğrencilerin eğitim ve meslek seçiminde öğretmenlerden ziyade ailelerin daha etkin şekilde sürece katılmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

5- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine annesi lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden

anlamli düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- Anne eğitim seviyesi daha düşük olan öğrencilerin istenmeyen ğrenci davranışları daha fazla olmasından dolayı öğretmenler disiplin aracı olarak notu kullandıkları anlamına gelebilir.

6- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “ğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- Anne eğitim seviyesi daha düşük olan öğrencilerin derse katılımlarının daha az olmasından dolayı öğretmenlerin bu öğrencileri daha çok derse katılımı için gayret ettikleri anlamına gelebilir.

7- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “ğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- Anne eğitim seviyesi düşük olan öğrencilerin kültürel ve sosyal faaliyetleri katılımları genel olarak daha az olduğundan öğretmenler bu öğrencileri daha çok teşvik etmesinden kaynaklanıyor olabilir.

8- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “ğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullandırırılar.” ifadesine annesi niversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler annesi niversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamli düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamli bulunmamıştır. Bu durum;

- Anne eğitim seviyesi daha düşük olan öğrencilere teneffüs sürelerinin yeterli geldiği anlamına gelebilir.

9- Annesi lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine annesi okur-yazar düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Annesi okur- yazar düzeyinde eğitim görmüş öğrencilerin din, mezhep gibi kavramların hayatlarında daha fazla öneme sahip olmalarından kaynaklanıyor olabilir.

10- Annesi ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Anne eğitim seviyesi düşük olan öğrencilerin, öğretmenlerin sınav kağıdını gösterme konusundaki tavırlarını daha olumlu buldukları anlamına gelebilir.

11- Annesi ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine annesi üniversite ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Anne eğitim seviyesi düşük olan öğrenciler medyadaki zararlı yayınlara karşı evde daha az uyarıldıklarından öğretmenlerin bu konudaki uyarılarını daha fazla dikkate almalarından kaynaklanabilir.

5.2.5. Babanın Eğitim Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar

1- Babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde

öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Baba eğitim seviyesi düşük olan öğrencilerin bağımlılık yapan maddelere karşı öğretmenlerin uyarılarını daha fazla dikkate aldıkları sonucu olabilir.

2- Babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine babası ilkokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Genel olarak, baba eğitim seviyesi daha düşük olan öğrencilerin meslek seçimlerinde öğretmenlerin görüşlerini daha fazla dikkate aldıkları sonucu ortaya çıktığı söylenebilir.
- Baba eğitim seviyesi daha yüksek olan öğrencilerin eğitim ve meslek seçiminde öğretmenlerden ziyade ailelerin daha etkin şekilde sürece katılmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

3- Babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine babası okur-yazar düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden,

babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Genel olarak baba eğitim seviyesi yüksek olan öğrencilerin, öğretmenleri tarafından daha çok derse katılımlarının teşvik edildiği anlamına gelebilir.

4- Babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine babası ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Babası üniversite düzeyinde eğitim görmüş öğrencilerin teneffüs vakitlerini tam kullandırma konusunda öğretmenlerine inançlarının daha fazla olmasından kaynaklanabilir.

5- Babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine babası okur-yazar düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ilkokul, ortaokul ve yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Baba eğitim seviyesi düşük olan öğrencilerin, öğretmenlerin sınav kağıdını gösterme konusundaki tavırlarını daha olumlu buldukları anlamına gelebilir.

6- Babası ilkokul düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası ortaokul düzeyinde öğrenim gören

öğrencilerden, babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden, babası lise düzeyinde öğrenim gören öğrenciler babası yüksek lisans/doktora düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Baba eğitim seviyesi daha düşük olan öğrencilerin derse katılımlarının daha az olmasından dolayı öğretmenlerin bu öğrencileri daha çok derse katılımı için gayret ettikleri anlamına gelebilir.

7- Babası üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrenciler “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine babası ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden anlamlı düzeyde olumlu görüş belirtmişlerdir. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Baba eğitim seviyesi yüksek olan öğrencilerin, dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı daha bilinçleri olduklarından öğretmenlerin bilgilendirmelerini dikkate aldıkları söylenebilir.

5.2.6. Okul Türü Değişkenine İlişkin Tartışmalar

1- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin kuralları daha çok uyguladıkları anlamına gelebilir.

2- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulunda görev yapan öğretmenlerin sınıf başkanını demokratik yöntemlerle belirlediklerini gösterebilir.

3- Devlet okulu öğrencilerinin “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulunda eğitim gören öğrencilerin genel olarak sosyoekonomik durumlarının özel okullardaki öğrencilere göre daha düşük olmasından dolayı öğretmenlerin zararlı alışkanlıklara karşı öğrencilerini daha fazla uyarmalarından kaynaklanabilir.

4- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulunda okuyan öğrencilerin öğretmenlerine daha fazla güven duydukları düşünülebilir.

5- Devlet okulu öğrencilerinin “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okullarında yöneltme faaliyetlerinin özel okullardan daha etkin şekilde uygulandığı anlamına gelebilir.

6- Özel okul öğrencilerinin “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Özel okullarda ailelerin öğrencilerden akademik başarı anlamında beklenti içinde olması öğretmenlerin otorite aracı olarak notu kullandıkları anlamına gelebilir.

7- Özel okul öğrencilerinin “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Özel okullarda eğitim gören öğrencilerin öğretmenlerine yönelik algılarından dolayı kaynaklanıyor olabilir.
- Özel okullardaki öğretmenlerin iş kaygılarının yüksek olmasından dolayı stres altında olduklarını gösterebilir.

8- Özel okul öğrencilerinin “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Özel okullarda özel güvenlik görevlilerinin daha çok istihdam edilmesinden kaynaklanıyor olabilir.
- Özel okullarda güvenlik tedbirlerinin devlet okullarından daha iyi şekilde alındığı anlamına gelebilir.

9- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Özel okulların akademik başarıyı arttırmak için öğrencilerin teneffüs vakitlerinden almalarından dolayı kaynaklanabilir.

10- Özel okul öğrencilerinin “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Özel okuldaki öğretmenlerin öğrenci memnuniyetini sağlamak için devlet okulundaki öğretmenlere göre bu talebi daha çok karşılamalarından kaynaklanabilir.

11- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulu öğretmenlerinin öğrencilerini daha çok benimsedikleri ve koruyucu davrandıkları anlamına gelebilir.

12- Özel okul öğrencilerinin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine katılma ortalamaları devlet okulu öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Özel okulların imkanlarının devlet okullarından daha iyi olmasından kaynaklanabilir.
- Devlet okullarında öğrenci kulüp ve derneklerinin yeterince faaliyet göstermediği anlamına gelebilir.

13- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine göre cinsiyet ayrımcılığı konusunda daha hassas davrandığı anlamına gelebilir.

14- Devlet okulu öğrencilerinin “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine katılma ortalamaları özel okul öğrencilerinden anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Bu durum;

- Devlet okulu öğretmenlerinin medyadaki zararlı yayınlara karşı öğrencilerini özel okul okuldaki öğretmenlerden daha çok bilgilendirdikleri anlamına gelebilir.

5.2.7. Çocuk Haklarına Dair Bilgi Düzeyi Değişkenine İlişkin Tartışmalar

1- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk haklarıyla ilgili daha önceden bilgisi olan öğrencilerin okuldaki karar alma süreçlerine daha aktif katılım gösterdikleri anlamına gelebilir.

2- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durumda;

- Çocuk haklarıyla ilgili daha önceden bilgisi olan öğrencilerin kendilerini etkileyen bir konuda öğretmenleriyle diyaloga girme konusunda daha girişken oldukları sonucuna varılabilir.

3- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayrım yapmaz.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden, biraz cevabı veren öğrencilerin hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk hakları konusunda daha önceden bilgisi olan öğrencilerin, öğretmenlerine diğer öğrencilere göre daha fazla güven duymalarından kaynaklanabilir.
- Çocuk hakları konusunda daha önceden bilgisi olan öğrencilerin, öğretmenlerini diğer öğrencilere göre daha adil buldukları anlamına gelebilir.

4- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden, biraz cevabı veren öğrencilerin hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgisi olan öğrencilerin, öğretmenlerine karşı kendilerini daha rahat ifade edebilmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

5- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden, biraz cevabı veren öğrencilerin hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgisi olan öğrencilerin, öğretmenlerin ders içindeki davranışlarından memnuniyet duydukları anlamına gelebilir.

6- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine biraz ve hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgisi olan öğrencilerin bu bilgilerini öğretmenleri vasıtasıyla edindikleri anlamına gelebilir.

7- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine hiç cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durumda;

- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgisi olan öğrencilerin, öğretmenlerin davranışlarını daha olumlu buldukları söylenebilir.

8- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna evet cevabı veren öğrencilerin “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine biraz cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgisi olan öğrencilerin bu konudaki bilgilerini okuldaki çocuk hakları kulübü yoluyla edindikleri anlamına gelebilir.

9- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı? sorusuna hiç cevabı veren öğrencilerin “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine evet cevabı veren öğrencilerden katılma ortalamaları anlamlı şekilde farklı bulunmuştur. Diğer gruplar arasında ise fark anlamlı bulunmamıştır. Bu durum;

- Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilgisi olmayan öğrencilerin lakap takmayı olağan bir durum olarak değerlendirmelerinden kaynaklanabilir.

5.2.8. Anket Maddelerine İlişkin Frekans, Yüzde ve Ortalamaya Göre Tartışmalar

1- “Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin kuralları öğrencilere daha önceden bildirdikleri anlamına gelebilir.

2- “Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrencilerinin düşüncelerine önem verdikleri düşünülebilir.

- 3- “Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.” ifadesine öğrenciler nadiren katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarında öğrenci haklarını gözetilen bir disiplin anlayışına sahip oldukları anlamına gelebilir.
- 4- “Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Öğretmenlerin sınıf başkanı seçiminde demokratik yöntemler kullandığı anlamına gelebilir.
- 5- “Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Öğretmenlerin karar alma sürecinde öğrenci görüşlerini önemsedikleri sonucunu ortaya çıkarabilir.
- 6- “Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Öğretmen öğrenci ilişkilerinin olumlu gelişmesinden kaynaklanabilir.
- 7- “Öğretmenler, öğrenciler arasında ayrım yapmaz.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Öğretmenlerin öğrenciler arasında adaletli olmasından kaynaklanabilir.
- 8- “Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Öğretmenlerin öğrenci görüşlerini değerli görmelerinden kaynaklanabilir.
- 9- “Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;
- Okullarda bağımlılık yapan maddelere karşı öğretmenlerin etkin bir bilgilendirme yaptıkları anlamına gelebilir.

10- “Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin, öğrencilerin özel bilgilerini korudukları ve üçüncü şahıslarla paylaşmadıkları anlamına gelebilir.

11- “Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenler tarafından yöneltme işlemlerinin etkin bir şekilde yapıldığı anlamına gelebilir.

12- “Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrenci sağlığını korumak için çaba göstermelerinden kaynaklanabilir.

13- “Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğrencilerin öğretmenleriyle iletişimlerinin sevgi ve saygıya dayanmasından kaynaklanabilir.

14- “Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.” ifadesine öğrenciler nadiren katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin notu disiplin aracı olarak kullanmadıkları anlamına gelebilir.

15- “Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öfke kontrolünü sağlayamamalarından kaynaklanabilir.

16- “Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğrencilerin güvenlik algılarının yüksek olmasından kaynaklanabilir.

17- “Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin gelişmiş olmasından kaynaklanabilir.

18- “Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrencileri kültürel ve sosyal etkinliklere yönlendirdikleri anlamına gelebilir.

19- “Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin çocuk hakları konusunda bilgi seviyelerinin yeterli olmasından kaynaklanabilir.

20- “Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrencilerine saygılı şekilde yaklaşım göstermelerinden kaynaklanabilir.

21- “Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğrencilerin dinlenme ve teneffüs zamanlarının iyi ayarlanmasından ve tam olarak kullanılmasından kaynakladığı söylenebilir.

22- “Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrenciler arasında ayrımcılık yapmadıkları anlamına gelebilir.

23- “Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrencilerinin özel bilgilerini korudukları anlamına gelebilir.

24- “Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrencilerinin sınav kağıtlarını talep halinde gösterdikleri anlamına gelebilir.

25- “Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Karar alma sürecinde öğretmenlerin öğrenci yararını göz önünde bulundurmalarından kaynaklanabilir.

26- “Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğrencilerin demokratik haklarını kullanabildikleri anlamına gelebilir.

27- “Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.” ifadesine öğrenciler kesinlikle katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin dersi öğrenci merkezli olarak işlemelerinden kaynaklanabilir.

28- “Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin ilk yardım konusundan öğrencilere yardımcı oldukları anlamına gelebilir.

29- “Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Okullarda öğrenci kulüplerinin ve derneklerinin yürütüldüğü anlamına gelebilir.

30- “Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin, öğrencilerini okul dışındaki kişilerden gelebilecek tehditlere karşı nasıl önlem alabilecekleri konusunda bilgi verdikleri anlamına gelebilir.

31- “Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin çağdaş disiplin yöntemleri kullanmalarından kaynaklanabilir.
- Öğretmenlerin hümanist bir eğitim anlayışını benimsedikleri anlamına gelebilir.

32- “Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanır.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Öğretmenlerin öğrencileri derse aktif katılımını sağlayabildikleri anlamına gelebilir.

33- “Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.” ifadesine öğrenciler nadiren katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda;

- Öğretmenlerin öğrenci kişiliklerine saygılı oldukları söylenebilir.

34- “Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durumda;

- Öğretmenlerin öğrencilerine cinsiyet ayırımı yapmadıkları sonucu ortaya çıkabilir.

35- “Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.” ifadesine öğrenciler çoğunlukla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Bu durum;

- Medya okur-yazarlığı dersinin ortaokullarda okutulmasından kaynaklanabilir.
- Öğretmenlerin medyanın zararları konusunda öğrencilerini bilgilendirdikleri anlamına gelebilir.

5.3. Öneriler

1. Öğretmenler sınıf içindeki öğrenme ve fırsat olanaklarından öğrencilerini adil şekilde yararlanma hakkı tanınmalıdır.
2. Öğretmenler okullarda meydana gelebilecek kaza, hastalık ve yaralanma gibi durumlardan öğrencilerin zarar görmemesi için gerekli tedbirleri almalıdırlar.
3. Öğretmenler ÇHS'nin 42. maddesi gereğince çocuk hakları konusunda öğrencilerini bilinç düzeylerinin artması için çaba göstermelidir.
4. Okullarda çocuk haklarının en yakın koruyucuları öğretmenler olduğundan eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına çocuk hakları ders olarak okutulmalıdır.
5. Çocuk hakları konusunda daha önce eğitim almamış öğretmenlere hizmet içi eğitim seminerleri verilmelidir. Sadece eğitimciler değil; çocuklar üzerinde çalışan tüm kişilerin bu eğitimi alması gerekmektedir.
6. ÇHS'nin 42. maddesi gereğince, çocuklara öğretim açısından ortaokullarda Çocuk Hakları kulüplerinin ve derneklerinin kurulması yönetmeliklerce zorunlu hale getirilmelidir.
7. Çocuklara haklarının öğretilmesinde medya önemli bir boyuta sahiptir. Öğretmenler çocuk hakları konularında bilgi ve yardım alabilecekleri kuruluşların sosyal medya hesaplarını, internet adresini vs. öğrencileriyle paylaşmalıdır.
8. Okullarda belirli gün ve haftalar çerçevesinde "Dünya Çocuk Günü" ya da ÇHS'nin kabulü gibi özel günler günün anlamı ve önemine yönelik sosyal etkinlikler düzenlenmelidir.
9. Araştırma İstanbul ili, Çekmeköy ilçesi ortaokul öğrencileri kapsamında yapılmıştır. Öğrencilerin sosyal, ekonomik ve eğitim durumlarının çocuk haklarına yönelik

değerlendirmelerini etkilediği düşünöldüğünde; farklı örneklem gruplarında da çocuk haklarına yönelik araştırmalar yapılabilir.

10. Öğrencilerin okul ortamında katılım haklarını kullanabilmesi ve demokratik bir eğitim görebilmeleri için öğretmenler çaba göstermelidir.

11. Öğretmenler öğrencilerinin kişilik haklarına saygılı şekilde davranmalıdır.

12. Öğretmenler okuldaki kararlara öğrencilerin katılımını desteklemelidir.

13. Öğretmenler, öğrencilere ait özel bilgilerin korunması için gerekli tedbirleri almalıdır.

14. Öğretmenler eylemlerinde her zaman öğrencilerin yüksek yararını göz önüne bulundurmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akarıslan, M. (1997). *Anahatlarıyla Çocuk Hakları ve Çocuk Hakları Mevzuatı*. İstanbul: Alfa Yayınevi.
- Akarıslan, M. (1997). *Anahatlarıyla Çocuk Hakları ve Çocuk Hakları Mevzuatı*. İstanbul: Alfa Yayınevi.
- Akarıslan, M. (1998). *Anahatlarıyla Çocuk Hakları ve Çocuk Hakları Mevzuatı*. İstanbul: Alfa .
- Akyüz, E. (2001). Çocuk Hakları Sözleşmesinin Temel İlkeleri Işığında Çocuğun Eğitim Hakkı. *Milli Eğitim Dergisi Sayı:151*.
- Akyüz, E. (2012). *Çocuk Hukuku*. Ankara: Pegem Akademi.
- Akyüz, Y. (2007). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara : Pegem Akademi.
- Ankay, A. (1999). *Çocuk Hukuku*. Ankara: Turhan Kitabevi.
- Arseven, A. D. (1994). *Alan Araştırma Yöntemi, İlkeler Teknikler Örnekler*. Ankara: Tekışık Matbaası.
- Aslan, B. (2014). *Ceza Hukukunda Yaş Küçüklüğü*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Aslan, Y. K. (2011). *Okul Öncesi Döneme Seslenen Kitaplarda Çocuk Hakları*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Atılgan, H. (2011). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Aydın, İ. (2015). *Eğitim ve öğretimde etik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Aydın, M. (2010). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: Hatiboğlu Yayıncılık.
- Ayla Oktay vd. (2009). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ballar, S. (1998). *Çocuk Hakları*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Balo, Y. S. (2005). *Çocuk Ceza Hukuku*. Ankara: Adalet Yayınevi.

- Balo, Y. S. (2005). *Uluslararası İlkeler Işığında Çocuk Koruma Kanunu ve Uygulaması*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Balo, Y. S. (2013). *Çocuk Koruma Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Barut, B. (2005). Siyasal Reklamcılık Özelinde Siyasal Tutumların Oluşması Süresi . *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* .
- Baysal, A. C. (1981). *Sosyal ve Örgütsel Psikolojide Tutumlar*. İstanbul: Yalkın Yayınevi.
- Baysal, S. A. (2012). *Türk Eğitim Sistemi ve Etkili Okul Yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- (1999). *Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Ulusal İlk Rapor*. Ankara.
- BM Çocuk Hakları Sözleşmesinin 44. Maddesi Uyarınca Hazırlanan Rapor 2. ve 3. Dönem*. (2014, 9 27). T.C.Kamu Denetçiliği Kurumu Çocuk İnternet Sayfası. adresinden alınmıştır
- Bursalıoğlu, Z. (2012). *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal Bilimler İçin İstatistik*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cılga, A. (2001). Çocuk Hakları ve Eğitimi. *Milli Eğitim Dergisi Sayı:151* .
- Cılga, İ. (2001). Demokrasi İnsan Hakları Kültürü ve Çocuk Hakları. *Milli Eğitim Dergisi Sayı:151*.
- Çağlar, D. (1973). Türkiye'de Korunmaya Muhtaç Çocuklar ve Eğitimlerine Genel Bir Bakış. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Cilt: 6 Sayı: 1*, 84-85.
- David, E. (2001). *Childrearing and Education in a Changing World*. Çev: E. G. Kapıcı *Değişen Dünyada Çocuk Yetiştirme ve Eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

- Erdoğan, İ. (1999). *İşletmelerde Davranış*. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Fulya Sormaz ve Hülya Yüksel. (2012). Değişen Çocukluk, Oyun ve Oyunağın Endüstrileşmesi ve Tüketim Kültürü. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Gemalmaz, B. (2005). *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde ve Türk Hukunda Çocuğun Bedensel Cezaya Karşı Korunması*. İstanbul: Legal Yayıncılık.
- Güz, H. (1998). Reklamlarda İkna Stratejileri, Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum Algı İletişim*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınları.
- İzveren, A. (1988). *Hukuk Felsefesi*, Ankara
- Kağıtcıbaşı, Ç. (1996). *İnsan ve İnsanlar*. İstanbul: Evrim Basım Yayım.
- Kalabalık, H. (2013). *İnsan Hakları Hukuku*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Karan, İ. I. (2011). *Ayrımcılık Yasağı Kavram, Hukuk, İzleme ve Belgeleme*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Karasar, N. (2006). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: 2006.
- Koman, E. (2011). *Çocuk Hakları ve Medya*. İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları .
- Köklü, N. (1995). Tutumların Ölçülmesi ve Likert Tipi Ölçeklerde Kullanılan Seçenekler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi Cilt:28 Sayı:1, 82*.
- Leyla Küçükahmet vd. (2005). *Sınıf Yönetiminde Yeni Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Mağdur Çocukların Hukuksal Konumu*. (2004). İstanbul: İstanbul Barosu Yayınları.
- Melike Batur Yamaner, A. Emre Öktem, Bleda Kurtdarcan, Mehmet C. Uzun. (2009). *12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmeleri ve Ek Protokolleri*. Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Neuman, W. L. (2013). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Yayınodası Yayıncılık.

Newell, R. H. (2003, 9 28). *Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Uygulama El Kitabı*. Unicef.

Unicef:

<http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Uygulama%20Elkitabı%20TR.pdf>

adresinden alınmıştır

Özgüven, İ. E. (2014). *Bireyi Tanıma Teknikleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Polat, O. (1997). *Çocuk ve Hakları*. İstanbul: Analiz Yayınları.

Serozan, R. (2000). *Çocuk Hukuku*. İstanbul: Beta Yayıncılık.

Serozan, R. (2005). *Çocuk Hukuku*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Tan, M. (1993). Toplumsal Tarihte Çocuk Sempozyumu. *Çocukluk, Din ve Bugün*, (s. 22).

İstanbul.

Tanrıbilir, F. B. (2011). *Çocuk Haklarının Uluslararası Korunması ve Koruma*

Mekanizmaları. Ankara: Yetkin Yayınevi.

Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel

Yayıncılık.

TDK. (2014, 9 24).

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GT.S.53f0929e6e1cc1.61214962.

Tezcan, M. (1999). *Eğitim Sosyolojisi*. Ankara: Şafak Matbacılık.

Uluğtekin, S. (1994). *Çocuk Mahkemeleri ve Sosyal İnceleme Raporları*. Ankara.

Unicef. (2014, 9 27). <http://www.unicef.org.tr/>: <http://www.unicef.org.tr/sayfa.aspx?id=24>

adresinden alınmıştır

Unicef. (2014, 9 2014). *Çocuk Haklarına Dair*

Sözleşme: http://www.unicef.org/turkey/crc/_cr23d.html adresinden alınmıştır

- Unicef. (2014, 9 28). *Çocuk Hakları ve Uygulamaları Hak Temelli Perspektif Dublin Teknoloji Enstitüsü Dublin, 2007.*
<http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Cocuk%20Haklari%20ve%20Gazetecilik.pdf> adresinden alınmıştır
- Ünal, D. P. (2010). *İlköğretim Öğretmenlerine Yönelik Web Tabanlı Çocuk Hakları Eğitimi Programı*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü : Doktora Tezi.
- Ünal, Ş. (1997). *Temel Hak ve Özgürlükler ve İnsan Hakları Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınları.
- Yüksel, A. H. (1994). İkna Edici İletişim. *Anadolu Üniv. Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları, Eskişehir No:94.*

Ek.1.Anket Formu

Anket Formu

Sevgili Öğrenciler;

Bu araştırma öğretmenlerin çocuk haklarına yönelik davranışlarının, ortaokul öğrencileri tarafından ölçülmesine yöneliktir.

Bu ankette sizden istenen, ankette yer alan ifadeleri dikkatle okuyarak size en uygun seçeneği işaretlemenizdir. Lütfen ankette yer alan ifadelerin tümünü yanıtlayınız. Vereceğiniz cevaplar yalnızca bilimsel amaçlı ve toplu olarak değerlendirilecektir. Ankette adınızı yazmanıza gerek yoktur.

Araştırmaya sağlayacağınız katkı için şimdiden teşekkür ederiz.

Saygılarımızla.

Danışman
Prof. Dr. Semra ÜNAL

Yüksek Lisans Öğrencisi
Sümeyye Kübra DAĞLI

I.BÖLÜM

Aşağıdaki seçeneklerden size uygun olanına (X) işareti ile belirleyiniz.

1.Cinsiyet: a-()Kız b-()Erkek

2.Sınıfınız: a-()5.Sınıf b-()6.Sınıf c-()7.Sınıf d-()8.Sınıf

3.Annenizin Eğitim durumu:

a-()Okur-yazar b-()İlkokul c-()Ortaokul d-()Lise

e-()Üniversite f-()Yüksek Lisans/ Doktora

4.Babanızın Eğitim durumu:

a-()Okur-yazar b-()İlkokul c-()Ortaokul d-()Lise

e-()Üniversite f-()Yüksek Lisans/ Doktora

5.Okulunuz: a-()Devlet okulu b-()Özel okul

6.Çocuk haklarına ilişkin daha önceden bilginiz var mı?

a-()Evet b-()Biraz c-()Hiç

II.BÖLÜM

a. Bu bölüm her bir ifade ile ilgili olarak duygu ve düşüncelerinizi en iyi şekilde belirten sütundaki kutucuğa (X) işareti koyunuz. İşaretlediğiniz seçenek sizin duygu ve düşüncelerinizi yansıtacaktır, dolayısıyla doğru ya da yanlış cevap vermeniz söz konusu değildir. İfadeler üzerinde fazla düşünmeden mümkün olduğunca mümkün olduğunca hızlı cevaplayınız.

Lütfen her soru ile ilgili katılma derecenizi ilgili sütunda bulunan yere (x) işareti koyarak belirtiniz.	Hiçbir zaman	Ara sıra	Çoğunlukla	Her zaman
	1	2	3	4
1.Öğretmenler okulda uymamız gereken kuralları açıkça bildirir.				
2.Herhangi bir konuda öğrenciler düşüncelerini öğretmenlere karşı rahatça ifade edebilirler.				
3.Okulda istenmeyen bir davranış sergilediğinde öğretmenler aşağılayıcı sözler söylerler.				
4.Öğretmenler sınıf başkanını seçimle belirler.				
5.Okul ile ilgili kararlarda öğretmenler öğrencilerin görüşünü alırlar.				
6.Kendimi etkileyen bir sorun hakkında öğretmenlerden bilgi alabilirim.				
7.Öğretmenler, öğrenciler arasında ayırım yapmaz.				
8.Öğretmenler öğrencilerin düşüncelerine saygı duyar.				
9.Uyuşturucu, sigara gibi bağımlılık yapan maddelerin zararlı etkilerine karşı öğretmenler bilgi verirler.				
10.Öğretmenler öğrencilere ait özel bilgileri başkalarıyla paylaşmaz.				
11.Eğitim ve meslek seçiminde öğretmenler, öğrencileri bilgilendirir.				
12.Okulumuzda sağlığımızı korumak için öğretmenler gerekli tedbirleri alırlar.				
13.Öğretmenler öğrencilerle olumlu iletişim kurarlar.				
14.Öğretmenler, öğrencileri notla tehdit eder.				
15.Öğrenciler olumsuz davranış gösterdiğinde öğretmenler bağırır.				
16.Öğretmenler okul içinde ve dışında gerekli güvenlik tedbirlerini alırlar.				
17.Öğretmenler, öğrencileri dersi dinlemeye ve katılmaya teşvik eder.				
18.Öğretmenler kültürel ve sosyal etkinliklere katılmaları için öğrencileri destekler.				

Lütfen her soru ile ilgili katılma derecenizi ilgili sütunda bulunan yere (x) işareti koyarak belirtiniz.	Hiçbir zaman	Ara sıra	Çoğunlukla	Her zaman
	1	2	3	4
19.Çocuk hakları konusunda öğretmenler, öğrencileri bilgilendirirler.				
20.Öğretmenler öğrencilerin kişiliğine saygı duyarlar.				
21.Öğretmenler dinlenme ve diğer ihtiyaçlarımız için teneffüs vakitlerimizi tam olarak kullanırlar.				
22.Öğretmenler, öğrencileri din, mezhep ve düşüncelerinden dolayı yargılamazlar.				
23.Öğretmenler, özel hayatın gizliliğine önem verirler.				
24.Öğrenciler sınav kağıtlarını görmek istediklerinde öğretmenler bu talebi anlayışla karşılarlar.				
25.Öğretmenler, öğrencilerin yararını gözeterek kararlar alırlar.				
26.Öğretmenler, öğrencilerin demokratik haklarını kullanabilmeleri için çaba gösterirler.				
27.Öğretmenler derse katılımı teşvik eder.				
28.Öğrencinin kaza ve yaralanmalarda gerekli tedaviyi alabilmesi için öğretmenler çaba gösterir.				
29.Okulumuzda öğrenci kulüpleri ve dernekleri faaliyet göstermektedir.				
30.Öğretmenler, öğrencilere yönelik okul dışındaki kişilerden gelebilecek olumsuzluklara karşı öğrencileri bilgilendirirler.				
31.Öğretmenler, disiplini öğrencilerin kişilik haklarına saygılı bir biçimde sağlarlar.				
32.Öğretmenler ders işlenirken öğrencilere yeterince söz hakkı tanırırlar.				
33.Öğretmenler, öğrencilere lakap takarlar.				
34.Öğretmenler kız ve erkek öğrenciler arasında ayırım yapmazlar.				
35.Öğretmenler, öğrencilerini medyadaki zararlı yayınlara karşı uyarırlar.				

III. BÖLÜM

Yukarıda belirtilenlerin dışında paylaşmak istediğiniz düşünceleriniz varsa belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

Ek.2. Anket Çalışması İzin Onayı

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 59090411/44/1774590
Konu: Sümeyye Kübra DAĞLI

17/02/2015

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

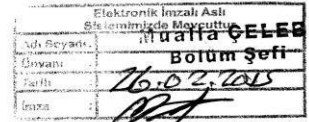
İlgi: a) 09.01.2015 tarih ve 68 sayılı yazınız.
b) Valilik Makamının 16.02.2015 tarih ve 1679789 sayılı oluru.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü yüksek lisans öğrencisi Sümeyye Kübra DAĞLI'nın "**Öğretmenlerin Çocuk Haklarına İlişkin Davranışların Öğrenciler Tarafından Değerlendirilmesi**" konulu tezine dair araştırma çalışması hakkındaki ilgi (a) yazınız ilgi (b) valilik onayı ile uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve araştırmacının söz konusu talebi; bilimsel amaç dışında kullanılmaması, **uygulama sırasında bir örneği müdürlüğümüzde muhafaza edilen mühürlü ve imzalı veri toplama araçlarının uygulanması**, katılımcıların gönüllülük esasına göre seçilmesi, araştırma sonuç raporunun müdürlüğümüzden izin alınmadan kamuoyuyla paylaşılmaması koşuluyla, gerekli duyurunun araştırmacı tarafından yapılmasını, okul idarelerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim -öğretimi aksatmayacak şekilde ilgi (b) Valilik Onayı doğrultusunda işlem bittikten sonra 2 (iki) hafta içinde sonuçtan Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Bölümüne rapor halinde bilgi verilmesini arz ederim.

Muzaffer BAŞ
Müdür a.
Şube Müdürü

EK:1- Valilik Onayı
2- Ölçekler

İl Millî Eğitim Müdürlüğü D/Blok Bab-ı Ali Cad. No:13 Cağaloğlu
E-Posta: sgb34@meb.gov.tr

A. BALTA VHKİ
Tel: (0 212) 455 04 00-239
Faks: (0 212)455 06 52

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e553-51f4-3653-8569-aa09 kodu ile teyit edilebilir.

Ek.3. Özgeçmiş

ÖZGEÇMİŞ

Sümeyye Kübra DAĞLI

Kişisel Bilgiler :

Doğum Tarihi : 30.10.1987

Doğum Yeri : Kütahya

Medeni Durumu : Evli

Eğitim :

Lise 2001-2004 Üsküdar Lisesi

Lisans 2005-2009 Kocaeli Üniversitesi,
Fen Bilgisi Öğretmenliği

Yüksek Lisans 2013-2015 Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

Çalıştığı Kurumlar:

2012-Devam ediyor. Çekmeköy Orta Okulu, Fen ve Teknoloji Öğretmeni-Çekmeköy/
İstanbul

2009-2012 THK Gazi İlköğretim Okulu, Fen ve Teknoloji Öğretmeni-Sultanbeyli/İstanbul

2009 Kazım Karabekir İlköğretim Okulu, Fen ve Teknoloji Öğretmeni-Ümraniye/İstanbul

İletişim:

e-mail: s.kubradagli@hotmail.com